

- индиректно испушта отпад и емитује топлоту у подземне воде или апсорбује топлоту из подземних вода супротно одредбама овог закона;
 - испушта отпадне воде у природна језера, рибњаке, појилишта и остале природне водене резервоаре који имају стално или привремено улијевање и одлијевање унутрашњих или подземних вода и у водене резервоаре који су настали као резултат екстракције или кориштења минералних сировина или на друге сличне начине кориштења;
 - користи воде из вјештачких језера, рибњака, појилишта и осталих природних водених резервоара који имају стално или привремено улијевање и одлијевање унутрашњих или подземних вода на такав начин да се уназађује њихово еколошко и хемијско стање;
 - ђубри или користи средства за заштиту биља на обалном земљишту у супротности са одредбама овог закона;
 - превози терет и обавља пловидбу на нафтни погон на унутрашњим водама у супротности са одредбама овог закона;
 - испушта отпадне воде из пловила директно у воду;
 - врши прање возила и осталих машина и апарата у површинским водама или на водном земљишту;
 - испушта или одлаже супстанције или предмете у воду или испушта отпадне воде што би могло угрозити животе и здравље људи, акватичких и семиакватичких екосистема, отежати проток вода или угрозити водопривредна постројења и апарате;
 - оставља или претовара опасне супстанције у чврстом, течном или гасовитом стању;
 - оставља екстраховане или отпадне материјале или остале сличне супстанције;
 - користи или врши активности на природним водним резервоарима, укључујући мочваре, што би могло угрозити њихов водни режим или природне карактеристике;
 - уклања алувијуме у супротности са прописаним условима, начинима и критеријумима или крши обавезе или начине враћања алувијума у унутрашње воде;
 - дјелује у еутрофском подручју у супротности са одредбама овог закона;
 - користи обале и водно земљиште чиме погоршава режим испуштања;
 - не предузима активности ради спречавања негативних посљедица воде на површинама које су оштећене или измијењене услед грабења;
 - врши активности или користи простор у ризичним подручјима у супротности са условима утврђеним у Плану управљања подручјем ријечног слива.
- Новчаном казном у износу од 100,00 КМ до 500,00 КМ за прекршаје из става 1. овог члана казниће се физичко лице.
- Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ за прекршаје из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу.

X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

Прописе из члана 5., став 4.; члана 13. став 3.; члана 15. став 1.; члана 20. ст. 8.; члана 24. став 2.; члана 33. став 4. донијеће Влада Федерације у року од једне године од ступања на снагу овог закона.

Прописе из члана 7. став 3.; члана 21. став 1.; члана 23. ст. 2. и 4.; члана 27. став 3.; члана 28. став 4.; члана 29. став 3.; члана 31. став 4.; члана 32. ст. 2. и 3.; члана 38. ст. 1., 4. и 5.; члана 40. став 5.; члана 41. став 5.; члана 43. ст. 3. и 10.; члана 47. став 5. донијеће федерални министар у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 60.

Даном почетка примјене овог закона престају да важе одредбе посебних прописа које регулишу питање заштите вода.

Члан 61.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ", а примјењиваће се послје ступања на снагу новог закона о водама, а најдуже једну годину од дана објављивања овог закона.

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Славко Матић, с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Мухамед Ибрахимовић, с. р.
---	--

339

Na osnovu člana IV.B.7.a(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Proglašava se Zakon o zaštiti okoliša koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma održanoj 25. aprila 2003. godine i na sjednici Doma naroda od 14. maja 2003. godine.

Broj 01-338/03
8. jula 2003. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s. r.

ZAKON O ZAŠTITI OKOLIŠA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ciljevi Zakona

Ovim zakonom uređuje se:

- очување, заштита, обнова и побољшање еколошког квалитета и капацитета околиша, као и квалитет живота;
- мјере и увјети управљања, очувања и рационалног кориштења природних ресурса;
- правне мјере и институције очувања, заштите и побољшања заштите околиша;
- финансирање активности везаних за околиш и добровољне мјере и
- послови и задаци органа управе на различитим нивоима власти.

У складу са начелима сарадње и подјеле одговорности овај закон има за циљ:

- смањење кориштење, спречавање оптерећивања и загађивања околиша, спречавање нарушавања, као и побољшање и обнову оштећеног околиша;
- заштиту људског здравља и побољшање увјета околиша за квалитет живота;
- очување и заштиту природних ресурса, рационално кориштење ресурса и такав начин привреде којим се осигурава обнова ресурса;
- усклађеност других интереса ентитета са захтевима за заштиту околиша;
- међународну сарадњу у заштити околиша;
- иницијативе од јавности и учеће јавности у активностима које имају за циљ заштиту околиша;
- координирање привреде и интеграција социјалног и економског развоја у складу са захтевима заштите околиша и
- успоставу и развој институција за заштиту и очување околиша.

Član 2.

Одредбе овог закона одnose се на:

- све облике околиша (зрак, воду, тло, биљни и животињски свијет, предјеле, изграђени околиш);

- sve vidove aktivnosti koje imaju za svrhu korištenje i opterećivanje prirodnih resursa, odnosno djeluju na okoliš tako da predstavljaju opasnost od zagađivanja okoliša, zagađuju okoliš, ili imaju izvjestan uticaj na okoliš (poput buke, vibracija, radijacije - izuzimajući nuklearnu radijaciju i nuklearni otpad itd.).

Ovim zakonom utvrđuju se prava i odgovornosti pravnih i fizičkih lica koja obavljaju aktivnosti utvrđene ovim zakonom.

Ovim zakonom utvrđuju se zadaci iz oblasti okoliša koji proističu iz međunarodnih konvencija, ukoliko se odredbama međunarodne konvencije ne nalaže drukčije.

Član 3.

Pravo na okoliš

Svako lice ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao osnovno ustavno pravo.

Svako ljudsko biće ima pravo na život u okolišu podobnom za zdravlje i blagostanje, stoga je individualna i kolektivna dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

II - DEFINICIJE

Član 4.

U smislu ovog zakona, sljedeći izrazi znače:

"najbolje raspoložive tehnologije" - najefektniji i najnapredniji stepen razvoja aktivnosti i njihovog načina rada koji ukazuje na praktičnu pogodnost primjena određenih tehnologija (za osiguranje graničnih vrijednosti emisija) u cilju sprečavanja i tamo gdje to nije izvodljivo, smanjenje emisija u okoliš;

"promjena u radu" - promjena u prirodi, funkcioniranju ili proširenje postrojenja koje bi moglo imati posljedice po okoliš;

"opasna supstanca" - podrazumijeva supstancu, mješavinu supstanci ili preparat utvrđen provedbenim propisom, a koja je prisutna kao sirovina, proizvod, nusproizvod, talog ili međuproizvod, uključujući i one supstance za koje je osnovano očekivati da bi mogle nastati u slučaju nesreće;

"emisija" - direktno ili indirektno ispuštanje supstanci, vibracija, toplote, mirisa ili buke koje proizvodi jedan ili više izvora u postrojenju i ispušta u zrak, vodu, tlo;

"granične vrijednosti emisija" - masa izražena u vidu specifičnih parametara, koncentracije i/ili nivoa emisija koje neće biti prekoračene tokom određenog ili određenih vremenskih perioda;

"okoliš" - komponente okoliša, određene sisteme, procese i strukturu okoliša;

"komponente okoliša" - tlo, zrak, voda, biosfera, kao i izgrađeni (vještački) okoliš, koji je nastao kao rezultat aktivnosti ljudskog faktora koji je uz to i sastavni dio okoliša;

"uticaj na okoliš" - promjene u okolišu nastale korištenjem i opterećivanjem okoliša;

"procjena uticaja na okoliš" - identifikacija, opis i odgovarajuća procjena u odnosu na svaki pojedinačan slučaj, u skladu sa odredbama ovog zakona, direktan i indirektan uticaj nekog projekta na slijedeće elemente i faktore:

- ljude, biljni i životinjski svijet;
- zemljište, vodu, zrak, klimu i krajolike;
- materijalna dobra i kulturno naslijeđe;
- međudjelovanje faktora navedenih u podtač. jedan, dva i tri.

"informacije o okolišu" - bilo koja informacija u pisanoj, vizuelnoj, audio, elektronskoj ili bilo kojoj drugoj materijalnoj formi o stanju okoliša, odnosno o komponentama okoliša;

"opterećivanje okoliša" - emisija supstanci ili energije u okoliš;

"zaštita okoliša" - sve odgovarajuće aktivnosti i mjere koje imaju za cilj prevenciju od opasnosti, štete ili zagađivanja okoliša, reduciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;

"standard kvaliteta okoliša" - propisani zahtjevi koji se moraju ispuniti u određenom vremenskom periodu, u određenoj sredini ili određenom dijelu kao što je propisano ovim zakonom

ili drugim zakonima, npr. koje se odnose na kvalitet zraka ili vode;

"opasnost" - unutrašnje svojstvo opasnih supstanci ili fizička situacija koja može izazvati štetu po ljudsko zdravlje ili okoliš;

"područje uticaja" - je područje ili dio prostora gdje je izazvan izvjestan stepen utjecaja na okoliš ili koji može nastati kao rezultat korištenja okoliša;

"postrojenje" - mjesto na kojem se nalazi pogon, jedna ili više tehničkih jedinica u kojima se vrše aktivnosti koje mogu imati negativne uticaje na okoliš ili gdje su prisutne opasne supstance;

"zainteresirana strana/organ" - fizičko ili pravno lice ili organizacija koja živi ili radi u području uticaja, ili području koje će vjerovatno biti pod utjecajem;

"nesreća većih razmjera" - pojava emisije većih razmjera, požara ili eksplozije usljed nekontroliranih promjena nastalih tokom rada postrojenja koje predstavljaju neposrednu ili odloženu ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi ili okoliš, unutar ili izvan postrojenja, a koja uključuje jednu ili više opasnih supstanci;

"prirodni resurs" - komponenta prirodnog okoliša, odnosno sastavni dio prirodnog okoliša koji se može koristiti da bi se zadovoljile potrebe društva, izuzimajući vještački okoliš;

"nevladine organizacije koje promoviraju zaštitu okoliša" - su organizacije koje se bave zaštitom okoliša i koje su se svojim statutima opredijelile da promoviraju zaštitu okoliša;

"operator" - bilo koje fizičko ili pravno lice koje rukovodi radom ili kontrolira postrojenje, odnosno u slučajevima utvrđenim zakonima, lice na koje je preneseno javno ovlaštenje;

"dozvola" - pisana odluka potrebna za pribavljanje odobranja građenja i rada pogona i postrojenja ili za obavljanje aktivnosti;

"zagađenost" - podrazumijeva direktno ili indirektno uvođenje, kao rezultat ljudske aktivnosti, supstanci, vibracija, toplote, mirisa ili buke u zrak, vodu ili tlo koje mogu biti štetne po zdravlje čovjeka ili imovinu, ili kvalitet života u okolišu;

"javnost" - jedno ili više fizičkih lica, njihova udruženja, organizacije ili grupacije;

"rizik" - mogućnost pojave određenog učinka unutar određenog razdoblja ili u određenim okolnostima;

"skladištenje" - odlaganje radi čuvanja na sigurnom mjestu ili držanja na lageru;

"značajna promjena" - promjena u radu postrojenja koja može imati značajan negativan uticaj na ljude i okoliš. Značajnom promjenom smatra se i bilo koja promjena ili proširenje postrojenja koje odgovara kriterijumima/pragovima navedenim u provedbenim propisima;

"korištenje okoliša" - aktivnost koja izaziva promjene u okolišu na način da se koristi okolišem u cjelini ili nekom njegovom komponentom kao prirodnim resursom ili ispuštajući supstance, odnosno energiju u okoliš ili komponentu okoliša, a u skladu sa propisima koji reguliraju oblast zaštite okoliša;

"nadležne institucije za okoliš" - institucije koje raspolažu podacima relevantnim za okoliš.

III - NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Član 5.

Načelo održivog razvoja

Održivost okoliša podrazumijeva:

- očuvanje prirodnog blaga na način da stepen potrošnje obnovljivih materijala, vodnih i energetske resursa ne prevazilazi okvire u kojima prirodni sistemi mogu to nadomjestiti i da stepen potrošnje neobnovljivih resursa ne prevazilazi okvir prema kojem se održivi obnovljivi resursi zamjenjuju;
- da stepen polutanata koji se emitiraju ne prevazilazi kapacitet zraka, vode, tla te da apsorbuje i izvrši preradu polutanata i
- stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvaliteta zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život i blagostanje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

Član 6.

Načelo predostrožnosti i prevencije

Kada postoji prijetnja od nepopravljive štete, nedostatak pune naučne podloge ne može se koristiti kao razlog za odgađanje uvođenja mjera predostrožnosti i prevencije da bi se spriječila daljnja degradacija okoliša.

Korištenje okoliša organizira se i vrši na način da:

- rezultira najnižim mogućim stepenom opterećenja i korištenja okoliša,
- sprečava zagađivanje okoliša i
- sprečava štetu po okoliš.

Pri korištenju okoliša mora se ispoštovati načelo predostrožnosti, tj. pažljivo upravljati i ekonomično koristiti komponente okoliša, te svesti na najmanju moguću mjeru stvaranje otpada primjenom reciklaže nastalog otpada, odnosno ponovnog korištenja prirodnih i vještačkih materijala.

U cilju prevencije primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije prilikom korištenja okoliša.

Korisnik okoliša koji predstavlja opasnost po okoliš ili uzrokuje štetu po okoliš dužan je odmah obustaviti radnju koja predstavlja opasnost ili uzrokuje štetu.

Ukoliko je šteta nastala kao rezultat dosadašnjih aktivnosti korisnika, korisnik je dužan otkloniti i popraviti nastalu štetu u okolišu.

Član 7.

Načelo zamjene

Svaku aktivnost koja bi mogla imati štetne posljedice po okoliš potrebno je zamijeniti drugom aktivnošću koja predstavlja znatno manji rizik. Zamjena aktivnosti vrši se i u slučaju da su troškovi takve aktivnosti veći od vrijednosti koje treba zaštititi.

Odredba stava 1. ovog člana primjenjuje se kod korištenja proizvoda, dijelova postrojenja, opreme i primjene proizvodnih procesa uz obavezno ograničavanje zagađivanja okoliša na izvoru.

Član 8.

Načelo integralnog pristupa

Zahtjevi za visok nivo zaštite okoliša i poboljšanje kvaliteta okoliša sastavni su dio svih politika koje imaju za cilj razvoj okoliša, a osiguravaju se u skladu sa načelom održivog razvoja.

Svrha načela integralnog pristupa je sprečavanje ili svođenje na najmanju moguću mjeru rizika od štete po okoliš u cjelini.

Načelo integralnog pristupa obuhvata:

- uzimanje u obzir cijelog životnog ciklusa supstanci i proizvoda;
- predviđanje posljedica u svim komponentama okoliša kao rezultata djelovanja supstanci i aktivnosti (i novih i postojećih);
- svođenje nastanka otpada i štetnog djelovanja otpada na najmanju moguću mjeru;
- primjenjivanje općih metoda za procjenjivanje i poređenje problema u okolišu i
- komplementarnu primjenu mjera u odnosu na posljedice, poput kvalitativnih ciljeva zaštite okoliša i mjera koje su usmjerene na izvore kada su u pitanju emisije.

Član 9.

Načelo saradnje i podjele odgovornosti

Održivi razvoj postiže se kroz saradnju i zajedničko djelovanje svih subjekata u cilju zaštite okoliša, svako u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

Provedba ciljeva vezanih za okoliš podstiče se međuentitetskom saradnjom, bilateralnim ili multilateralnim međunarodnim sporazumima o zaštiti okoliša i drugim sporazumima o saradnji, kao i pružanjem informacija i podrške u vezi sa zaštitom okoliša, a posebno u odnosima sa susjednim zemljama.

U nedostatku međunarodnih sporazuma ciljevi zaštite okoliša drugih zemalja koji se uzimaju u obzir su smanjenje

prekograničnog zagađivanja ili postojanje takve opasnosti po okoliš, kao i sprečavanje zagađivanja i izazivanja štete po okoliš.

Član 10.

Učešće javnosti i pristup informacijama

Pitanja zaštite okoliša ostvaruju se putem učešća svih zainteresiranih građana. Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim materijama i aktivnostima u njihovim zajednicama, kao i mogućnost učešća u procesu donošenja odluka.

Organi koji donose propise i nadležni organi za zaštitu okoliša su dužni pomagati i razvijati svijest javnosti, kao i podsticati učešće u odlučivanju, omogućavajući dostupnost informacija široj javnosti.

U cilju postizanja obeštećenja ili pravne zaštite svako zainteresirano lice ima pravo na zaštitu u upravnim i sudskim postupcima.

Član 11.

Načelo - zagađivač plaća

Zagađivač plaća troškove kontrole i prevencije od zagađenja, bez obzira na to da li su troškovi nastali kao rezultat nametanja odgovornosti zbog emisija zagađenja, naknada utvrđenih odgovarajućim finansijskim instrumentima ili kao obaveza utvrđena u propisu o smanjivanju zagađenosti okoliša.

Korisnik okoliša je odgovoran za sve aktivnosti koje imaju uticaja na okoliš u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

IV - ZAŠTITA KOMPONENTI OKOLIŠA

Član 12.

Integrirana zaštita komponenti okoliša

Komponente okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih komponenti okoliša, uzevši u obzir njihove međuzavisne odnose. U skladu s tim utvrđuje se i način opterećivanja i korištenja komponenti okoliša.

Zaštita komponenti okoliša podrazumijeva zaštitu kvaliteta, kvantiteta i njihovih zaliha, kao i očuvanje prirodnih procesa unutar komponenti i njihove prirodne ravnoteže.

Posebnim propisima uređuju se pojedine oblasti zaštite i očuvanja komponenti okoliša i zaštite od uticaja koji predstavljaju opasnost po okoliš.

Član 13.

Očuvanje tla

Očuvanje tla obuhvata površinu i ispodpovršinske slojeve zemljišta, tlo, formacije stijena i minerala, kao i njihove prirodne i prijelazne oblike i procese.

Očuvanje zemljišta obuhvata očuvanje produktiviteta, strukture, ravnoteže vode i zraka, te biota tla.

Na površini zemljišta ili ispod površine mogu se vršiti takve vrste aktivnosti i odlagati takve vrste materija koje ne zagađuju ili oštećuju kvantitet, kvalitet, materijalne procese zemljišta i komponente okoliša.

U toku provedbe projekata, kao i prije provedbe projekata (izgradnje, eksploatiranja ruda itd.) mora se osigurati adekvatno razdvajanje i zaštita površinskog tla kao i zaštita i korištenje poljoprivrednog zemljišta.

Nakon završetka aktivnosti koje uključuju korištenje zemljišta, korisnik će osigurati obnovu odnosno razvoj tog područja prema utvrđenom planu.

Korisnik će osigurati obnovu i ponovni razvoj područja u toku korištenja okoliša tamo gdje postoje uvjeti za to i ukoliko je to utvrđeno posebnim propisima ili odlukom nadležnog organa.

Član 14.

Zaštita voda

Zaštita voda obuhvata očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha, reguliranje kvaliteta i kvantiteta vode, zaštitu korita, obalnih područja kopnenih voda i akvafera.

Prirodan protok, struktura i uvjeti protoka, korito, obalna područja mogu se mijenjati samo uz osiguranje očuvanja

prirodne ravnoteže akvatičnih i semiakvatičnih ekosistema i njihovog funkcioniranja.

Uvjeti za ekstrakciju i korištenje vode za svaku vrstu vodnih resursa, u skladu sa uvjetima tog područja, utvrđuju se posebnim propisima.

Vode se mogu koristiti i opterećivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode, uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način koji ne predstavlja opasnost za prirodne procese ili za obnovu kvaliteta i kvantiteta vode.

Ekstrakcija i povrat otpadnih voda u vode, kao i prijenos voda vrši se na način koji ne utiče nepovoljno na rezerve, kvalitet i biotu voda iz kojih se vrši snabdijevanje ili u koje se vrši povrat i ne predstavlja opasnost za njihovo samoprečišćavanje.

Član 15.

Zaštita zraka

Zaštita zraka obuhvata očuvanje atmosfere u cjelosti sa svim njenim procesima, očuvanje njene strukture i klimatskih obilježja.

Zrak mora biti zaštićen od opterećenja bilo kojih vještačkih uticaja koji se vrše na zrak ili na druge komponente okoliša putem transmisija radioaktivnih, tečnih, gasovitih ili čvrstih materija ukoliko postoji opasnost da će štetno uticati na kvalitet zraka ili se štetno odraziti na ljudsko zdravlje.

Kada se planira uvođenje aktivnosti i uspostava postrojenja, kao i proizvodnja i korištenje proizvoda potrebno je preduzeti mjere kako bi nivo polutanata bio sveden na najmanju moguću mjeru.

Član 16.

Očuvanje biosfere

Očuvanje biosfere obuhvata zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzevši u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguravanje održivosti ekosistema.

Korištenje biosfere ne može se vršiti na način koji narušava prirodne procese i uvjete biodiverziteta i predstavlja opasnost za njegovu održivost.

Član 17.

Očuvanje izgrađenog okoliša

Razvojnim planom određuju se zone izgradnje na određenim lokacijama zavisno od stepena opterećenja okoliša i svrhe izgradnje unutar određenih dijelova na određenim lokacijama.

Obavljanje aktivnosti u pojedinim zonama gdje postoji zaštitna udaljenost ili područje, dozvoljeno je na način utvrđen posebnim propisima u skladu sa prirodom opterećivanja okoliša i propisima o zaštiti okoliša.

Zelene površine i pojas skloništa unutar općine uređuju se na način utvrđen posebnim propisima.

Član 18.

Opasne supstance i tehnologije

Zaštita od štetnih uticaja opasnih supstanci obuhvata upotrebu svih prirodnih i vještačkih supstanci koje se koriste, proizvode ili distribuiraju od korisnika okoliša u toku provođenja aktivnosti, a koje su po svom kvantitetu ili kvalitetu: eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, karcinogene, ili iritirajuće ili mogu izazvati takav uticaj u kontaktu sa drugim supstancama.

Kada se upravlja opasnim supstancama ili u toku upotrebe, uključujući i eksploataciju, odnosno ekstrakciju, skladištenje, transport, proizvodnju, izradu i primjenu ili kada se primjenjuju opasne tehnologije, moraju se preduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stepen ili se eliminira mogućnost takvih opasnosti u skladu sa posebnim propisima.

Kada se primjenjuju tehnologije koje mogu predstavljati opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitna oblast ili razdaljina, shodno prirodi izvora opasnosti, kako bi se umanjio rizik od opasnosti po okoliš.

Član 19.

Otpad

Zaštita od štetnog uticaja otpada po okoliš obuhvata sve vrste supstanci, proizvoda uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

Imalac otpada dužan je preduzeti adekvatne mjere za upravljanje otpadom i osigurati osnovne mjere u cilju sprečavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, ekstrakciju sirovina i moguće energije, te sigurno odlaganje.

Član 20.

Buka i vibracije

Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvata sve vrste vještački proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili štetno uticati na zdravlje.

Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje podstiču:

- smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije;
- smanjivanje opterećenja, odnosno sprečavanje povećavanja opterećenja bukom ili vibracijama,
- naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

Član 21.

Radijacija

Zaštita od štetnih radijacijskih uticaja po okoliš obuhvata vještački proizvedenu i prirodnu jonizaciju, nejonizirajuću radijaciju i termalnu radijaciju.

V - INFORMIRANJE I EDUKACIJA O OKOLIŠU

Član 22.

Sistem informiranja o okolišu i prikupljanje informacija

Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša (u daljem u tekstu: Federalno ministarstvo) dužno je uspostaviti sistem informiranja o okolišu i omogućiti monitoring stanja okoliša, aktivnosti mjerenja, prikupljanja, obrade i evidentiranja podataka o korištenju i opterećenju okoliša.

Sistem informiranja uspostavlja se i organizira na osnovu teritorijalne gustine naseljenosti na način da se:

- utvrde kvantitativne i kvalitativne promjene stanja okoliša koje su nastale kao rezultat korištenja i uporede na međunarodnom nivou na način da se procjenjuju zajedno sa socijalnim i ekonomskim podacima, kao i sa aspekta uticaja na zdravlje stanovništva;
- utvrde uzroci uticaja na okoliš sa zadovoljavajućom tačnošću uključujući i detaljne prikaze koji su potrebni za određivanje uzročno-posljedične veze u odnosu na štetu;
- što je moguće prije predvidi opasnost po okoliš;
- mogu preduzimati mjere predviđene propisima i druge mjere od nadležnih organa;
- koristi u svrhu planiranja.

Kantonarno ministarstvo nadležno za okoliš (u daljem tekstu: kantonarno ministarstvo) dužno je dostaviti podatke neophodne za rad sistema informiranja o okolišu.

Član 23.

Korisnici okoliša dužni su vršiti mjerenja opterećenja i korištenja okoliša koja su rezultat njihovih aktivnosti na način utvrđen posebnim propisima, potvrđivati ih i evidentirati u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima i omogućiti nadležnim organima pristup tim podacima.

Član 24.

Upis podataka o okolišu u druge registre

Utvrđeno činjenično stanje, obim i priroda stalne štete po okoliš, utvrđeni odlukom nadležnog organa ili suda, evidentiraju se u zemljišnim knjigama kao privremeni upis i katastru nekretnina.

Federalno i kantonalno ministarstvo (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo) po službenoj dužnosti zahtijeva upis podataka u slučaju kada je odgovornost utvrđena od suda.

Izmjena činjeničnog stanja, stepena prirode zagađenosti okoliša služi kao osnov za upis podataka koji se vrši na zahtjev vlasnika nekretnine, nadležnog ministarstva ili suda.

Član 25.

Istraživanje okoliša i tehnički razvoj

Odgovornost za zaštitu okoliša unapređuje se kroz razvoj nauke i tehnologije, organizaciju naučnog istraživanja i tehničkog razvoja, objavljivanjem nalaza, kao i praktičnom primjenom domaćih i međunarodnih istraživačkih radova.

Studija usmjerena na istraživanje stanja okoliša i razvoja zaštite okoliša predmet je prioritetne podrške nadležnih organa i institucija. Federalni ministar za zaštitu okoliša i kantonalni ministar za zaštitu okoliša (u daljem tekstu: nadležni ministar) dužan je, u saradnji sa ministrom nadležnim za nauku, koordinirati podršku i procjenu naučnih istraživanja iz oblasti okoliša.

Član 26.

Edukacija, obuka i kultura u okolišu

Svaki građanin ima pravo da stiče i unapređuje saznanja o okolišu.

Širenje i unapređivanje saznanja o okolišu su primarne obaveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) kantona i lokalnih vlasti.

Nadležni ministar dužan je saradivati sa drugim ministrima u cilju osiguravanja stručne edukacije o okolišu.

Član 27.

Federalni, kantonalni organi uprave i općinske službe za upravu dužni su izvršiti obaveze iz čl. 25. i 26. ovog zakona preko institucija za instruiranje i obrazovanje javnosti, u saradnji s udruženjima za zaštitu okoliša i stručnim organizacijama koje angažiraju javnost u zaštiti okoliša. Federacija, kantoni i općinske službe za upravu su dužni pružiti podršku obrazovnim institucijama, vjerskim zajednicama, naučnim institucijama, stručnim organizacijama i udruženjima kako bi mogli djelotvornije provoditi svoje obrazovne i trening aktivnosti.

Član 28.

Registar o postrojenjima i zagađivanjima

Nadležno ministarstvo vodi registar o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima.

Registar sadrži podatke o djelatnostima, pogonima i postrojenjima koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš a naročito:

- ime i adresu operatora i lokaciju pogona i postrojenja;
- kratak opis aktivnosti i tehnološkog procesa;
- relevantne podatke koji se tiču emisija, opasnih supstanci prisutnih u pogonu i postrojenju, produkcije otpada i korištenja resursa i energije;
- podatke koji se odnose na izdavanje dozvola, promjene i sl. i
- podatke o kontroli, relevantnim rezultatima i preduzetim mjerama.

Kantonalno ministarstvo priprema godišnji izveštaj o izdatim dozvolama za pogone i postrojenja i sa podacima iz stava 2. ovog člana dostavlja ga Federalnom ministarstvu.

Nadležne institucije za okoliš dužne su dostaviti nadležnom ministarstvu podatke kojima raspolažu.

Federalni ministar će propisati način dostavljanja podataka.

Registar o postrojenjima i zagađivanjima dostupan je javnosti.

Svako lice koje ima pravni interes može tražiti uvid u registar i izdavanje kopije podataka iz registra.

Član 29.

Aktivno pružanje informacija o zaštiti okoliša

Federalno ministarstvo pružat će informacije o okolišu na transparentan i djelotvoran način.

Federalno ministarstvo koristit će publikacije u štampanoj i elektronskoj formi koje su dostupne javnosti, kao i instrumente javnog obavještanja.

U slučaju neposredne opasnosti po ljudsko zdravlje ili okoliš federalni ministar odmah će predstavnicima javnosti dostaviti sve podatke koje posjeduju organi uprave i koji bi mogli omogućiti javnosti preduzimanje mjera za sprečavanje ili ublažavanje štete koja proizilazi iz određene opasnosti.

VI - UČEŠĆE JAVNOSTI I PRISTUP INFORMACIJAMA O OKOLIŠU

Član 30.

Informacija o okolišu, u smislu ovog zakona, znači bilo koju informaciju u pisanoj, vizuelnoj, audio, elektronskoj ili bilo kojoj drugoj materijalnoj formi o:

- stanju elemenata okoliša kao što su zrak i atmosfera, voda, tlo, pejzaži, prostor i prirodna područja, biološki diverzitet i njegove komponente, uključujući genetski modificirane organizme i međudjelovanje ovih elemenata;
- faktorima kao što su supstance, energija, buka i radijacija, djelatnosti i mjere, uključujući administrativne mjere, sporazume o zaštiti okoliša, planove i programe, koji utiču ili postoji vjerovatnoća da će uticati na elemente okoliša u okviru alineje 1. ovog stava, analiza troškova i dobiti i druge ekonomske analize i pretpostavke koje se koriste u odlučivanju u okolišu;
- stanju ljudskog zdravlja i sigurnosti, životnim uvjetima, kulturnim dobrima i građevinama u mjeri u kojoj su ili bi mogli biti pod uticajem stanja elemenata okoliša ili preko ovih elemenata pod uticajem faktora, djelatnosti ili mjera navedenih u alineji 2. ovog stava;
- organima i institucijama nadležnim za okoliš.

Zainteresirana javnost, u smislu ovog zakona, znači javnost koja ima interes u odlučivanju u okolišu bilo zbog lokacije projekta ili zbog prirode datog zahvata u okolišu, javnost koja je pod uticajem ili je vjerovatno da će biti pod uticajem namjeravanog zahvata u okolišu i nevladine organizacije koje promoviraju zaštitu okoliša.

Član 31.

U skladu sa odredbama ovog zakona javnost ima pristup informacijama, mogućnost učešća u odlučivanju i zaštitu prava pred upravnim i sudskim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na osnovu državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slučaju pravnih lica bez diskriminacije na osnovu njihovog mjesta registracije ili centra aktivnosti.

Organi uprave osigurat će da lica koja ostvaruju svoja prava u skladu sa odredbama ovog zakona neće biti kažnjena, proganjana ili uznemiravana na bilo koji način zbog svog učešća u postupku.

Zloupotreba pravnih sredstava (pokretanje parnice, plaćanje odštete ili pokretanje građanskog krivičnog, prekršajnog ili radno-pravnog postupka) radi kažnjavanja, progona ili uznemiravanja lica koja su ostvarivala svoja prava na učešće javnosti smatrat će se nezakonitim.

Član 32.

Edukacija i kadrovsko jačanje

Federalno ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta u saradnji sa Federalnim ministarstvom izradit će godišnje obrazovne programe o zaštiti okoliša u cilju obrazovanja i podizanja svijesti javnosti u oblasti okoliša. Obrazovni programi zaštite okoliša bit će uključeni u nastavne i nastavne programe. Pored bitnih pitanja zaštite okoliša, obrazovni programi će sadržavati podatke o tome kako se osigurava pristup informacijama, kako se učestvuje u odlučivanju i kako se ostvaruje zaštita prava u oblasti okoliša.

Federalno ministarstvo organizirat će obuku nevladinih organizacija koje se bave pitanjima zaštite okoliša.

Član 33.

Pristup informacijama o okolišu

Federalno ministarstvo će, na zahtjev zainteresiranog lica, osigurati da informacije iz oblasti zaštite okoliša budu dostupne javnosti.

Zainteresirano lice je ono lice koje ima opravdan interes za traženje informacije.

Federalno ministarstvo, uz informaciju, prilaže kopiju dokumentacije na osnovu koje je sačinjena informacija. Informacija može biti data i u drugoj formi sa navođenjem razloga za takvu formu ili u slučaju da je informacija već dostupna javnosti u drugoj formi.

Informacije o okolišu iz stava 1. ovog člana bit će stavljene na raspolaganje što je prije moguće, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, osim u slučajevima kada sadržaj i složenost datih informacija opravdava produženje ovog roka do jednog mjeseca. Podnosilac zahtjeva bit će obaviješten o svakom produženju datog roka i razlozima tog produženja.

Član 34.

Zahtjev za davanje informacija o okolišu može biti odbijen ukoliko:

- nijedan organ uprave ne posjeduje tražene informacije o okolišu;
- zahtjev je očigledno neosnovan ili formuliran suviše uopćeno;
- zahtjev se tiče materijala koji je u fazi pripreme ili se tiče unutrašnje komunikacije organa uprave gdje je takvo izuzimanje od davanja informacije predviđeno nekim drugim zakonom, uzimajući u obzir narušavanje općeg interesa davanjem informacije, ili
- informacija je već dostavljena predstavnicima nevladinih organizacija, zainteresiranom stanovništvu odnosno područja i štampi zbog kolektivnog javnog interesa. U tom slučaju nadležni organ uprave će uputiti podnosioca zahtjeva gdje može dobiti potrebne informacije.

Zahtjev za informacije o okolišu može biti odbijen i ukoliko bi davanje informacija imalo štetan uticaj na:

- međunarodne odnose, odbranu ili opću sigurnost;
- tok pravde, pravo lica na pravedno suđenje i mogućnost organa uprave da provede krivični ili disciplinski postupak;
- povjerljivost informacija koje se tiču trgovine i industrije i informacija o emisijama koje su bitne za zaštitu okoliša, ukoliko je to utvrđeno posebnim propisom s ciljem zaštite ekonomskih interesa;
- prava intelektualne svojine;
- povjerljivost ličnih podataka i/ili dokumente koji se odnose na fizička lica u slučaju da ta lica nisu dala saglasnost za otkrivanje datih informacija javnosti, ukoliko je to utvrđeno posebnim propisom;
- interese trećeg lica koje je osiguralo tražene informacije a da na to nije bilo obavezno i ukoliko to lice ne da saglasnost za otkrivanje datog materijala, ili
- okoliš na koji se informacije odnose kao što su mjesta uzgoja rijetkih vrsta.

Razlog za odbijanje zahtjeva za davanje informacija iz stava 2. ovog člana mora biti obrazložen.

Ukoliko organ uprave ne posjeduje tražene informacije dužan je da u najkraćem mogućem roku prosljedi zahtjev organu uprave koji bi mogao imati date informacije i o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva.

Organ uprave učinit će dostupnim one tražene informacije o okolišu koje se mogu izdvojiti od informacija iz st. 1. i 2. ovog člana.

Odgovor o odbijanju zahtjeva daje se u pisanoj formi ukoliko je i sam zahtjev za davanje informacija bio u pisanoj formi ili ukoliko podnosilac zahtjeva to traži.

Član 35.

Naknada za pružanje informacija

Nadležno ministarstvo uvest će naknadu za davanje informacija. Naknada za davanje postojećih informacija ili dokumenata neće prevazilaziti troškove umnožavanja tih informacija i dokumenata. U slučajevima u kojima nadležno ministarstvo mora da provede istraživanje ili neke druge aktivnosti na koje nije obavezan zakonom, podnosilac zahtjeva dužan je platiti naknadu u skladu sa troškovnikom.

Nadležno ministarstvo donosi troškovnik o visini naknade za davanje informacija koji će biti predočen podnosiocu zahtjeva.

Član 36.

Učešće javnosti u odlukama o posebnim aktivnostima

Nadležno ministarstvo osigurat će učešće javnosti u:

- postupcima procjene uticaja projekata na okoliš,
- postupcima izdavanja okolinskih dozvola za pogone i postrojenja iz svoje nadležnosti.

Odredbе stava 1. ovog člana odnose se i na odluke o aktivnostima koje nisu navedene u stavu 1. ovog člana, a mogu imati značajan uticaj na okoliš.

Odredbе ovog člana ne primjenjuju se u slučaju donošenja odluka o aktivnostima koje služe odbrani zemlje.

Nakon pokretanja upravnog postupka javnost će biti informirana o sljedećem:

- predloženim aktivnostima podnosioca zahtjeva i zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole;
- organima uprave koji su odgovorni za donošenje odluke, odnosno okolinske dozvole;
- toku postupka uključujući informacije o:
 - a) načinu učešća javnosti;
 - b) vremenu i mjestu predviđene javne rasprave;
 - c) organima uprave za dobijanje relevantne informacije i vršenje uvida u dokumentaciju;
 - d) organu uprave ili bilo kom drugom organu kome se mogu podnijeti primjedbe i pitanja, kao i rok za podnošenje primjedaba ili pitanja,
 - f) okolišu koje su relevantne za predložene aktivnosti;
- činjenici da li predložena aktivnost podliježe entitet-skom ili prekograničnom postupku procjene uticaja na okoliš,
- nacrtu odluke ili okolinske dozvole.

Zainteresirana javnost bit će obaviještena o vremenu postupka izvođenja dokaza i obaviještena da se u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka mogu podnijeti dokazi i činjenice koje su od uticaja na predloženu aktivnost.

Nadležno ministarstvo zahtijevat će od podnosioca zahtjeva da animira zainteresiranu javnost da učestvuje u raspravama prije podnošenja zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole.

Član 37.

Informacije koje se daju na traženje

Nadležno ministarstvo će, na zahtjev zainteresirane javnosti, u najkraćem mogućem roku, omogućiti besplatan uvid u sve informacije koje su relevantne za donošenje odluka.

Uvid se odnosi na:

- opis lokacije, fizičkih i tehničkih karakteristika predložene aktivnosti uključujući procjenu očekivanih rezidijuma/taloga i emisija;
- opis značajnih uticaja predložene aktivnosti po okoliš;
- opis mjera koje su predviđene za sprečavanje i/ili smanjenje tih uticaja uključujući emisije;
- kratak netehnički rezime navedenih podataka;
- prikaz osnovnih alternativnih rješenja proučenih od podnosioca zahtjeva;
- osnovne izvještaje i stručna mišljenja koja su pripremili organi uprave.

Zainteresirana javnost može, u roku od 30 dana od dana uvida u informacije iz stava 2. ovog člana, u pisanoj formi podnijeti bilo kakve primjedbe, informacije, analize ili mišljenja koje smatra relevantnim za datu aktivnost. U slučaju izuzetno

složenih pitanja, organ uprave može na zahtjev zainteresirane javnosti produžiti rok na 60 dana. Rezultati učešća javnosti uzet će se u obzir kod donošenja odluke.

U skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) nadležno ministarstvo obavijestit će javnost o donesenoj odluci.

Član 38.

Pristup pravdi

Podnosilac zahtjeva čiji zahtjev za dobijanje informacija nije razmatran, neopravdano odbijen, da je na njega u potpunosti ili djelimično neadekvatno odgovoreno, ima pravo pokrenuti postupak preispitivanja odluke pred drugostepenim organom, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Član 39.

Predstavnici zainteresirane javnosti koji su učestvovali u prvostepenom postupku imaju pravo da ulože žalbu protiv odluke ili dijela odluke.

Predstavnici zainteresirane javnosti pored prava učestvovanja u postupcima izdavanja dozvola i procjene uticaja na okoliš imaju pravo, ukoliko se neko ponaša suprotno okolinskim principima iz okolinskih zakona, pokrenuti postupak zaštite svojih prava pred nadležnim sudom.

Nakon provođenja postupka iz stava 2.ovog člana sud može:

- naložiti pravnim i fizičkim licima da preuzmu sve neophodne sanacione mjere, uključujući obustavu određenih aktivnosti i/ ili plaćanje šteta;
- obavezati pravna i fizička lica da izvrše uplatu naknade u Federalni fond za zaštitu okoliša,
- naložiti privremene mjere.

VII - NADLEŽNOST

Član 40.

Federalno ministarstvo i kantonalna ministarstva, svako u okviru svoje nadležnosti, nadležni su za:

- zaštitu okoliša, sprečavanje i otklanjanje opasnosti i šteta po okoliš, obnovu i postepeno poboljšanje stanja okoliša;
- utvrđivanje prioritetnih zadataka za zaštitu okoliša;
- uspostavljanje pravnih, ekonomskih i tehničkih mjera u interesu zaštite okoliša;
- razvoj, očuvanje i djelovanje sistema koji služi kao osnov za dobivanje i obradu podataka o mjerenjima, monitoringu, kontroli, procjeni stanja okoliša, te davanje informacija o eventualnim uticajima na okoliš;
- donošenje finansijskih propisa u sferi zaštite okoliša i saradnja sa drugim entitetom.

Član 41.

Savjetodavno vijeće za okoliš

Savjetodavno vijeće za okoliš (u daljem tekstu: Savjetodavno vijeće) osniva se radi pružanja naučne i stručne podrške federalnom ministru i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH) u oblasti okoliša.

Savjetodavno vijeće ima konsultativnu i savjetodavnu ulogu, a čini ga 13 predstavnika zainteresiranih strana iz oblasti zaštite okoliša.

Deset članova Savjetodavnog vijeća predlažu nadležna kantonalna ministarstva za zaštitu okoliša iz organizacija i ustanova koje zastupaju stručne i ekonomske interese i naučnih krugova. Jednog predstavnika predlaže predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Jednog predstavnika Udruženja za zaštitu okoliša predlaže Regionalni centar za zaštitu okoliša-Ured za Bosnu i Hercegovinu na osnovu pisane saglasnosti najmanje pet nevladinih organizacija registriranih na području FBiH.

Članove Savjetodavnog vijeća imenuje Vlada FBiH na period od 4 godine.

Savjetodavno vijeće učestvuje u ocjenjivanju strategijskih procjena okoliša i nacrta koji služe kao osnova za Strategijsku procjenu okoliša.

Nadležni ministri dostavljaju Savjetodavnom vijeću planove iz oblasti okoliša radi zauzimanja stavova i davanja mišljenja.

Savjetodavno vijeće bira predsjedavajućeg i kopredsjedavajućeg iz reda članova Savjetodavnog vijeća.

Savjetodavno vijeće donosi pravila o svom radu.

Član 42.

Federalno ministarstvo:

- analizira i ocjenjuje stanje okoliša i aktivnosti zaštite okoliša, kao i iskustva stečena u oblasti zaštite, korištenja i razvoja okoliša;
- uspostavlja i rukovodi sistemom informiranja o okolišu u Federaciji BiH;
- izdaje dozvole za korištenje okoliša iz svoje nadležnosti, u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa;
- određuje okolinski klasifikacioni sistem supstanci, proizvoda i tehnologija i daje mišljenja za njihovu distribuciju i korištenje;
- organizira poslove koji imaju za cilj sprečavanje ili smanjenje štetnih posljedica po okoliš;
- učestvuje sa drugim nadležnim organima u izradi programa i planova za korištenje prirodnih resursa, izradi i ostvarivanju posebnog plana i kvalifikacionog sistema;
- rješava po žalbama na rješenja kantonalnih ministarstava donesenih na osnovu federalnog zakona i drugih federalnih propisa i vrši druge poslove i zadatke zaštite okoliša iz nadležnosti Federacije BiH.

Član 43.

Kantonalno ministarstvo:

- analizira i ocjenjuje stanje okoliša i aktivnosti zaštite okoliša, kao i iskustva stečena u oblasti zaštite, korištenja i razvoja okoliša;
- obavlja poslove i zadatke utvrđene federalnim zakonom i drugim federalnim propisima;
- uspostavlja i rukovodi sistemom informiranja o okolišu u kantonu;
- izdaje dozvole za korištenje okoliša iz svoje nadležnosti;
- organizira poslove koji imaju za cilj sprečavanje ili smanjenje štetnih posljedica po okoliš;
- vrši nadzor nad provođenjem kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa iz oblasti zaštite okoliša.

Član 44.

U slučaju da je izazvana šteta ili postoji opasnost od štete po okoliš, nadležni tužilac ima pravo da kod nadležnog suda uloži tužbu kojom se zahtijeva zabrana ili ograničenje aktivnosti i kompenzacija za štetu koja je nastala kao rezultat te aktivnosti.

VIII - PLANIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Član 45.

Sistem okolinskog planiranja

Sistem okolinskog planiranja obuhvata donošenje sljedećih programskih dokumenata:

- Međuentitetski plan zaštite okoliša;
- Federalna strategija zaštite okoliša i Akcioni plan zaštite okoliša i
- Kantonalni plan zaštite okoliša.

Član 46.

Federalna strategija i Plan zaštite okoliša usklađuje se sa Međuentitetskim planom zaštite okoliša.

Kantonalni planovi zaštite okoliša usklađuju se sa Federalnom srategijom i Akcionim planom zaštite okoliša.

Međuentitetsko tijelo za okoliš priprema prijedlog Međuentitetskog plana zaštite okoliša.

Federalna strategija i planovi zaštite okoliša su obavezujući dijelovi sistema okolinskog planiranja.

Planiranje zaštite okoliša usklađuju se sa socijalnim i ekonomskim razvojnim programima, međunarodnim programima razvoja i dokumentima prostornog uređenja.

Plan zaštite okoliša donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva. Plan zaštite okoliša donosi se na period od najmanje pet godina.

Federalno ministarstvo podnosi Vladi FBiH izvještaj o provođenju Plana svake dvije godine radi razmatranja, usvajanja i dostavljanja Parlamentu Federacije.

Član 47.

Elementi programskih dokumenata zaštite okoliša

Federalna strategija i planovi, pored ostalog, sadrže:

- obrazloženje o sadašnjem stanju okoliša ustanovljeno na osnovu naučnih iskustava i informacija;
- ciljeve koji se moraju ostvariti u planiranom periodu;
- načela i smjernice zaštite okoliša;
- zadatke i dužnosti koje treba obaviti radi ostvarenja ciljeva, redosljed planiranih aktivnosti i krajnji rok za implementaciju;
- sredstva i metode za ostvarivanje postavljenih ciljeva sa naznačenim planiranim izvorima finansiranja;
- naznačena područja u kojima su potrebni posebni instrumenti zaštite okoliša, kao i sadržaje takvih instrumenata.

Član 48.

Federalna strategija zaštite okoliša

Federalno ministarstvo priprema prijedlog Federalne strategije zaštite okoliša.

Sastavni dijelovi Federalne strategije zaštite okoliša su i:

- Federalna strategija zaštite voda,
- Federalna strategija zaštite prirode,
- Federalna strategija zaštite zraka,
- Federalna strategija upravljanja otpadom.

Prijedlog Federalne strategije zaštite okoliša dostavlja se kantonalnim ministarstvima i Savjetodavnom vijeću radi davanja mišljenja i mora biti dostupan javnosti radi davanja sugestija i primjedaba.

Prijedlog Federalne strategije zaštite okoliša dostavlja se Međuentitetskom tijelu za okoliš i Vladi Republike Srpske radi davanja mišljenja.

Primjedbe i sugestije na prijedlog Federalne strategije zaštite okoliša dostavljaju se u roku od tri mjeseca od dana prijema prijedloga.

Parlament Federacije donosi Federalnu strategiju zaštite okoliša na period od najmanje deset godina.

Član 49.

Kantonalni plan zaštite okoliša

Kantoni su dužni donijeti Kantonalni plan zaštite okoliša usklađen sa Federalnom strategijom zaštite okoliša.

Kantonalno ministarstvo priprema prijedlog Plana zaštite okoliša.

Prijedlog Kantonalnog plana zaštite okoliša dostavlja se Federalnom ministarstvu, Savjetodavnom vijeću i susjednim kantonalnim ministarstvima radi davanja sugestija i primjedaba.

Prijedlog Kantonalnog plana zaštite okoliša mora biti dostupan javnosti radi davanja sugestija i primjedaba.

Sugestije i primjedbe na prijedlog Kantonalnog plana zaštite okoliša dostavljaju se u roku od tri mjeseca od dana prijema prijedloga.

Skupština kantona donosi Kantonalni plan zaštite okoliša na period od najmanje pet godina.

Kantonalno ministarstvo podnosi izvještaj o provođenju Kantonalnog plana zaštite okoliša skupštini kantona svake druge godine.

Skupština kantona može donijeti propis kojim će regulirati donošenje općinskih planova zaštite okoliša i njihov sadržaj.

Član 50.

Planovi i programi privrednih društava u oblasti zaštite okoliša

Privredna društva mogu izraditi programe zaštite okoliša na dobrovoljnoj osnovi.

Privredna društva su dužna da izrade planove zaštite okoliša ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Član 51.

Strategijska procjena okoliša

Organ nadležan za poslove prostornog uređenja kod izrade dokumenata prostornog uređenja koji mogu imati negativan uticaj na okoliš dužan je izraditi Strategijsku procjenu okoliša (SEA).

Prilikom izrade Strategijske procjene okoliša uzimaju se u obzir komponente okoliša, kvalitet okoliša i uticaj na ljudsko zdravlje.

Strategijska procjena okoliša izrađuje se i kod donošenja ekonomskih propisa koji mogu imati uticaja na okoliš (propisi o carini, porezima, obavezama itd.).

Član 52.

Strategijska procjena okoliša obuhvata naročito:

- stepen do kojeg planirane mjere mogu uticati ili mogu poboljšati stanje okoliša;
- u slučaju da se ne provedu planirane mjere kolika bi šteta nastala po okoliš, odnosno stanovništvo;
- u kojoj mjeri postoje uvjeti za uvođenje planiranih mjera;
- kolike su mogućnosti nadležnih organa za provedbu planiranih mjera.

Nacrti dokumenata prostornog uređenja i Strategijska procjena okoliša dostavlja se Savjetodavnom vijeću na razmatranje i davanje mišljenja.

Strategijsku procjenu okoliša donosi Vlada FBiH.

IX - PROCJENA UTICAJA NA OKOLIŠ (EIA)

Član 53.

Procjena uticaja na okoliš obuhvata identifikaciju, opis, procjenu, direktan i indirektan uticaj projekta ili aktivnosti na:

- ljude, biljni i životinjski svijet;
- zemljište, vodu, zrak, klimu i prostor;
- materijalna dobra i kulturno naslijeđe,
- međudjelovanje faktora navedenih u alinejama 1., 2. i 3. ovog stava.

Član 54.

Nadležni organ neće izdati urbanističku saglasnost ili druge neophodne saglasnosti za projekte za koje je neophodna procjena uticaja na okoliš ukoliko uz zahtjev nije dostavljena okolinska dozvola.

Član 55.

Nadležnost u procjeni uticaja na okoliš

Nadležno ministarstvo provodi postupak procjene uticaja na okoliš.

U postupku procjene uticaja na okoliš uključit će se zainteresirani organi na kantonalnom i federalnom nivou.

Član 56.

Projekti podložni procjeni uticaja na okoliš

Provedbenim propisom utvrdit će se pogoni i postrojenja ili znatne izmjene postojećih pogona i postrojenja za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš, te pogoni i postrojenja ili znatne izmjene postojećih pogona i postrojenja za koje će nadležno ministarstvo odlučiti da li je potrebna procjena uticaja na okoliš.

Pod znatnom izmjenom pogona i postrojenja smatra se:

- bilo kakva modifikacija pogona i postrojenja;

- rast više od 25% u povećanju proizvodnje, upotrebe energije, korištenja vode, korištenja prostora, emisija ili proizvodnje otpada;
- rast više od 25% u posljednjih deset godina u povećanju proizvodnje, upotrebe energije, korištenja vode, korištenja prostora, emisija ili proizvodnje otpada.

Za prekid rada i rušenje pogona i postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola obavezno se vrši procjena uticaja na okoliš.

Član 57.

Procjena uticaja na okoliš može se vršiti u dvije faze:

- prethodna procjena uticaja na okoliš i
- studija o uticaju na okoliš.

Član 58.

Prethodna procjena uticaja na okoliš

Zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš podnosi se nadležnom ministarstvu.

Uz zahtjev se prilaže:

- opis projekta sa informacijama o lokaciji, namjeni i veličini pogona i postrojenja;
- opis mjera predviđenih kako bi se spriječile, smanjile ili ukoliko je moguće sanirale značajne nepovoljne posljedice;
- podaci koji su potrebni za identificiranje i procjenu osnovnih uticaja na okoliš;
- opis alternativnih rješenja i izabrane alternative;
- izvod iz planskog akta odnosno područja;
- netehnički rezime.

Nadležno ministarstvo dostavlja zahtjev iz stava 1. ovog člana sa pripadajućom dokumentacijom nadležnim organima i zainteresiranim subjektima radi davanja sugestija i primjedaba.

Rok za dostavljanje sugestija i primjedaba je trideset dana od dana prijema zahtjeva.

O prethodnoj procjeni uticaja na okoliš obavijestit će se podnosilac zahtjeva i subjekti iz stava 3. ovog člana.

Član 59.

Studija o uticaju na okoliš

Nadležno ministarstvo, na osnovu prethodne procjene uticaja na okoliš, donosi rješenje o izradi Studije o uticaju na okoliš u roku od trideset dana od dana isticanja roka za dostavljanje sugestija i primjedaba.

U rješenju iz stava 1. ovog člana nadležno ministarstvo određuje:

- sadržaj Studije o uticaju na okoliš uzimajući u obzir uputstva za procjenu uticaja na okoliš,
- listu nosioca izrade Studije o uticaju na okoliš i
- naknadu za ocjenu Studije o uticaju na okoliš.

Naknada za ocjenu Studije o uticaju na okoliš obuhvata nadoknadu za rad pravnih i tehničkih stručnjaka iz nadležnog organa i sve ostale troškove koje mogu imati nadležni organi ili drugi učesnici u postupku procjene uticaja na okoliš.

Naknadu i ostale troškove iz stava 3. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Provedbenim propisom uredit će se uvjeti i kriteriji koje moraju ispunjavati nosioci izrade Studije o uticaju na okoliš za obavljanje poslova izrade Studije o uticaju na okoliš, kao i visina nadoknade i troškova iz stava 3. ovog člana.

Član 60.

Podnosilac zahtjeva dostavlja Studiju o uticaju na okoliš nadležnom ministarstvu u roku od 30 dana od dana prijema Studije od nosioca izrade Studije.

Član 61.

Javna rasprava

U postupku ocjene Studije o uticaju na okoliš nadležno ministarstvo obavještava i poziva javnost na raspravu o Studiji putem štampe dostupne na području Federacije.

Sugestije i primjedbe javnosti dostavljaju se nadležnom ministarstvu u roku od 30 dana od dana javnog obavještanja.

Član 62.

Nadležno ministarstvo organizira javnu raspravu o projektu u prostoru koji je najbliži lokaciji datog projekta o čemu se javnost obavještava najmanje 15 dana prije rasprave.

Nadležno ministarstvo priprema zapisnik sa javne rasprave u roku od tri dana od dana održavanja javne rasprave.

Član 63.

Vjerovatnoća prekograničnih uticaja na okoliš

Pravila koja se odnose na procjenu uticaja na okoliš u kontekstu prekograničnih uticaja primjenjuju se i kada:

- postoji vjerovatnoća da će projekt imati značajan uticaj na okoliš drugog entiteta,
- postoji obaveza po međunarodnim ugovorima, bilateralnim sporazumima ili iz drugih razloga.

Kada nosilac izrade Studije o uticaju na okoliš ima saznanja da će projekt vjerovatno imati značajan uticaj na okoliš drugog entiteta, dužan je izraditi posebno poglavlje u Studiji o uticaju na okoliš sa podacima o mogućim uticajima na okoliš drugog entiteta.

Detalji o postupcima za projekte sa mogućim međuentitetskim uticajem mogu biti određeni sporazumom između entiteta koji se zaključuje uz konsultiranje Međuentitetskog tijela za okoliš.

Kada nosilac izrade Studije uticaja na okoliš ima saznanja da će projekt vjerovatno imati značajan uticaj na okoliš druge države, dužan je izraditi posebno poglavlje u Studiji o uticaju na okoliš sa podacima o mogućim uticajima na okoliš države.

Federalno ministarstvo će drugom entitetu/državi iz st. 2. i 3. ovog člana dostaviti obavijest koja, između ostalog, sadrži:

- opis projekta sa dostupnim podacima o mogućem prekograničnom uticaju,
- informacije o odluci koja može biti donesena,
- period u kojem će se država/entitet izjasniti da li želi da učestvuje u postupku procjene uticaja na okoliš.

Ukoliko država/entitet iskaže svoju namjeru da učestvuje u postupku procjene uticaja na okoliš Federalno ministarstvo će dostaviti datoj državi/entitetu posebno poglavlje Studije o uticaju na okoliš i relevantne podatke koji se tiču datog postupka.

Federalno ministarstvo omogućuje učešće predstavnika javnosti iz države/entiteta na koju projekt može imati uticaja.

Federalno ministarstvo obaviti će konsultacije sa predstavnicima države/entiteta na koju projekt može imati uticaja.

Ukoliko se sazna za informaciju o projektu koji se odvija u drugoj državi/entitetu koji može imati značajne posljedice po okoliš na teritoriji Federacije, Federalno ministarstvo preduzima aktivnosti s ciljem da nadležni organi i javnost učestvuju u procjeni prekograničnih uticaja na okoliš.

Federalno ministarstvo dostavlja sugestije i primjedbe organa uprave i javnosti nadležnim organima države/entiteta iz koje potiču prekogranični uticaji na okoliš i obavlja konsultacije sa predstavnicima države/entiteta iz koje potiču uticaji na okoliš.

Troškove za izradu posebnih poglavlja Studije o uticaju na okoliš iz st. 2. i 4. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Član 64.

Odobranje Studije o uticaju na okoliš

Nadležno ministarstvo rješenjem odobrava Studiju o uticaju na okoliš u roku od 30 dana od završetka postupka ocjene Studije o uticaju na okoliš.

Studija o uticaju na okoliš neće biti odobrena ukoliko:

- se utvrdi da bi projekt mogao izazvati znatno zagađivanje okoliša ili u znatnoj mjeri ugroziti okoliš,
- projekt nije u skladu sa Međuentitetskim programom zaštite okoliša i Federalnom strategijom i Akcionim planom zaštite okoliša i
- projekt nije u skladu sa međunarodnim obavezama države po pitanju zaštite okoliša.

Rješenjem o odobravanju ili odbijanju Studije o uticaju na okoliš dostavlja se podnosiocu zahtjeva i zainteresiranim subjektima iz člana 58. stav 3. ovog zakona.

Dostavljanje rješenja iz stava 3. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

U slučaju prekograničnog uticaja Federalno ministarstvo će prosljediti rješenje drugom entitetu/državi na koju projekt može imati uticaj.

Član 65.

Učešće nadležnog ministarstva u postupcima izdavanja dozvola

Nadležno ministarstvo učestvuje u postupcima izdavanja urbanističkih saglasnosti.

U postupcima iz stava 1. ovog člana nadležno ministarstvo provjerava da li su se okolnosti u kojima je vođen postupak procjene uticaja na okoliš promijenile i da li su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Studiji o uticaju na okoliš, odnosno u okolinskoj dozvoli.

Postupci iz stava 1. ovog člana moraju biti završeni u roku od tri godine od dana donošenja Studije o uticaju na okoliš. Po isteku navedenog roka Studija o uticaju na okoliš ne može biti osnov za izdavanje dozvola iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko rok za izdavanje dozvola nije prekoračen krivicom nosioca izrade Studije, važenje Studije o uticaju na okoliš produžava se za dvije godine, s tim da se po potrebi Studija ažurira.

Ukoliko je rok za izdavanje dozvola prekoračen krivicom nadležnog ministarstva troškove ažuriranja snosi ministarstvo.

X - IZDAVANJE OKOLINSKIH DOZVOLA I SPREČAVANJE NESREĆA VELIKIH RAZMJERA

Član 66.

Aktivnosti ili pogoni i postrojenja koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš ili koja imaju ili mogu imati negativan uticaj na okoliš bit će podvrgnuta posebnom režimu kontrole.

Kontrola se provodi:

- utvrđivanjem da li su ispunjene posebne obaveze i uvjeti propisani za aktivnosti ili pogone i postrojenja;
- utvrđivanjem da li su ispunjeni uvjeti utvrđeni u okolinskoj dozvoli;
- obavještanjem nadležnog ministarstva o stanju sigurnosti i planu sprečavanja nesreća većih razmjera prije izgradnje ili početka rada pogona i postrojenja;
- vođenjem registra o zagađenosti okoliša;
- redovnom inspekcijskom kontrolom i
- nalaganjem sanacionih mjera za sprečavanje zagađenosti.

Član 67.

Osnovne obaveze operatora

Pogoni i postrojenja moraju biti izgrađeni i funkcionirati tako da se:

- ne ugrožava niti ometa zdravlje ljudi i ne predstavlja nesnosnu/pretjeranu smetnju za ljude koji žive na području uticaja postrojenja ili za okolinu zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija ili toplote, ili saobraćaja, ili od postrojenja;
- preduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere tako da se spriječi zagađenje i da se ne prouzrokuje značajnije zagađenje;
- izbjegava produkcija otpada, a ukoliko dolazi do stvaranja otpada količina će se svesti na najmanju moguću mjeru ili će se vršiti reciklaža ili ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo, otpad se odlaže a da se pri tom izbjegava ili smanjuje bilo kakav negativan uticaj na okoliš;
- energetski i prirodni resursi efikasno koriste;
- preduzmu neophodne mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica i

- preduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratila u zadovoljavajuće stanje. Zadovoljavajuće stanje znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta okoliša koji su relevantni za lokaciju postrojenja naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode.

Zahtjevi dati u stavu 1. ovog člana predstavljaju opće obaveze operatora koje se trebaju ispuniti tokom izgradnje, rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Ovi standardi se moraju primijeniti prilikom izdavanja okolinske dozvole.

Za pogone i postrojenja za koje nije potrebno pribavljanje okolinske dozvole nadležni organ će kod izdavanja urbanističke saglasnosti voditi računa o ispunjenju zahtjeva iz stava 1. ovog člana.

Član 68.

Okolinska dozvola

Okolinska dozvola ima za cilj visok nivo zaštite okoliša.

Provedbenim propisom utvrdit će se pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ukoliko imaju okolinsku dozvolu izdatu u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o upravnom postupku.

Ukoliko je posebnim propisima utvrđeno izdavanje drugih dozvola za pogone i postrojenja dozvole će biti izdate zajedno/usklađeno sa okolinskom dozvolom.

Organi nadležni za izdavanje drugih dozvola uključuju se u postupak izdavanja okolinske dozvole.

Okolinska dozvola pribavlja se i u slučaju značajne promjene u radu pogona i postrojenja.

Nadležno ministarstvo izdaje okolinsku dozvolu na pet godina.

Član 69.

Zahtjev

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole sadrži:

- ime i adresu operatora/investitora;
- lokaciju pogona i postrojenja kao i opis:
 - pogona i postrojenja i aktivnosti (plan, tehnički opis rada itd.);
 - osnovnih i pomoćnih sirovina, ostalih supstanci i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon i postrojenje;
 - izvora emisija iz pogona i postrojenja;
 - stanja lokacije pogona i postrojenja;
 - prirode i količine predviđenih emisija iz pogona i postrojenja u okoliš (zrak, voda, tlo) kao i identifikacija značajnih uticaja na okoliš;
 - predloženih mjera, tehnologija i drugih tehnika za sprečavanje ili ukoliko to nije moguće, smanjenje emisija iz postrojenja;
 - mjera za sprečavanje produkcije i za povrat korisnog materijala iz otpada koji produkuje postrojenje;
 - ostalih mjera radi usklađivanja sa osnovnim obavezama operatora posebno mjera nakon zatvaranja postrojenja;
 - mjera planiranih za monitoring emisija unutar područja i/ili njihov uticaj;
 - predviđenih alternativnih rješenja;
 - kopiju zahtjeva za dobijanje drugih dozvola koje će biti izdate zajedno sa okolinskom dozvolom i
 - netehnički rezime.

Za pogone i postrojenja za koje je nadležno ministarstvo utvrdilo potrebu izrade Studije o uticaju na okoliš uz zahtjev za izdavanje okolinske dozvole umjesto podataka iz stava 1. ovog člana podnosi se Studija o uticaju na okoliš.

Ukoliko na osnovu zahtjeva i priloženih dokaza za prethodnu procjenu uticaja na okoliš nadležno ministarstvo utvrdi da nije potrebna izrada Studije o uticaju na okoliš, zahtjev za prethodnu procjenu smatrat će se zahtjevom za izdavanje okolinske dozvole.

Član 70.

Prekogranični uticaji

Ukoliko rad nekog pogona i postrojenja može da izazove značajne negativne posljedice na području druge države ili entiteta, ili ukoliko druga država ili entitet tako zahtijeva, zahtjev za izdavanje okolinske dozvole bit će dostavljen drugom entitetu ili putem nadležnog organa na državnom nivou drugoj državi.

Ukoliko u postupku izdavanja dozvole koji se provodi u drugoj državi ili entitetu, Federalno ministarstvo primi dokumentaciju koja ukazuje na to da pogon i postrojenje može imati negativan uticaj na okoliš na području Federacije, informirat će stanovništvo koje živi na tom području i pružiti im mogućnost da daju svoj komentar.

Građani koji žive na području drugog entiteta imaju ista prava da učestvuju u ovom postupku u svojstvu stranke kao i građani koji žive na području gdje pogon i postrojenje treba da se gradi.

Detaljne informacije u vezi sa prekograničnim uticajima rada pogona i postrojenja na drugu državu bit će određene u bilateralnim sporazumima. Detalji o postupcima vezanim za projekte koji će imati međuentitetske prekogranične uticaje mogu biti određeni sporazumima. Ovakvi sporazumi se donose uz konsultiranje Međuentitetskog tijela za okoliš.

Član 71.

Izdavanje okolinske dozvole

Nadležno ministarstvo izdaje okolinsku dozvolu u roku od najduže 120 dana od dana podnošenja zahtjeva.

U slučajevima gdje je potrebna procjena uticaja na okoliš okolinska dozvola izdaje se u roku od 60 dana od dana dostavljanja Studije o uticaju na okoliš.

Okolinska dozvola sadrži:

- granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije;
- uvjete za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta;
- mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje;
- mjere za minimizaciju prekograničnog zagađenja;
- sistem samomonitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja i
- mjere vezane za uvjete rada u vanrednim situacijama.

Granične vrijednosti emisija i ekvivalentni parametri i tehničke mjere zasnivaju se na najboljim raspoloživim tehnologijama uzimajući u obzir tehničke karakteristike pogona i postrojenja, njihov geografski položaj i ostale uvjete.

Ukoliko su standardima kvaliteta predviđeni strožiji uvjeti od onih koji se postižu primjenom najboljih raspoloživih tehnologija utvrdit će se dodatne mjere neophodne za izdavanje okolinske dozvole (npr. ograničenje radnih sati, manje zagađujućih goriva itd.).

Član 72.

Postojeći pogoni i postrojenja

Pogoni i postrojenja utvrđeni provedbenim propisom iz člana 68. ovog zakona za koja su izdate dozvole prije stupanja na snagu ovog zakona, moraju pribaviti okolinsku dozvolu najkasnije do 2008. godine.

Federalni i kantonalni ministar, svaki iz svoje nadležnosti, utvrdit će rokove za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja iz stava 1. ovog člana.

Član 73.

Podaci koje dostavlja operator

Operator pogona i postrojenja za koje je izdata okolinska dozvola i operator pogona i postrojenja za koje nije potrebna okolinska dozvola dužan je redovno obavještavati nadležno ministarstvo o rezultatima monitoringa emisija, bez odlaganja prijaviti svaku vanrednu situaciju koja značajno utiče na okoliš, dostaviti sve podatke i informacije potrebne da bi se ispunili zahtjevi propisani za izvještavanja na državnom i međudržavnom nivou.

Član 74.

Ponovno razmatranje i izmjene dozvola

Nadležno ministarstvo razmatra i vrši izmjenu okolinske dozvole ili ukoliko ona nije potrebna urbanističke saglasnosti ukoliko je:

- zagađenje koje stvara pogon i postrojenje toliko značajno da se moraju izmijeniti postojeće granične vrijednosti emisija;
- došlo do značajnih promjena u najboljim raspoloživim tehnologijama koje omogućuju značajno smanjenje emisija bez većih troškova ili
- sigurnost odvijanja rada i aktivnosti zahtijeva korištenje drugih tehnologija.

Nadležno ministarstvo može, na zahtjev zainteresiranih subjekata koji žive na području na kojem rad pogona i postrojenja može imati negativan uticaj i ugrožavati ili predstavljati opasnost za okoliš i zdravlje, preispitati okolinsku dozvolu.

Ukoliko bi izmjene pogona i postrojenja radi prilagođavanja zahtjevima iz oblasti zaštite okoliša prouzrokovale korjenite promjene pogona i postrojenja, nadležno ministarstvo nalaže operatoru da sačini plan prilagođavanja sa mjerama i rokovima za prilagođavanje pogona i postrojenja osnovnim obavezama utvrđenim ovim zakonom.

Član 75.

Sprečavanje i kontrola nesreća većih razmjera

Operator pogona i postrojenja dužan je preduzeti preventivne mjere neophodne za sprečavanje nesreća većih razmjera i ograničiti njihov uticaj na ljude i okoliš.

Operator je dužan u bilo koje vrijeme prezentirati nadležnom ministarstvu dokaz o preduzetim mjerama.

Član 76.

Informiranje o nesrećama većih razmjera

Operator pogona i postrojenja dužan je obavijestiti nadležno ministarstvo o nesreći većih razmjera i čim budu dostupni dostaviti podatke o:

- okolnostima nesreće;
- opasnim supstancama koje su prisutne;
- procjeni uticaja nesreće na ljude i okoliš,
- hitnim mjerama koje su preduzete.

Operator je dužan obavijestiti nadležno ministarstvo o preduzetim mjerama za ublažavanje posljedica nesreće i sprečavanje pojave novih nesreća.

Ukoliko daljnja istraga otkrije dodatne činjenice operator ih je dužan dostaviti nadležnom ministarstvu.

Član 77.

Plan sprečavanja nesreća većih razmjera

Operator je dužan da izradi Plan sprečavanja nesreća većih razmjera kojim se postiže visoki nivo zaštite ljudi i okoliša putem odgovarajućih sredstava, struktura i sistema upravljanja, organizacije i kadrova, identifikacije i procjene opasnosti, kontrole rada, planiranja interventnih mjera i provođenja monitoringa.

Operator je dužan da izvrši procjenu stanja sigurnosti za nove pogone i postrojenja u roku od najmanje tri mjeseca prije početka gradnje ili puštanja u rad pogona i postrojenja.

Član 78.

Izveštaj o stanju sigurnosti

Za pogone i postrojenja u kojima su opasne supstance prisutne u količinama navedenim u provedbenom propisu, operator je dužan da izradi Izveštaj o stanju sigurnosti iz kojeg se vidi da su:

- plan sprečavanja nesreća većih razmjera i sistem sigurnosnog upravljanja za njeno provođenje počeli da se provode;

- rizici od pojave većih nesreća identificirani i da su preduzete neophodne mjere za identificiranje takvih nesreća i ograničavanje njihovih posljedica;
- odgovarajuća sigurnost i pouzdanost uključene u projektiranje, gradnju, funkcioniranje i održavanje pogona i postrojenja i
- napravljeni unutrašnji planovi intervencija koji pružaju informacije za donošenje Spoljnog plana.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana mora da sadrži dovoljno informacija kako bi nadležno ministarstvo moglo odrediti lokacije za nove aktivnosti u blizini postojećih pogona i postrojenja i revidiranu listu opasnih supstanci prisutnih u datom pogonu i postrojenju.

Operator vrši reviziju Izveštaja o stanju sigurnosti najmanje svakih pet godina.

Na zahtjev nadležnog ministarstva ili samoinicijativno, operator vrši izmjenu Izveštaja o stanju sigurnosti sa obrazlaženjem za novonastalo činjenično stanje i nove tehnologije vezano za pitanja sigurnosti.

Izveštaj o stanju sigurnosti za postojeće pogone i postrojenja dostavlja se nadležnom ministarstvu u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izveštaj o stanju sigurnosti pogona i postrojenja mora biti dostupan javnosti.

Član 79.

Promjene u radu postrojenja

U slučaju promjena u radu pogona i postrojenja ili količini opasnih supstanci koje mogu da rezultiraju pojavom nesreća većih razmjera operator je dužan da preispita i, ukoliko je to neophodno, promijeni Plan sprečavanja nesreća većih razmjera ili Izveštaj o stanju sigurnosti.

Član 80.

Informacija o sigurnosnim mjerama

Operator je dužan da dostavi informacije o sigurnosnim mjerama Federalnom ministarstvu, pravnim i fizičkim licima na koja može da utiče nesreća većih razmjera a prouzrokuje je pogon i postrojenje, kao i o adekvatnom ponašanju u slučaju nesreće.

Informacija će biti ponovo razmotrena svake treće godine ili, ukoliko je to neophodno, ponovljena i revidirana u slučaju promjena u radu postrojenja najmanje svake pete godine.

Informacija mora biti dostupna javnosti.

Član 81.

Na osnovu podnesene informacije nadležno ministarstvo vodi evidenciju i revidira registar pogona i postrojenja i registar prijavljenih nesreća većih razmjera.

Nadležno ministarstvo će zabraniti upotrebu ili puštanje u rad pogona i postrojenja ili dijelova pogona i postrojenja ukoliko postoje ozbiljni nedostaci kod mjera koje operator preduzima za sprečavanje ili ublažavanje nesreća ili ukoliko operator nije dostavio informaciju o stanju sigurnosti ili neku drugu traženu informaciju u navedenom roku.

Član 82.

Domino-efekat

Na osnovu informacije o stanju sigurnosti nadležno ministarstvo je dužno da identifikira pogone i postrojenja ili grupe pogona i postrojenja kod kojih vjerovatnoća ili mogućnost pojave posljedica prozrokovanih nesrećom većih razmjera mogu biti povećane zbog lokacije ili blizine takvih pogona i postrojenja i da izvrši identifikaciju supstanci (Domino-efekat).

Nadležno ministarstvo dužno je da osigura razmjenu informacija o identifikaciji pogona i postrojenja što će omogućiti operatorima ovih pogona i postrojenja da uzmu u obzir prirodu i ukupni rizik nastao zbog pojave nesreća većih razmjera prilikom izrade Plana sprečavanja većih nesreća, upravljanja sistemima sigurnosti, izrade Izveštaja o stanju sigurnosti i unutrašnjih planova intervencija u vanrednim situacijama.

Operatori pogona i postrojenja iz stava 1. ovog člana dužni su da saraduju na informiranju javnosti i dostavljanju informacija

nadležnom ministarstvu radi pripreme spoljnih planova intervencije.

Član 83.

Unutrašnji i spoljni planovi intervencije

Operator je dužan da izradi Unutrašnji plan intervencije koji sadrži mjere koje će se preduzeti u slučaju nesreće većih razmjera i dostaviti ga organu nadležnom za upravljanje u vanrednim situacijama radi izrade spoljnih planova intervencije za mjere koje će se preduzeti izvan pogona i postrojenja.

Cilj izrade planova intervencije je da se:

- kontroliraju nesreće tako da se njihove posljedice svedu na najmanju moguću mjeru i da se ograniči štetan uticaj po ljude, okoliš i imovinu;
- primjenjuju mjere koje su neophodne za zaštitu ljudi i okoliša od uticaja nesreća većih razmjera;
- prenesu neophodne informacije javnosti i nadležnim službama i organima koje se nalaze u datom području i
- omogućiti revitalizacija i čišćenje okoliša nakon nesreća većih razmjera.

Unutrašnji i spoljni planovi intervencija moraju biti primijenjeni bez odlaganja u slučaju nesreća većih razmjera ili u slučaju pojave nekontroliranog incidenta koji bi mogao dovesti do nesreće većih razmjera.

Planovi moraju biti razmotreni, provjereni i, ukoliko je neophodno, promijenjeni i revidirani od operatora ili nadležnog ministarstva u vremenskim intervalima ne dužim od tri godine, uzimajući u obzir promjene do kojih je došlo u radu pogona i postrojenja, u planovima intervencije ili u novim tehnološkim saznanjima.

Član 84.

Ciljevi sprečavanja nesreća većih razmjera i ograničavanja njihovih posljedica uzimaju se u obzir pri izradi dokumenata prostornog uređenja i donošenju odluka, u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju, posebno prilikom određivanja lokacija za nove pogone i postrojenja, promjena nastalih na postojećim pogonima i postrojenjima i novih građevina (kao što su saobraćajnice, javna mesta i stambena područja) u blizini stambenih područja.

Kod izrade unutrašnjih i spoljnih planova mora se voditi računa o udaljenosti između pogona i postrojenja i stambenih područja, javnih mjesta i područja posebne prirodne osjetljivosti ili interesa.

Kod postojećih pogona i postrojenja vlasnik i nadležni organ moraju da vode računa o potrebi primjene dodatnih tehničkih mjera kako se ne bi povećao rizik po ljude ili okoliš.

Član 85.

Nadležna ministarstva

Za pogone i postrojenja za koja je potrebna okolinska dozvola ili za pogone i postrojenja kod kojih postoji opasnosti od nesreća većih razmjera nadležni su:

- Federalno ministarstvo za velike i srednje pogone i postrojenja iznad pragova koji su utvrđeni u provedbenom propisu i za pogone i postrojenja koja su navedena u provedbenom propisu za koje postoji opasnost nesreća većih razmjera ,
- kantonalno ministarstvo za manje pogone i postrojenja ispod pragova utvrđenih u provedbenom propisu, odnosno koji nisu navedeni u provedbenom propisu i veoma male pogone i postrojenja čije emisije ne prelaze uobičajene emisije domaćinstva i za koje nije potrebna okolinska dozvola.

Federalno ministarstvo će provedbenim propisima definirati sadržaj Izveštaja o stanju sigurnosti, sadržaj Informacije o sigurnosnim mjerama i sadržaj unutrašnjih i spoljnih planova intervencije.

XI - USPOSTAVA STANDARDA KVALITETA OKOLIŠA

Član 86.

Federalni ministar provedbenim propisima utvrđuje:

- dodatne zahtjeve koji se tiču dokumenata koji se podnose tokom postupka izdavanja okolinska dozvole;
- specifikacije zahtjeva okolinske i druge vrste dozvola;
- specifikaciju najboljih raspoloživih tehnologija za određene vrste postrojenja, posebno putem određivanja graničnih vrijednosti emisija i drugih tehničkih parametara i mjera;
- ostale standarde i uvjete za postrojenja i djelatnosti;
- mjerenja i podnošenje izvještaja o emisijama, relevantne metode, dokumentaciju i prenošenje podataka nadležnim organima;
- kriterijume za kvalifikacije stručnjaka koji pripremaju dokumente i provode samomonitoring;
- dodatne odredbe za sprečavanje nesreća većih razmjera i
- standarde kvaliteta okoliša.

Propisi iz stava 1. ovog člana donose se na osnovu preporuka Međuentitetskog tijela za okoliš ili standarda koje donosi Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.

Član 87.

Standardi kvaliteta okoliša

Federalni ministar utvrđuje standarde kvaliteta okoliša za vrste pogona i postrojenja ili aktivnosti u skladu sa najboljim raspoloživim tehnologijama i savremenim naučnim dostignućima kako bi se negativni uticaji pogona i postrojenja ili aktivnosti na okoliš spriječili ili sveli na najmanju moguću mjeru a posebno:

- uspostavljanjem graničnih vrijednosti emisija za zagađujuće materije,
- određivanjem tehnoloških i operativnih zahtjeva za pogone i postrojenja i
- određivanjem zahtjeva za mjerenja, monitoring i podnošenje izvještaja.

Standardi se primjenjuju i na postojeće pogone i postrojenja.

Provedbenim propisima iz stava 1. ovog člana utvrđuju se rokovi za prilagodavanje i opremanje postojećih pogona i postrojenja, uzimajući u obzir potencijal zagađivanja i tehnologije kojima raspolaže postojeći pogon i postrojenje i mogućnost korištenja shema za smanjivanje zagađenja za pogon i postrojenje.

Član 88.

Federalni ministar pri izradi propisa iz člana 87. stav 1. ovog zakona vrši konsultacije sa nadležnim organima na federalnom i kantonalnom nivou, naučnim radnicima, drugim interesnim grupacijama, uzimajući u obzir međunarodne standarde i publikacije Evropske unije, uporedne standarde drugih zemalja i naučne publikacije.

Federalni ministar razmatra sugestije i primjedbe subjekata iz stava 1. ovog člana i uzima ih u obzir prilikom izrade konačne verzije propisa.

Član 89.

Obaveze operatora

Operator je dužan da provodi samomonitoring emisija i uticaja koje pogon i postrojenje izazivaju.

Operator je dužan da osigura provjeru usklađenosti rada pogona i postrojenja sa zakonskim zahtjevima koju provode stručne institucije svake tri godine, ukoliko nije drugačije određeno okolinskom dozvolom ili posebnim propisom.

Nedostaci utvrđeni prilikom provjere pogona i postrojenja moraju se odmah sanirati. Nadležnom ministarstvu podnosi se izvještaj o provjeri i sanacionim mjerama koje se preduzimaju u slučaju utvrđenih nedostataka.

Operator je dužan da osigura adekvatno održavanje pogona i redovnu kontrolu rada tehničkih uređaja. U slučaju nesreća koje vode prekoračenju graničnih vrijednosti emisija operator je dužan odmah preduzeti sanacione mjere u cilju ponovnog uspostavljanja usklađenosti sa propisima. Ukoliko nesreća može da prouzrokuje ozbiljnu prijetnju po ljudsko zdravlje ili okoliš

operator je dužan da smanji ili privremeno obustavi rad postrojenja.

XII - NADZOR

Član 90.

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Federalno ministarstvo.

Inspekciono nadzor vrše Federalno i kantonalno ministarstvo, svako u okviru svojih nadležnosti putem inspektora zaštite okoliša.

Za inspektora zaštite okoliša može se postaviti lice sa visokom stručnom spremom, položenim stručnim ispitom i najmanje pet godina iskustva na tim ili sličnim poslovima.

Nadležno ministarstvo po službenoj dužnosti ili po zahtjevu zainteresiranog lica vrši kontrolu da li operator postupa po zahtjevima iz okolinske dozvole, zakona ili provedbenog propisa.

Nadležno ministarstvo donosi godišnji/polugodišnji program inspekcije kojim se uspostavlja sistematski okvir za inspekcije i monitoring, određuju prioritete za određene vrste pogona i postrojenja i područja prema postojećim problemima iz oblasti zaštite okoliša.

Inspektor zaštite okoliša ima pravo pristupa svim prostorijama, radnim područjima i postrojenjima radi provođenja inspekcije na licu mjesta i može provjeravati sve dokumente, podatke, uređaje i materijale koji se nalaze u pogonu i postrojenju, uzimati uzorke i provesti mjerenja.

Operator i osoblje zaposleno u postrojenju moraju omogućiti i pomoći inspektorima tako što će osigurati sve neophodne informacije, podatke i dokumente.

Inspektor zaštite okoliša sačinjava zapisnik o izvršenoj inspekciji koji obuhvata:

- ime operatora i lokaciju,
- datum i trajanje inspekcije,
- opis izvršene inspekcije i svih relevantnih nalaza, posebno tehničkih podataka i uzoraka i
- utvrđeno kršenje propisa i razloge i obrazloženja operatora/osoblja.

Zapisnik se dostavlja operatoru i javnosti ukoliko to zahtijeva.

Član 91.

Nadležno ministarstvo je dužno da uspostavi inspekciju i sistem kontrole za pogone i postrojenja koja koriste opasne supstance, uključujući i skladištenje opasnih supstanci radi kontrole upravljanja sigurnosnim sistemom i provedbom Plana sprečavanja nesreća većih razmjera.

Nadležno ministarstvo dužno je da izradi program kontrole koji predviđa bar jednu godišnju kontrolu na licu mjesta za postrojenja iz provedbenih propisa. Ukoliko postrojenje mora da prođe postupak procjene uticaja na okoliš, rad organa za procjenu uticaja bit će usklađen sa radom inspektora zaštite okoliša.

Član 92.

Inspektor zaštite okoliša nakon izvršenog inspeksijskog pregleda donosi rješenje kojim nalaže:

- rok za otklanjanje nepravilnosti,
- provođenje neophodnih mjera, uključujući zatvaranje pogona i postrojenja ukoliko nepravilnosti nisu otklonjene u ostavljenom roku i
- preduzimanje sanacionih mjera.

U slučaju ponovljenog kršenja propisa ili u slučaju ozbiljne opasnosti po ljudsko zdravlje i okoliš koja se ne može riješiti drugim mjerama, inspektor zaštite okoliša će zatražiti od nadležnog ministarstva da poništi izdatu okolinsku dozvolu.

XIII - DOBROVOLJNI PRISTUP

Član 93.

Sistem eko-označavanja

Sistem dodjele eko-oznaka uspostavlja se radi promoviranja izrade, proizvodnje, marketinga i upotrebe proizvoda sa

smanjenim uticajem na okoliš u odnosu na ukupan period trajanja tog proizvoda, te radi bolje informiranosti potrošača o uticaju proizvoda na okoliš. Eko-oznaka dodjeljuje se proizvodima i uslugama.

Eko-oznaka je amblem koji se utvrđuje provedbenim propisima.

Uticaji na okoliš utvrđuju se na osnovu ispitivanja međusobnog djelovanja proizvoda sa okolišem, uključujući korištenje energije i prirodnih resursa u odnosu na ukupan životni ciklus proizvoda.

Sistem dodjele eko-oznaka mora biti u skladu sa postojećim i novonastalim zdravstvenim, sigurnosnim i okolinskim zahtjevima.

Sistem dodjele eko-oznaka vrši se na način koji omogućava dobrovoljno učešće pravnih i fizičkih lica čiji proizvodi i usluge zadovoljavaju zahtjeve ovog sistema u skladu sa odredbama ovog zakona i provedbenih propisa.

Član 94.

Eko-oznaka se može dodijeliti proizvodima dostupnim u Federaciji, koji su u skladu sa osnovnim okolinskim zahtjevima i kriterijima eko-oznaka uspostavljenih prema grupi proizvoda.

Pod grupom proizvoda podrazumijeva se bilo koja vrsta proizvoda ili usluga sa sličnim namjenama koji se kao takvi izjednačavaju u smislu upotrebe i zapažanja od potrošača.

Da bi bila uvrštena u ovu vrstu označavanja grupa proizvoda mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- da je zastupljena u znatnoj mjeri u prodaji i prometu na tržištu;
- da uključuje, u toku jedne ili više faza ukupnog životnog ciklusa proizvoda, važan uticaj na okoliš na globalnom ili regionalnom planu;
- da predstavlja veliku mogućnost uticaja na okoliš u smislu poboljšanja okoliša putem izbora potrošača i bude podsticaj proizvođačima, ili onima koji pružaju usluge da iznađu konkurentne prednosti nudeći proizvode koji odgovaraju sistemu eko-oznaka i
- da se znatan dio prodajne količine proizvoda te grupe nalazi u prodaji za konačnu potrošnju i upotrebu.

Eko-oznake se ne mogu stavljati na supstance ili preparate koji su označeni kao veoma toksični i opasni po okoliš ili koji su karcinogeni, toksični za reprodukciju ili su mutageni, niti na proizvode koji se izrađuju u procesima za koje postoji vjerovatnoća da su izrazito opasni po ljudsko zdravlje ili okoliš ili da njihova uobičajena primjena može biti opasna za potrošača.

Dodjela eko-oznaka za hranu, piće, farmaceutske ili medicinske uređaje uredit će se provedbenim propisom.

Član 95.

Federalno ministarstvo, u skladu sa provedbenim propisima, upravlja sistemom eko-oznaka od izbora grupa proizvoda i njihovog ekološkog kriterija do dodjele eko-oznake i zaključivanja ugovora koji se odnosi na uvjete za upotrebu oznake.

Izbor grupa proizvoda i ekološki kriterij tih grupa uspostavlja se nakon konsultacija sa predstavnicima interesnih grupa iz oblasti industrije, trgovine, potrošačkih organizacija i organizacija za pitanje okoliša. Interesne grupe same biraju svoje predstavnike ovisno od grupe proizvoda o kojima se radi.

Federalni ministar utvrđuje pravila postupaka provedbenim propisom.

Član 96.

Eko-oznaka se dodjeljuje na osnovu dobrovoljnih zahtjeva podnesenih od proizvođača, uvoznika, snabdjevača uslugama, trgovaca, maloprodajnih trgovaca.

Odluku o dodjeli eko-oznake donosi Federalno ministarstvo nakon provjere da li su ispoštovani zahtjevi ekološkog kriterija za te grupe proizvoda.

Eko-oznaka se dodjeljuje na period od tri godine.

Federalno ministarstvo zaključuje ugovor sa podnosiocem zahtjeva za eko-oznaku kojim se utvrđuju uvjeti korištenja oznake i povlačenje ovlaštenja za korištenje oznake.

Troškovi obrade zahtjeva i takse za korištenje oznake uređuju se provedbenim propisom iz člana 95. stav 3. ovog zakona.

Eko-oznaka se ne može koristiti, niti se može pozivati na eko-oznaku pri reklamiranju dok se ne izvrši dodjela oznake, a nakon dodjele se može koristiti samo za onu vrstu proizvoda za koju je dodijeljena.

Član 97.

Sistem okolinskog upravljanja

Sistem okolinskog upravljanja je sastavni dio ukupnog sistema bilo koje organizacije (na primjer: preduzeća, instituta za istraživanje ili za obrazovanje, administrativne organizacije itd.) i obuhvata organizacijsku strukturu, odgovornosti, prakse, postupke, procese i resurse za utvrđivanje provedbe sistema zaštite okoliša.

Glavni ciljevi sistema iz stava 1. ovog člana su da se izvrši procjena i unapređivanje operativnih aktivnosti u okviru zaštite okoliša, pružanje odgovarajućih informacija javnosti i stalno unapređivanje operativnih aktivnosti u okviru zaštite okoliša.

Osnovni elementi sistema okolinskog upravljanja su:

- uspostavljanje i provedba politike zaštite okoliša, programa i sistema upravljanja od organizacija;
- sistematične, objektivne i periodične procjene djelovanja elemenata iz alineje 1. ovog stava i
- informiranje o stalnom unapređivanju u oblasti zaštite okoliša.

Član 98.

Sistem okolinskog upravljanja i audit, registar koji obuhvata uvjete učešća u tom sistemu i postupak za evidentiranje u registru uređuju se posebnim propisom.

Organizacije koje ispunjavaju uvjete za uključivanje u sistem okolinskog upravljanja moraju se registrirati.

Registraciju organizacije, na osnovu propisane okolinske izjave, vrši nadležni organ.

Da bi se mogla registrirati organizacija, preduzeće mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- usvojiti mjere zaštite okoliša koje, osim što moraju biti u skladu sa određenim zakonskim uvjetima koji se odnose na pitanja okoliša, moraju obuhvatiti obaveze koje imaju za cilj stalno unapređivanje u oblasti zaštite okoliša u smislu smanjivanja štetnog uticaja na okoliš do nivoa koji odgovara ekonomski izvodljivoj primjeni odgovarajućih najboljih raspoloživih tehnologija;
- vršiti okolinske preglede;
- uvesti program zaštite okoliša i sistem okolinskog upravljanja primjenljiv za sve aktivnosti na tom mjestu. Program zaštite okoliša ima za cilj ostvarivanje obaveza sadržanih u mjerama zaštite i poboljšanja okoliša i unapređivanje rada;
- provoditi audit i doprinositi auditu u pogledu zaštite okoliša;
- uspostaviti ciljeve na najvišem nivou odgovarajućeg sistema upravljanja koji su usmjereni na stalno unapređivanje rada u oblasti zaštite okoliša, u smislu određivanja audita i revidirati programe za zaštitu okoliša kako bi se omogućilo ostvarivanje ciljeva;
- pripremiti okolinsku izjavu koja se objavljuje javno;
- imati systemske mjere zaštite okoliša, program, sistem upravljanja, izvršiti pregled ili postupak kontrole i okolinske izjave ili provjeriti da li okolinska izjava odgovara zahtjevima nezavisnih verifikatora;
- dostaviti važeću okolinsku izjavu nadležnom organu.

Član 99.

Dobrovoljni sporazumi

Zaključivanje dobrovoljnih sporazuma između organa koji zastupaju određene interese, grupa potencijalnih zagađivača ili pojedinačnih zagađivača i nadležnih organa uređuje se posebnim

propisima kako bi se zadovoljili okolinski zahtjevi na okolinski prihvatljiv i ekonomski efikasan način.

Član 100.

Da bi se zaključio dobrovoljni sporazum potrebno je da se:

- uspostavi proces konsultacija u kojem bi zainteresirane strane mogle dati svoje sugestije o nacrtu sporazuma;
- zaključi ugovor koji je obavezujući i može obuhvatiti sankcije koje su primjenjive u slučaju nepoštivanja ugovora;
- konkretni ciljevi ugovora izraze brojčanim vrijednostima;
- uspostave prijelazni ciljevi i definira rok radi postizanja postepenog pristupa i
- definira monitoring.

Sporazum se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

XIV - FINANSIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Član 101.

Fondovi za zaštitu okoliša

Federalni fond za zaštitu okoliša i kantonalni fondovi za zaštitu okoliša osnivati će se zakonom s ciljem unapređivanja razvoja ekonomske strukture koja je povoljna po okoliš; sprečavanja štete po okoliš; otklanjanja nastale štete u okolišu; očuvanja zaštićenih prirodnih područja; motiviranja i unapređivanja najbolje raspoložive tehnologije i alternativa; unapređivanja ekološke svijesti javnosti i istraživanja okoliša.

Član 102.

Sredstva Federalnog fonda za zaštitu okoliša čine:

- sredstva iz budžeta Federacije;
- donacije, zajmovi i krediti,
- naknade za obavljanje djelatnosti korištenjem resursa i
- finansijski instrumenti koji obuhvataju naknade utvrđene odredbama od čl. 103. do 109. ovog zakona.

Propisom iz člana 101. ovog zakona utvrdit će se visina i način obračuna i raspodjele sredstava iz stava 1. ovog člana.

XV - ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Član 103.

Radi sprečavanja nanošenja štete okolišu i osiguranja adekvatne naknade, ovim zakonom uređuje se odgovornost za aktivnosti opasne po okoliš, sanacija štete nanese okolišu, teret dokazivanja, pristup informacijama o odgovornim licima, pravila za davanje prava nevladinim organizacijama i dužnost odgovornih lica da nadoknade štetu.

Član 104.

Odgovornost za aktivnosti opasne po okoliš

Operator koji obavlja aktivnost opasnu po okoliš odgovoran je za štetu naneseu tom aktivnošću ljudima, imovini i okolišu, bez obzira na krivicu.

Aktivnosti opasne po okoliš su one koje predstavljaju značajan rizik za ljude, imovinu ili okoliš i to:

- upravljanje lokacijama opasnim po okoliš,
- oslobađanje genetički modificiranih organizama i
- oslobađanje mikroorganizama.

Lokacije predstavljaju opasnost po okoliš zbog načina na koji se njima upravlja ili zbog materijala koji se u njima koriste kao što su: rudnici, nalazišta mineralnih ulja ili rafinerije, postrojenja za snabdijevanje plinom i taljenje, termoelektrane, koksne peći, postrojenja za proizvodnju i obradu metala i minerala, hemijska postrojenja, postrojenja za tretman, spaljivanje i skladištenje otpada, postrojenja za tretman otpadnih voda, klaonice, bojadisaonice i kožare, postrojenja za proizvodnju papira, brane, gasovodi ili naftovodi.

Organizmi su bilo koje biološke jedinice sposobne za reprodukciju ili prenošenje genetičkog materijala.

Mikroorganizmi su bilo koje mikrobiološke jedinice, ćelijske ili bezćelijske, sposobne za replikaciju ili prenošenje genetičkog materijala.

Ukoliko više operatora zajedno obavlja opasnu aktivnost odgovornost snose zajednički. Za lokacije na kojima je rad prestao odgovornost snosi posljednji operator.

Član 105.

Izuzeci od odgovornosti

Operator nije odgovoran za štetu uzrokovanu:

- ratom ili nekom posebnom prirodnom pojavom,
- od trećeg lica čija je namjera bila nanošenje štete ili
- zbog posebnih naredbi i mjera nadležnih organa koje su direktno prouzrokovale štetu.

Operator se oslobađa odgovornosti za štetu ukoliko dokaže da je primijenio odgovarajuće mjere zaštite koje su okolnosti zahtijevale kako bi spriječio ili ublažio štetu.

Član 106.

Pretpostavka uzročnosti

Ukoliko aktivnost opasna po okoliš može zbog specifičnih okolnosti slučaja prouzrokovati štetu smatrat će se da je šteta nastala tom aktivnošću.

Aktivnost koja uzrokuje štetu procijenjuje se na osnovu načina rada, korištenih postrojenja, vrste i koncentracije materijala koje se upotrebljavaju ili nastaju tom aktivnošću, genetički modificiranih organizama ili mikroorganizama, meteoroloških uvjeta, kao i vremena i mjesta nastanka štete.

Pretpostavka uzročnosti odbacuje se ukoliko operator dokaže da nije prouzrokovao štetu ili ukoliko dokaže da je vjerovatnije da je štetu prouzrokovao drugi operator ili neka druga okolnost.

Član 107.

Pravo na informiranje

Svako ko tvrdi da je pretrpio štetu aktivnošću opasnom po okoliš može u bilo koje vrijeme zahtijevati podatke od operatora o okolnostima koje su od uticaja na dokazivanje da je data aktivnost prouzrokovala štetu.

Operator protiv kojeg je podnesena tužba za naknadu štete ima pravo na informacije od drugog operatora u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 108.

Finansijske garancije

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš dužan je putem osiguranja ili na neki drugi način osigurati sredstva za naknadu eventualne štete.

Član 109.

Šteta naneseu okolišu

Ukoliko opasna aktivnost nanosi štetu okolišu operator je dužan nadoknaditi troškove procjene štete i troškove mjera za vraćanje u prijašnje stanje.

Zahtjev za naknadu štete obuhvata i troškove mjera za sprečavanje ili ublažavanje štete naneseu okolišu kao i visinu štete naneseu licima i imovini koje su prouzrokovane tim mjerama.

Pravo na troškove iz st. 1. i 2. ovog člana snosi lice koje preduzima ove mjere.

Član 110.

Nadoknada za izazvanu štetu po okoliš

Ukoliko šteta naneseu okolišu ne može da se sanira odgovarajućim mjerama, lice koje je prouzrokovalo štetu odgovorno je za nadoknadu u visini vrijednosti uništenog dobra.

Visina naknade treba biti približna ekonomskoj i ekološkoj vrijednosti uništenog dobra. Ukoliko se ta vrijednost ne može utvrditi uobičajenim ekonomskim metodama, sud će utvrditi visinu štete po principu jednakosti uzimajući u obzir potrebne troškove sanacije, rizik koji aktivnost predstavlja za okoliš, stepen individualne odgovornosti i korist stečenu nanošenjem štete okolišu.

Ukoliko odgovorno lice nije prouzrokovalo štetu namjerno ili krajnjom nepažnjom ili ukoliko je odgovorno lice slabog imovnog stanja te bi ga isplata dovela u oskudicu, sud može smanjiti iznos naknade na razuman nivo.

Federacija zadržava pravo na naknadu štete ukoliko nema drugih lica koje imaju to pravo.

Član 111.

Pitanja o odgovornosti za štetu nanесenu okolišu koja nisu posebno uređena ovim zakonom primjenjuju se opća pravila Zakona o obligacionim odnosima.

XVI - MEĐUENTITETSKA SARADNJA

Član 112.

Međuentitetsko tijelo za okoliš uspostavlja se odlukama Vlade FBiH i Vlade Republike Srpske.

Međuentitetsko tijelo za okoliš sastoji se od osam članova. Četiri člana imenuje Vlada FBiH a četiri člana imenuje Vlada Republike Srpske.

Međuentitetsko tijelo za okoliš redovno se sastaje najmanje šest puta godišnje i donosi odluke na bazi konsenzusa.

Organizacija i način rada Međuentitetskog tijela za okoliš utvrdit će se odlukama entitetskih vlada.

Nadležni organi i druge službe organa uprave, upravne organizacije iz oba entiteta dužni su pružati administrativnu podršku Međuentitetskom tijelu za okoliš, provoditi odluke Međuentitetskog tijela za okoliš u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim entitetskim propisima.

Član 113.

Međuentitetsko tijelo za okoliš bavi se svim pitanjima iz oblasti okoliša koja zahtijevaju usaglašen pristup entiteta, kao i drugim pitanjima koja su prenesena na Međuentitetsko tijelo za okoliš od entiteta ovim zakonom i drugim propisima, a naročito pitanja:

- međunarodnih sporazuma i programa iz oblasti okoliša;
- saradnje sa međunarodnim organizacijama i drugim zemljama;
- koordiniranja implementacije i donošenja zakona i drugih propisa;
- koordiniranja monitoringa provedbe standarda i procedura za okoliš;
- davanja preporuka za uspostavljanje usaglašenih standarda kvaliteta okoliša na nivou entiteta;
- koordiniranja entitetskih akcionih planova i drugih programa i planova iz oblasti okoliša;
- koordiniranja monitoringa i sistema za informiranje i
- prikupljanje i razmjena informacija.

Međuentitetsko tijelo za okoliš pruža stručnu pomoć nadležnim entitetskim ministarstvima.

Međuentitetsko tijelo za okoliš dužno je osigurati da su interesi oba entiteta uzeti u obzir pri planiranju projekata, naročito kada su u pitanju različite vrste korištenja okoliša koje su u koliziji u područjima koja presijecaju međuentitetske linije razgraničenja.

Član 114.

Međuentitetski program zaštite okoliša

Međuentitetsko tijelo za okoliš donosi Međuentitetski program zaštite okoliša.

Međuentitetski program zaštite okoliša obuhvata pitanja koja zahtijevaju usaglašen pristup entiteta, posvećujući posebnu pažnju saradnji na međunarodnom nivou i međunarodnim obavezama.

Međuentitetski program zaštite okoliša izrađuje zajednička radna grupa koja se formira od predstavnika entiteta sa ravnopravnom zastupljenošću predstavnika entiteta, kantona, stručnih i poslovnih organizacija i udruženja za zaštitu okoliša.

Vlada FBiH imenuje 15 predstavnika u radnu grupu od kojih je po pet predstavnika federalnih ministarstava, kantona i stručnih, poslovnih organizacija i udruženja za zaštitu okoliša na prijedlog federalnog ministra.

Zajednička radna grupa formira se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Radna grupa dužna je pripremiti nacrt Međuentitetskog programa zaštite okoliša u roku od šest mjeseci od dana formiranja.

Nacrt međuentitetskog programa zaštite okoliša dostavlja se Savjetodavnom vijeću za okoliš i vladama entiteta radi davanja mišljenja u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Nakon obavljenih konsultacija zajednička radna grupa izrađuje konačan nacrt Međuentitetskog programa i dostavlja ga Međuentitetskom tijelu za okoliš.

Međuentitetski program zaštite okoliša objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Član 115.

Međunarodna saradnja

Entiteti, uz posredovanje Međuentitetskog tijela za okoliš, učestvuju u međunarodnoj saradnji u oblasti okoliša putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

XVII - KAZNENE ODREDBE

Član 116.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj svako pravno lice koje:

- prekrši zahtjeve iz člana 67. ovog zakona;
- izgradi ili rukovodi radom pogona i postrojenja ili obavlja aktivnosti bez pribavljene okolinske dozvole ili suprotno okolinskoj dozvoli ili propisima;
- ne ispunjava zahtjeve ili uvjete utvrđene okolinskom dozvolom ili propisima;
- ne podnosi nadležnim organima informacije, podatke ili dokumente koji su potrebni, prema ovom zakonu ili drugim propisima;
- ne izradi plan preventivnih mjera za sprečavanje nesreća većih razmjera i ne preduzme preventivne mjere i
- ne izradi unutrašnji plan intervencije i ne dostavi ga organu iz člana 83. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM za prekršaje iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu.

XVIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 117.

Parlament Federacije donijet će propis iz člana 48. ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Parlament Federacije donijet će propis iz člana 101. ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlada FBiH donijet će propis iz člana 46. stav 7. ovog zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 28., 35., 72. stav 2., 85. stav 2., 86., 87., 90. stav 5., 93. stav 2. i 95. stav 3. ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 56., 59. i 78. ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Međuentitetsko tijelo za okoliš donijet će propis iz člana 114. stav 1. ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Skupština kantona donijet će propis iz člana 49. stav 6. ovog zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 118.

Odredbe posebnih zakona i provedbenih propisa kojima se uređuju pitanja zaštite okoliša koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom nastavljaju se primjenjivati.

Član 119.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjuje se po isteku devedeset dana od dana stupanja na snagu.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na temelju članka IV.B.7.a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Progllašava se Zakon o zaštiti okoliša koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma održanoj 25. travnja 2003. godine i na sjednici Doma naroda od 14. svibnja 2003. godine.

Broj 01-338/03
8. srpnja 2003. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, v. r.

ZAKON
O ZAŠTITI OKOLIŠA

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ciljevi Zakona

Ovim zakonom uređuje se:

- očuvanje, zaštita, obnova i poboljšanje ekološke kvalitete i kapacitete okoliša, kao i kvalitete života;
- mjere i uvjeti upravljanja, očuvanja i racionalnog korištenja prirodnih resursa;
- pravne mjere i institucije očuvanja, zaštite i poboljšanja zaštite okoliša;
- financiranje djelatnosti vezanih za okoliš i dragovoljne mjere i
- poslovi i zadaci organa uprave na različitim razinama vlasti.

Sukladno načelima suradnje i podjele odgovornosti ovome zakonu je cilj:

- smanjeno korištenje, sprječavanje opterećivanja i zagađivanja okoliša, sprječavanje narušavanja, kao i poboljšanje i obnova oštećenog okoliša;
- zaštita ljudskog zdravlja i poboljšanje uvjeta okoliša za kvalitetu života;
- očuvanje i zaštita prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način gospodarstva kojime se osigurava obnova resursa;
- usklađenost drugih interesa entiteta sa zahtjevima za zaštitom okoliša;
- međunarodnu suradnju u zaštiti okoliša;
- poticanje javnosti i sudjelovanje javnosti u djelatnostima kojima je cilj zaštita okoliša;
- koordiniranje gospodarstva i integriranje socijalnog i ekonomskog razvitka sukladno zahtjevima zaštite okoliša i
- uspostavu i razvitak institucija za zaštitu i očuvanje okoliša.

Članak 2.

Odredbe ovoga zakona se odnose na:

- sve oblike okoliša (zrak, vodu, tlo, biljni i životinjski svijet, krajolike, izgrađeni okoliš);

- sve vidove djelatnosti kojima je svrha korištenje i opterećivanje prirodnih resursa, odnosno, djelovanje na okoliš koje znači opasnost od njegova zagađivanja, zagađuje okoliš ili imaju izvjestan utjecaj na okoliš (poput buke, vibracija, radijacije - izuzimajući nuklearnu radijaciju i nuklearni otpad, itd.).

Ovim zakonom utvrđuju se prava i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koja obavljaju djelatnosti utvrđene ovim zakonom.

Ovim zakonom utvrđuju se zadaci u području okoliša koji proistječu iz međunarodnih konvencija, ukoliko se odredbama međunarodne konvencije ne nalaže drugačije.

Članak 3.

Pravo na okoliš

Svaka osoba ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao temeljno ustavno pravo.

Svako ljudsko biće ima pravo na život u okolišu podobnom za zdravlje i obilje, stoga je individualna i kolektivna dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja.

II - DEFINICIJE

Članak 4.

U smislu ovoga zakona, sljedeći izričaji znače:

"*najbolje raspoložive tehnologije*" - najučinkovitiji i najnapredniji stupanj razvika djelatnosti i njihova načina rada koji ukazuje na praktičnu pogodnost primjena određenih tehnologija (za osiguranje graničnih vrijednosti emisija) s ciljem sprječavanja i gdje to nije izvodljivo, smanjenje emisija u okoliš;

"*promjena u radu*" - promjena u prirodi, funkcioniranje ili proširenje postrojenja koje bi moglo imati posljedica po okoliš;

"*opasna supstanca*" - podrazumijeva supstancu, mješavinu supstanci ili preparat utvrđen provedbenim propisom, a koja je prisutna kao tvorivo, proizvod, nusproizvod, talog ili međuproizvod, uključujući i one supstance za koje je osnovano očekivati da bi mogle nastati u slučaju nesreće.

"*emisija*" - izravan ili neizravan ispušt supstanci, vibracija, topline, mirisa ili buke koje proizvodi jedan ili više izvora u postrojenju i ispušta u zrak, vodu, tlo;

"*granične vrijednosti emisija*" - masa izražena u vidu specifičnih parametara, koncentracije i/ili razina emisija, koje neće biti prekoračene tijekom određenog ili određenih vremenskih razdoblja;

"*okoliš*" - sastavnice okoliša, određene sustave, procese i ustroj okoliša;

"*sastavnice okoliša*" - tlo, zrak, voda, biosfera, kao i izgrađeni (umjetni) okoliš, nastao kao posljedica djelovanja ljudskog čimbenika i sastavni je dio okoliša;

"*utjecaj na okoliš*" - promjene u okolišu nastale korištenjem i opterećivanjem okoliša;

"*procjena utjecaja na okoliš*" - identificiranje, opis i odgovarajuća procjena u odnosu na svaki pojedinačan slučaj, sukladno odredbama ovoga zakona, izravan i neizravan utjecaj nekog projekta na sljedeće elemente i čimbenike:

- ljude, biljni i životinjski svijet;
- zemljište, vodu, zrak, klimu i krajolike;
- materijalna dobra i kulturno naslijeđe;
- međudjelovanje čimbenika navedenih u podtoč. 1., 2. i 3..

"*informacije o okolišu*" - svaka informacija u pisanom, vizuelnom, audio, elektronskom ili bilo kojem drugom materijalnom izrazu o stanju okoliša, odnosno o sastavnicama okoliša;

"*opterećivanje okoliša*" - emisija supstanci ili energije u okoliš;

"*zaštita okoliša*" - sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađivanja okoliša, redu- ciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;

"*standard kvalitete okoliša*" - propisani zahtjevi koji se moraju ispuniti u određenome vremenskom razdoblju u određenoj sredini ili određenome dijelu, kako je propisano ovim

zakonom ili drugim zakonima, primjerice, koji se odnose na kvalitetu zraka ili vode;

"*opasnost*" - unutarnje svojstvo opasnih supstanci ili fizička situacija koja može izazvati štetu po ljudsko zdravlje ili okoliš;

"*područje utjecaja*" - je područje ili dio prostora na kojemu je izazvan izvjestan stupanj utjecaja na okoliš ili koji može nastati kao posljedica korištenja okoliša;

"*postrojenje*" - mjesto na kojemu se nalazi pogon, jedna ili više tehničkih jedinica u kojima se vrše djelatnosti koje mogu imati negativne utjecaje na okoliš ili su prisutne opasne supstance;

"*zainteresirana stranaltijelo*" - fizička ili pravna osoba ili organizacija koja živi ili radi u području utjecaja, ili području koje će vjerojatno biti pod utjecajem;

"*nesreća većih srazmjera*" - pojava emisije većih srazmjera, požara ili eksplozije uslijed nekontroliranih promjena nastalih tijekom rada postrojenja koje znače neposrednu ili odloženu ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi ili okoliš, unutar ili izvan postrojenja, a koja uključuje jednu ili više opasnih supstanci.

"*prirodni resurs*" - komponenta prirodnog okoliša, odnosno sastavni dio prirodnog okoliša, koji se može koristiti da bi se zadovoljile potrebe društva, izuzimajući umjetni okoliš;

"*nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša*" - su organizacije koje se bave zaštitom okoliša i koje su se svojim statutima opredjelile za promicanje zaštite okoliša;

"*operator*" - svaka fizička ili pravna osoba koja upravlja radom ili nadzire postrojenje, odnosno u slučajevima utvrđenim zakonima, osoba na koju su prenesene javne ovlasti;

"*dopuštenje*" - pismena odluka potrebna za pribavu odobrenja građenja i rada pogona i postrojenja ili za obavljanje djelatnosti;

"*zagadenost*" - podrazumijeva izravno ili neizravno uvođenje, kao posljedicu ljudske djelatnosti, supstanci, vibracija, topline, mirisa, ili buke u zrak, vodu ili tlo koje mogu biti štetne po zdravlje čovjeka ili imovinu ili kvalitetu života u okolišu;

"*javnost*" - jedna ili više fizičkih osoba, njihove udruge, organizacije ili grupacije;

"*rizik*" - mogućnost pojave određenog učinka unutar određenog razdoblja ili u određenim okolnostima;

"*skladištenje*" - odlaganje radi čuvanja na sigurnome mjestu ili držanja na skladištu;

"*značajna promjena*" - promjena u radu postrojenja koja može imati značajan negativan utjecaj po ljude i okoliš. Značajnom promjenom smatra se i bilo koja promjena ili proširenje postrojenja koje odgovara kriterijima/pragovima navedenim u provedbenim propisima;

"*korištenje okoliša*" - djelatnost koja izaziva promjene u okolišu, njegovim korištenjem u cijelosti ili nekom njegovom sastavnicom kao prirodnim resursom ili ispuštajući supstance, odnosno energiju u okoliš ili sastavnicu okoliša, a sukladno propisima koji reguliraju područje zaštite okoliša.

"*Nadležne institucije za okoliš*" - institucije koje raspolažu podacima bitnim za okoliš.

III - NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 5.

Načelo održivog razvitka

Održivost okoliša podrazumijeva:

- očuvanje prirodnog blaga na način da stupanj utroška obnovljivih materijala, vodnih i energetskih resursa ne prevazilazi okvire u kojima prirodni sustavi mogu to nadomjestiti i stupanj utroška neobnovljivih resursa ne prevazilazi okvir u kojemu se održivi obnovljivi resursi zamjenjuju;
- stupanj polutanata koji se emitiraju ne prevazilazi kapacitetu zraka, vode, tla u apsorpciji i izvršenju prerade polutanata i
- stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvalitete zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život i obilje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

Članak 6.

Načelo smotrenosti i prevencije

Pri postojanju prijetnje od nepopravljive štete, nedostatak pune znanstvene podloge ne može biti razlogom za odgađanje uvođenja mjera smotrenosti i prevencije za sprječavanje daljnje degradacije okoliša.

Korištenje okoliša organizira se i obavlja na način koji:

- rezultira najnižim mogućim stupnjom opterećenja i korištenja okoliša;
- sprječava zagađivanje okoliša i
- sprječava štetu po okoliš.

Pri korištenju okoliša mora se ispoštovati načelo smotrenosti, tj. pažljivo upravljati i ekonomično koristiti sastavnice okoliša, te svesti na najmanju moguću mjeru stvaranje otpada primjenom reciklaže nastalog otpada, odnosno ponovnog korištenja prirodnih i umjetnih materijala.

S ciljem prevencije u korištenju okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije.

Korisnik okoliša koji znači opasnost po okoliš ili uzroči štetu po okoliš dužan je odmah obustaviti radnju koja znači opasnost ili uzroči štetu.

Ukoliko je šteta nastala kao posljedica dosadašnjih djelatnosti korisnika, korisnik ju je dužan otkloniti i popraviti nastalu štetu u okolišu.

Članak 7.

Načelo zamjene

Svaku djelatnost koja bi mogla imati štetne posljedice po okoliš potrebno je zamijeniti drugom djelatnošću koja znači znatno manji rizik. Zamjena djelatnosti obavlja se i u slučaju da su troškovi takve djelatnosti veći od vrijednosti koju treba zaštititi.

Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se pri korištenju proizvoda, dijelova postrojenja, opreme i primjene proizvodnih procesa uz obvezatno ograničavanje zagađivanja okoliša na izvoru.

Članak 8.

Načelo integralnog pristupa

Zahtjevi za visokom razinom zaštite okoliša i poboljšanjem kvalitete okoliša sastavni su dio svih politika kojima je cilj razvitak okoliša, a osiguravaju se sukladno načelu održivog razvitka.

Svrha načela integralnog pristupa je sprječavanje ili svodenje na najmanju moguću mjeru rizika od štete po okoliš u cijelosti.

Načelo integralnog pristupa obuhvaća:

- uzimanje u obzir cijelog životnog ciklusa supstanci i proizvoda;
- predviđanje posljedica u svim sastavnicama okoliša kao rezultata djelovanja supstanci i djelatnosti (novih i postojećih),
- svodenje nastanka otpada i štetnog djelovanja otpada na najmanju moguću mjeru;
- primjenjivanje općih metoda za procjenjivanje i usporedbu problema u okolišu i
- komplementarnu primjenu mjera u odnosu na posljedice, poput kvalitativnih ciljeva zaštite okoliša i mjera usmjerenih ka izvorima kada su u pitanju emisije.

Članak 9.

Načelo suradnje i podjele odgovornosti

Održivi razvitak postiže se suradnjom i zajedničkim djelovanjem svih subjekata s ciljem zaštite okoliša, svatko u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

Provedba ciljeva vezanih za okoliš potiče se međuentitetskom suradnjom, bilateralnim ili multilateralim međunarodnim sporazumima o zaštiti okoliša i drugim sporazumima o suradnji, kao i pružanjem informacija i potpore u svezi sa zaštitom okoliša, a posebice u odnosima sa susjednim zemljama.

U nedostatku međunarodnih sporazuma ciljevi zaštite okoliša drugih zemalja, koji se uzimaju u obzir, su smanjenje prekograničnog zagađivanja ili postojanje takve opasnosti po okoliš, kao i spriječavanje zagađivanja i izazivanja štete po okoliš.

Članak 10.

Sudjelovanje javnosti i pristup informacijama

Pitanja zaštite okoliša ostvaruju se putem sudjelovanja svih zainteresiranih građana. Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim tvarima i djelatnostima u njihovim zajednicama kao i mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka.

Organi koji donose propise i tijela nadležna za zaštitu okoliša su dužni pomagati i razvijati svijest javnosti, kao i poticati sudjelovanje u odlučivanju, omogućujući dostupnost informacija široj javnosti.

S ciljem postizanja obeštećenja ili pravne zaštite svaka zainteresirana osoba ima pravo na zaštitu u upravnim i sudskim postupcima.

Članak 11.

Načelo - zagađivač plaća

Zagađivač plaća troškove nadzora i prevencije od zagađenja bez obzira jesu li troškovi nastali uslijed nametanja odgovornosti zbog emisija zagađenja, naknada utvrđenih odgovarajućim finansijskim instrumentima ili kao obveza utvrđena propisom o smanjivanju zagađenosti okoliša.

Korisnik okoliša je odgovoran za sve djelatnosti koje imaju utjecaja na okoliš sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

IV - ZAŠTITA SASTAVNICA OKOLIŠA

Članak 12.

Integrirana zaštita sastavnica okoliša

Sastavnice okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih sastavnica okoliša, uzevši u obzir njihove međuovisne odnose. Sukladno tomu utvrđuje se i način opterećenja i korištenja sastavnica okoliša.

Zaštita sastavnica okoliša podrazumijeva zaštitu kvalitete, kvantitete i njihovih zaliha kao i očuvanje prirodnih procesa unutar sastavnica i njihove prirodne ravnoteže.

Posebnim propisima uređuju se pojedina područja zaštite i očuvanja sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja koji znače opasnost po okoliš.

Članak 13.

Očuvanje tla

Očuvanje tla obuhvaća površinu i slojeve ispod površine zemlje, tlo, formacije stijena i minerala kao i njihove prirodne i prijelazne oblike i procese.

Očuvanje tla obuhvaća očuvanje proizvodnosti, ustroja, ravnoteže vode i zraka, te biota tla.

Na površini zemlje ili ispod njezine poobavljane mogu se obavljati takve vrste djelatnosti i odlagati tvari koje ne zagađuju ili oštećuju kvantitetu, kvalitetu, materijalne procese tla i sastavnice okoliša.

Tijekom provedbe projekata, kao i prije provedbe projekata (izgradnje, eksploatiranja ruda, itd.), mora se osigurati odgovarajuće razdvajanje i zaštita površinskog tla kao i zaštita i korištenje poljoprivrednog zemljišta.

Nakon završetka djelatnosti, koje uključuju korištenje tla, korisnik će osigurati obnovu, odnosno razvitak toga područja prema utvrđenoj planu.

Korisnik će osigurati obnovu i ponovni razvitak područja tijekom korištenja okoliša, tamo gdje postoje uvjeti i ukoliko je to utvrđeno posebnim propisima ili odlukom nadležnog organa.

Članak 14.

Zaštita vode

Zaštita voda obuhvaća očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha, reguliranje kvalitete i kvantitete vode, zaštitu riječnih korita, obalnih područja kopnenih voda i akvafera.

Prirodno protočje, ustroj i uvjeti protočja, korito, obalna područja mogu se mijenjati samo uz osiguravanje očuvanja prirodne ravnoteže akvatičnih i semiakvatičnih ekosustava i njihovog funkcioniranja.

Uvjeti za ekstrakciju i korištenje vode za svaku vrstu vodnih resursa, sukladno uvjetima toga područja, utvrđuju se posebnim propisima.

Vode se mogu koristiti i opterećivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode, uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način koji ne znači opasnost prirodnim procesima ili obnovi kvalitete i kvantitete vode.

Ekstrakcija i povrat otpadnih voda u vode kao i prijenos voda obavlja se bez nepovoljnog utjecaja na pričuve, kvalitetu i biotu voda iz kojih se obavlja opskrba ili čiji povrat ne znači opasnost njihovom samopročišćenju.

Članak 15.

Zaštita zraka

Zaštita zraka obuhvaća očuvanje atmosfere u cijelosti, sa svim njezinim procesima, očuvanje njezine strukture i klimatskih obilježja.

Zrak mora biti zaštićen od opterećenja svih umjetnih utjecaja koji se vrše na zrak ili na druge sastavnice okoliša putem transmisija radiokativnih, tečnih, plinovitih ili čvrstih tvari ukoliko postoji opasnost od štetnog utjecaja na kvalitetu zraka ili štetnog odražavanja po ljudsko zdravlje.

Pri planiranju uvođenja djelatnosti i uspostavi postrojenja kao i proizvodnji i korištenju proizvoda potrebno je poduzeti mjere kako bi razina polutanata bila svedena na najmanju moguću mjeru.

Članak 16.

Očuvanje biosfere

Očuvanje biosfere obuhvaća zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzevši u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguravanje održivosti ekosustava.

Korištenje biosfere ne može se obavljati na način koji narušava prirodne procese i uvjete biodiverziteta i znači opasnost po njegovu održivost.

Članak 17.

Očuvanje izgrađenog okoliša

Razvojnim planom određuju se zone izgradnje na određenim lokacijama ovisno od stupnja opterećenja okoliša i svrhe izgradnje unutar određenih dijelova na određenim lokacijama.

Obavljanje djelatnosti u pojedinim zonama, sa zaštitnom udaljenošću ili područjem, dopušteno je na način utvrđen posebnim propisima sukladnim prirodni opterećivanja okoliša i propisima o zaštiti okoliša.

Zelene površine i pojas skloništa unutar općine uređuju se na način utvrđen posebnim propisima.

Članak 18.

Opasne supstance i tehnologije

Zaštita od štetnih utjecaja opasnih supstanci obuhvaća uporabu svih prirodnih i umjetnih supstanci koje koriste, proizvode ili razdjeljuju korisnici okoliša tijekom provedbe djelatnosti, a koje su po svojoj kvantiteti ili kvaliteti eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, karcinogene, iritirajuće ili mogu izazvati takav utjecaj u kontaktu s drugim supstancama.

Tijekom upravljanja opasnim supstancama ili tijekom uporabe, uključujući i eksploataciju, odnosno ekstrakciju, skladištenje, transport, proizvodnju, izradu i primjenu ili kada se primjenjuju opasne tehnologije moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stupanj ili se eliminira mogućnost takvih opasnosti sukladno posebnim propisima.

Pri primjeni tehnologija koje mogu značiti opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitno područje ili razdaljina, sukladno prirodni izvora opasnosti, kako bi se umanjio rizik od opasnosti po okoliš.

Članak 19.

Otpad

Zaštita od štetnog utjecaja otpada na okoliš obuhvaća sve vrste supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

Imatelj otpada dužan je poduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i osigurati temeljne mjere s ciljem spriječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu uporabu, ekstrakciju tvoriva i moguće energije, te sigurno odlaganje.

Članak 20.

Buka i vibracije

Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvaća sve vrste umjetno proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili na njega štetno utjecati.

Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje potiču:

- smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije;
- smanjivanje opterećenja, odnosno spriječavanje povećavanja opterećenja bukom ili vibracijama;
- naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

Članak 21.

Radijacija

Zaštita okoliša od štetnih radijacijskih utjecaja obuhvaća umjetno proizvedenu i prirodnu jonizaciju, nejonizirajuću radijaciju i termalnu radijaciju.

V - INFORMIRANJE I IZOBRAZBA O OKOLIŠU

Članak 22.

Sustav informiranja o okolišu i prikupljanje informacija

Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša (u daljnjem u tekstu: Federalno ministarstvo) dužno je uspostaviti sustav informiranja o okolišu i omogućiti monitoring stanja okoliša, djelatnosti mjerenja, prikupljanja, obrade i evidentiranja podataka o korištenju i opterećenju okoliša.

Sustav informiranja uspostavlja se i organizira na temelju teritorijalne gustoće naseljenosti na način:

- utvrđivanja kvantitativne i kvalitativne promjene stanja okoliša nastale kao posljedica korištenja i uporabe na međunarodnoj razini, na način zajedničkog procjenjivanja sa socijalnim i ekonomskim podacima i sa stajališta utjecaja na zdravlje stanovništva;
- utvrđivanja uzroka utjecaja na okoliš sa zadovoljavajućom točnošću, uključujući i detaljne prikaze potrebne za određivanje uzročno-posljedične veze u odnosu na štetu;
- predviđanja u što kraćem roku opasnosti po okoliš;
- mogućnosti poduzimanja mjera predviđenih propisima i drugih mjera od nadležnih organa;
- korištenja u svrhu planiranja.

Kantonarno ministarstvo nadležno za okoliš (u daljnjem tekstu: kantonarno ministarstvo) dužno je dostaviti podatke neophodne za rad sustava informiranja o okolišu.

Članak 23.

Korisnici okoliša dužni su obavljati mjerenja opterećenja i korištenja okoliša koja su posljedica njihovih djelatnosti na način utvrđen posebnim propisima, potvrđivati ih i evidentirati sukladno svojim tehničkim mogućnostima i omogućiti nadležnim organima pristup tim podacima.

Članak 24.

Upis podataka o okolišu u druge upisnike

Utvrđeno činjenično stanje, opseg i priroda stalne štete po okoliš, utvrđeni odlukom nadležnog organa ili suda, evidentiraju se u zemljišnim knjigama kao privremeni upis i katastru nekretnina.

Federalno i kantonarno ministarstvo (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) po službenoj dužnosti zahtijeva upis podataka u slučaju kada je odgovornost utvrđena od suda.

Izmjena činjeničnog stanja, stupnja prirodne zagađenosti okoliša, temelj je upisu podataka koji se obavlja na zahtjev vlasnika nekretnine, nadležnog ministarstva ili suda.

Članak 25.

Istraživanje okoliša i tehnički razvitak

Odgovornost za zaštitu okoliša unaprjeđuje se razvitkom znanosti i tehnologije, organizacijom znanstvenog istraživanja i tehničkog razvitka, objavljivanjem nalaza kao i praktičnom primjenom domaćih i međunarodnih istraživačkih radova.

Studija usmjerena istraživanju stanja okoliša i razvitka zaštite okoliša predmetom je prvenstvene potpore nadležnih organa i institucija. Federalni ministar za zaštitu okoliša i kantonarni ministar za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: nadležni ministar) dužan je u suradnji s ministrom nadležnim za znanost koordinirati potporu i procjenu znanstvenih istraživanja u području okoliša.

Članak 26.

Okolišna izobrazba, obuka i kultura

Svaki građanin ima pravo stjecati i unaprjeđivati spoznaje o okolišu.

Širenje i unaprjeđivanje spoznaja o okolišu su prvenstvene obveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacije), kantona i lokalnih vlasti.

Nadležni ministar dužan je surađivati s drugim ministrima s ciljem osiguravanja stručne izobrazbe o okolišu.

Članak 27.

Federalni, kantonarni organi uprave i općinske službe za upravu dužni su obavljati obveze iz čl. 25. i 26. ovoga zakona putem institucija za instruiranje i podučavanje javnosti, u suradnji s udrugama za zaštitu okoliša i stručnim organizacijama koje angažiraju javnost u zaštiti okoliša. Federacija, kantoni i općinske službe za upravu dužni su pružiti potporu institucijama naobrazbe, vjerskim zajednicama, znanstvenim institucijama, stručnim organizacijama i udrugama kako bi mogli djelotvorno sprovesti svoje djelatnosti naobrazbe i poduke.

Članak 28.

Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima

Nadležno ministarstvo vodi upisnik o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima.

Upisnik sadrži podatke o djelatnostima, te pogonima i postrojenjima koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš a osobito:

- ime i adresu operatora i lokaciju pogona i postrojenja;
- kratak opis djelatnosti i tehnološkog procesa;
- bitne podatke koji se tiču emisija, opasnih supstanci prisutnih u pogonu i postrojenju, proizvodnje otpada i korištenja resursa i energije;
- podatke koji se odnose na izdavanje dopuštenja, promjene i sl. i
- podatke o nadzoru, bitnim ishodima i poduzetim mjerama.

Kantonarno ministarstvo priprema godišnje izvješće o izdanim dopuštenjima za pogone i postrojenja i uz podatke iz stavka 2. ovoga članka dostavlja ga Federalnom ministarstvu.

Nadležne institucije za okoliš dužne su dostaviti nadležnom ministarstvu podatke kojima raspolažu.

Federalni ministar propisat će način dostavljanja podataka.

Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima dostupan je javnosti.

Svaka osoba koja ima pravni interes može tražiti uvid u upisnik i izdavanje preslika podataka iz upisnika.

Članak 29.

Aktivno pružanje informacija o zaštiti okoliša

Federalno ministarstvo pružat će informacije o okolišu na transparentan i djelotvoran način.

Federalno ministarstvo koristit će publikacije u tiskanom i elektronskom izrazu koje su dostupne javnosti kao i instrumente javnog obavještanja.

U slučaju neposredne opasnosti po ljudsko zdravlje ili okoliš federalni ministar odmah će predstavnicima javnosti dostaviti sve podatke koje posjeduju organi uprave i koji bi mogli omogućiti javnosti poduzimanje mjera za sprječavanje ili ublažavanje štete koja proizilazi iz određene opasnosti.

VI - SUDJELOVANJE JAVNOSTI I PRISTUP INFORMACIJAMA O OKOLIŠU

Članak 30.

Informacija o okolišu, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva bilo koju informaciju u pisanom, vizuelnom, audio, elektronskom ili bilo kojem drugom materijalnom izrazu o:

- stanju elemenata okoliša, poput zraka i atmosfere, vode, tla, krajolika, prostora i prirodnih područja, biološkog diverziteta i njegove sastavnice, uključujući genetski modificirane organizme i međudjelovanje ovih elemenata;
- čimbenicima, poput supstanci, energije, buke i radijacije, djelatnostima i mjerama, uključujući administracijske mjere, sporazume o zaštiti okoliša, planove i programe, koji utječu ili postojanju vjerojatnoće da će utjecati na elemente okoliša u okviru odjeljka 1. ovoga stavka, analizi troškova i dobiti i drugim ekonomskim analizama i pretpostavkama koje se koriste u odlučivanju o okolišu;
- stanju ljudskoga zdravlja i sigurnosti, životnim uvjetima, kulturnim dobrima i građevinama u mjeri u kojoj su ili bi mogli biti pod utjecajem stanja elemenata okoliša ili putem ovih elemenata pod utjecajem čimbenika, djelatnosti ili mjera navedenih u odjeljku 2. ovoga stavka;
- organima i institucijama nadležnim za okoliš.

Zainteresirana javnost, u smislu ovoga zakona, znači javnost koja ima interes u odlučivanju o okolišu, bilo zbog lokacije projekta ili prirode danog zahvata u okolišu, javnost koja je pod utjecajem ili će vjerojatno biti pod utjecajem namjeravanog zahvata u okolišu i nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša.

Članak 31.

Sukladno odredbama ovoga zakona javnost ima pristup informacijama, mogućnost sudjelovanja u odlučivanju i zaštitu prava pred upravnim i sudbenim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na temelju državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slučaju pravnih osoba bez diskriminacije na temelju njihovog mjesta upisa ili središta djelatnosti.

Organi uprave osigurat će da osobe koje ostvaruju svoja prava sukladno odredbama ovoga zakona neće biti kažnjene, proganjane ili uznemiravane na bilo koji način zbog svojega sudjelovanja u postupku.

Zloporaba pravnih sredstava (pokretanjem parnice, plaćanjem odštete ili pokretanjem građanskog kaznenog, prekršajnog ili radno-pravnog postupka) radi kažnjavanja, progona ili uznemiravanja osoba koje su ostvarivale svoja prava na sudjelovanje javnosti smatrat će se nezakonitom.

Članak 32.

Izobrazba i kadrovska jačanje

Federalno ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa u suradnji s Federalnim ministarstvom izradit će godišnje programe naobrazbe o zaštiti okoliša, s ciljem naobrazbe i podizanja svijesti javnosti u području okoliša. Programi naobrazbe o zaštiti okoliša bit će uključeni u nastavne i izvannastavne programe. Pored bitnih pitanja zaštite okoliša, ovi

će programi sadržavati podatke o tomu kako se osigurava pristup informacijama, kako se sudjeluje u odlučivanju i kako se ostvaruje zaštita prava u području okoliša.

Federalno ministarstvo organizirat će obuku nevladinih organizacija koje se bave pitanjima zaštite okoliša.

Članak 33.

Pristup informacijama o okolišu

Federalno ministarstvo će, na zahtjev zainteresirane osobe, osigurati da informacije iz područja zaštite okoliša budu dostupne javnosti.

Zainteresirana osoba je ona osoba koja ima opravdan interes za traženjem informacije.

Federalno ministarstvo, uz informaciju, prilaže preslik dokumentacije na temelju koje je sačinjena informacija. Informacija može biti dana i u drugom izrazu uz navođenje razloga za takvim izrazom ili u slučaju njene dostupnosti javnosti u drugom izrazu.

Informacije o okolišu iz stavka 1. ovoga članka bit će stavljene na raspolaganje što je prije moguće, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva osim u slučajevima kada sadržaj i složenost danih informacija opravdava produljenje ovoga roka do jednog mjeseca. Podnositelj zahtjeva bit će obaviješten o svakom produljenju danoga roka i razlozima toga produljenja.

Članak 34.

Zahtjev za davanje informacija o okolišu može biti odbijen ukoliko:

- niti jedan organ uprave ne posjeduje tražene informacije o okolišu;
- zahtjev je očito neutemeljen ili formuliran suviše uopćeno;
- zahtjev se tiče materijala u fazi pripreme ili unutarnje komunikacije organa uprave gdje je takvo izuzimanje od davanja informacije predviđeno nekim drugim zakonom, uzimajući u obzir narušavanje općeg interesa davanjem informacije, ili
- informacija je već dostavljena predstavnicima nevladinih organizacija, zainteresiranom stanovništvu odnosno područja i tisku zbog kolektivnog javnog interesa. U tom će slučaju nadležni organ uprave uputiti podnositelja zahtjeva gdje može dobiti potrebne informacije.

Zahtjev za informacije o okolišu može biti odbijen i ukoliko bi davanje informacija imalo štetan utjecaj na:

- međunarodne odnose, obranu ili opću sigurnost;
- tijek pravde, pravo osobe na pravedno suđenje i mogućnost organa uprave u sprovedbi kaznenog ili disciplinskog postupka;
- povjerljivost informacija koje se tiču trgovine i industrije i informacija o emisijama bitnim za zaštitu okoliša, ukoliko je to utvrđeno posebnim propisom s ciljem zaštite ekonomskih interesa;
- prava intelektualne svojine;
- povjerljivost osobnih podataka i/ili dokumente koji se odnose na fizičke osobe u slučaju da te osobe nisu dale suglasnost za otkrivanje danih informacija javnosti, ukoliko je to utvrđeno posebnim propisom;
- interese treće osobe koja je osigurala tražene informacije, a za to nije bila obvezatna i ukoliko ta osoba nije dala suglasnost za otkrivanje danog materijala, ili
- okoliš na koji se informacije odnose, poput mjesta uzgoja rijetkih vrsta.

Razlog odbijanja zahtjeva za davanje informacija iz stavka 2. ovoga članka mora biti obrazložen.

Ukoliko organ uprave ne posjeduje tražene informacije dužan je u najkraćem mogućem roku prosljediti zahtjev organu uprave koji bi mogao imati dane informacije i o istome obavijestiti podnositelja zahtjeva.

Organ uprave učinit će dostupnim tražene informacije o okolišu koje se mogu izdvojiti od informacija iz st. 1. i 2. ovoga članka.

Odgovor o odbijanju zahtjeva daje se u pisanom izrazu ukoliko je i sam zahtjev za davanje informacija bio u pisanom izrazu ili ukoliko podnositelj zahtjeva to traži.

Članak 35.

Naknada za pružanje informacija

Nadležno ministarstvo uvest će naknadu za davanje informacija. Naknada za davanje postojećih informacija ili dokumenata neće prelaziti troškove umnožavanja tih informacija i dokumenata. U slučajevima u kojima nadležno ministarstvo mora sprovesti istraživanje ili neke druge djelatnosti na koje nije obavezan zakonom, podnositelj je zahtjeva dužan platiti naknadu sukladno troškovniku.

Nadležno ministarstvo donosi troškovnik o visini naknade za davanje informacija koji će biti predočen podnositelju zahtjeva.

Članak 36.

Sudjelovanje javnosti u odlukama o posebnim djelatnostima

Nadležno ministarstvo osigurat će sudjelovanje javnosti u:

- postupcima procjene utjecaja projekata na okoliš;
- postupcima izdavanja okolišnih dopuštenja za pogone i postrojenja iz svoje nadležnosti.

Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na odluke o djelatnostima koje nisu navedene u stavku 1. ovoga članka, a mogu imati značajan utjecaj na okoliš.

Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se u slučaju donošenja odluka o djelatnostima za obranu zemlje.

Nakon pokretanja upravnog postupka javnost će biti informirana o sljedećem:

- predloženim djelatnostima podnositelja zahtjeva i zahtjevu za izdavanjem okolišnog dopuštenja;
- organima uprave koji su odgovorni za donošenje odluke, odnosno okolišnog dopuštenja;
- tijeku postupka uključujući informacije o:
 - a) načinu sudjelovanja javnosti;
 - b) vremenu i mjestu predviđene javne rasprave;
 - c) organima uprave za dobijanje odlučne informacije i obavljanje uvida u dokumentaciju;
 - d) organu uprave ili nekom drugom organu kojemu se mogu podnijeti primjedbe i pitanja kao i rok za podnošenje primjedaba ili pitanja,
 - f) okolišu, koje su odlučne za predložene djelatnosti;
- činjenici podliježe li predložena djelatnost entitetskom ili prekograničnom postupku procjene utjecaja na okoliš,
- nacrtu odluke ili okolišnog dopuštenja.

Zainteresirana javnost bit će obaviještena o vremenu postupka izvođenja dokaza, te o mogućnosti podnošenja dokaza i činjenica od utjecaja na predložene djelatnosti u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka.

Nadležno ministarstvo zahtijevat će od podnositelja zahtjeva animiranje zainteresirane javnosti u sudjelovanju u raspravama prije podnošenja zahtjeva za izdavanjem okolišnog dopuštenja.

Članak 37.

Informacije koje se daju na traženje

Nadležno ministarstvo će na zahtjev zainteresirane javnosti, u najkraćem mogućem roku, omogućiti besplatan uvid u sve informacije koje su odlučne za donošenje odluka.

Uvid se odnosi na:

- opis lokacije, fizičkih i tehničkih značajki predložene djelatnosti uključujući procjenu očekivanih rezidija/tagloga i emisija;
- opis značajnih utjecaja predložene djelatnosti na okoliš;
- opis mjera predviđenih za sprječavanje i/ili smanjenje tih utjecaja uključujući emisije;
- kratak netehnički sažetak navedenih podataka;

- prikaz temeljnih alternativnih rješenja izučenih od podnositelja zahtjeva;
- temeljna izvješća i stručna mišljenja koja su pripremili organi uprave.

Zainteresirana javnost može, u roku od 30 dana od dana uvida u informacije iz stavka 2. ovoga članka, u pisanom izrazu podnijeti bilo kakve primjedbe, informacije, analize ili mišljenja koje smatra odlučnim za danu djelatnost. U slučaju iznimno složenih pitanja, organ uprave može na zahtjev zainteresirane javnosti produljiti rok na 60 dana. Rezultati sudjelovanja javnosti uzet će se u obzir pri donošenju odluke.

Sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) nadležno ministarstvo obavijestit će javnost o donesenoj odluci.

Članak 38.

Pristup pravdi

Podnositelj zahtjeva čiji zahtjev za dobijanje informacija nije razmatran ili je neopravdano odbijen, na njega je u potpunosti ili djelomice neadekvatno odgovoreno, ima pravo pokrenuti postupak neispitivanja odluke pred drugostupanjskim organom, sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

Članak 39.

Predstavnici zainteresirane javnosti koji su sudjelovali u prvostupanjskom postupku imaju pravo uložiti priziv protivu odluke ili dijela odluke.

Predstavnici zainteresirane javnosti pored prava sudjelovanja u postupcima izdavanja dopuštenja i procjene utjecaja na okoliš imaju pravo, ukoliko se netko ponaša oprečno okolišnim načelima iz okolišnih zakona, pokrenuti postupak zaštite svojih prava pred nadležnim sudom.

Nakon sprovedbe postupka iz stavka 2. ovoga članka sud može:

- naložiti pravnim i fizičkim osobama poduzimanje svih neophodnih sanacijskih mjera, uključujući obustavu određenih djelatnosti i/ili plaćanje šteta;
- obvezati pravne i fizičke osobe da uplate naknade u Federalni fond za zaštitu okoliša,
- naložiti privremene mjere.

VII - NADLEŽNOST

Članak 40.

Federalno ministarstvo i kantonalna ministarstva, svatko u okviru svoje nadležnosti, nadležni su za:

- zaštitu okoliša, sprječavanje i otklanjanje opasnosti i šteta po okoliš, obnovu i postupno poboljšanje stanja okoliša;
- utvrđivanje prvenstvenih zadataka zaštite okoliša;
- uspostavu pravnih, ekonomskih i tehničkih mjera u interesu zaštite okoliša;
- razvitak, očuvanje i djelovanje sustava koji je temelj za dobivanje i obradu podataka o mjerenjima, monitoringu, nadzoru, procjeni stanja okoliša, te davanju informacija o eventualnim utjecajima na okoliš;
- donošenje finansijskih propisa u području zaštite okoliša i
- suradnja s drugim entitetom.

Članak 41.

Savjetodavno vijeće za okoliš

Savjetodavno vijeće za okoliš (u daljem tekstu: Savjetodavno vijeće) osniva se radi pružanja znanstvene i stručne potpore federalnom ministru i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada FBiH) u području okoliša.

Savjetodavno vijeće ima konzultativnu i savjetodavnu ulogu, a čini ga 13 predstavnika zainteresiranih strana iz područja zaštite okoliša.

Deset članova Savjetodavnog vijeća predlažu nadležna kantonalna ministarstva za zaštitu okoliša iz organizacija i ustanova koje zastupaju stručne i ekonomske interese i znanstvenih

krugova. Jednog predstavnika predlaže predsjednik Akademije znanosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Jednog predstavnika Udruge za zaštitu okoliša predlaže Regionalni centar za zaštitu okoliša-Ured za Bosnu i Hercegovinu na temelju pismene suglasnosti najmanje pet nevladinih organizacija registriranih na području FBiH.

Članove Savjetodavnog vijeća imenuje Vlada FBiH za razdoblje od 4 godine.

Savjetodavno vijeće sudjeluje u ocjenjivanju strateških procjena okoliša i nacrtu koji su osnova Stratezijskoj procjeni okoliša.

Nadležni ministri dostavljaju Savjetodavnom vijeću planove iz područja okoliša radi zauzimanja stavova i davanja mišljenja.

Savjetodavno vijeće bira predsjedatelja i supredsjedatelja iz reda članova Savjetodavnog vijeća.

Savjetodavno vijeće donosi pravila o svojem radu.

Članak 42.

Federalno ministarstvo:

- analizira i ocjenjuje stanje okoliša i djelatnosti zaštite okoliša kao i iskustva stečena u području zaštite, korištenja i razvitka okoliša,
- uspostavlja i upravlja sustavom informiranja o okolišu u Federaciji BiH;
- izdaje dopuštenja za korištenje okoliša iz svoje nadležnosti, sukladno odredbama ovoga zakona i drugih propisa;
- određuje okolišni klasifikacijski sustav supstanci, proizvoda i tehnologija i daje mišljenja za razdiobu i korištenje istih;
- organizira poslove kojima je cilj spriječavanje ili smanjenje štetnih posljedica po okoliš,
- sudjeluje s drugim nadležnim organima u izradi programa i planova za korištenje prirodnih resursa, izradi i ostvarivanju posebnog plana i kvalifikacijskog sustava;
- rješava po prizivima na rješenja kantonalnih ministarstava donesenih na temelju federalnog zakona i drugih federalnih propisa i obavlja druge poslove i zadatke zaštite okoliša iz nadležnosti Federacije BiH.

Članak 43.

Kantonalno ministarstvo:

- analizira i ocjenjuje stanje okoliša i djelatnosti zaštite okoliša kao i iskustva stečena u području zaštite, korištenja i razvitka okoliša;
- obavlja poslove i zadatke utvrđene federalnim zakonom i drugim federalnim propisima;
- uspostavlja i upravlja sustavom informiranja o okolišu u kantonu;
- izdaje dopuštenja za korištenje okoliša iz svoje nadležnosti,
- organizira poslove kojima je cilj spriječavanje ili smanjenje štetnih posljedica po okoliš,
- obavlja nadzor nad provedbom kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa iz područja zaštite okoliša.

Članak 44.

U slučaju izazvanosti štete ili postojanja opasnosti od štete po okoliš, nadležni tužitelj ima pravo pri nadležnom sudu uložiti tužbu kojom se zahtijeva zabrana ili ograničenje djelatnosti i naknada za štetu nastalu kao posljedica te djelatnosti.

VIII - PLANIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 45.

Sustav okolišnog planiranja

Sustav okolišnog planiranja obuhvaća donošenje sljedećih programskih dokumenata:

- Međuentitetski plan zaštite okoliša;

- Federalna strategija zaštite okoliša i Akcijski plan zaštite okoliša i
- Kantonalni plan zaštite okoliša.

Članak 46.

Federalna strategija i Plan zaštite okoliša usklađuje se s Međuentitetskim planom zaštite okoliša.

Kantonalni planovi zaštite okoliša usklađuju se s Federalnom strategijom i Akcijskim planom zaštite okoliša.

Međuentitetsko tijelo za okoliš priprema prijedlog Međuentitetskog plana zaštite okoliša.

Federalna strategija i planovi zaštite okoliša su obvezujući dijelovi sustava okolišnog planiranja.

Planiranje zaštite okoliša usklađuje se sa socijalnim i ekonomskim razvojnim programima, međunarodnim programima razvitka i dokumentima prostornog uređenja.

Plan zaštite okoliša donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva. Plan zaštite okoliša donosi se za razdoblje od najmanje pet godina.

Federalno ministarstvo podnosi Vladi FBiH izvješće o provedbi plana svake dvije godine radi razmatranja, usvajanja i dostavljanja Parlamentu Federacije.

Članak 47.

Elementi programskih dokumenata zaštite okoliša

Federalna strategija i planovi, pored ostaloga, sadrže:

- obrazloženje o sadašnjem stanju okoliša ustanovljeno na temelju znanstvenih iskustava i informacija;
- ciljeve koji se moraju ostvariti u planiranome razdoblju;
- načela i smjernice zaštite okoliša;
- zadatke i dužnosti koje treba obaviti radi ostvarenja ciljeva, redosljed planiranih djelatnosti i konačni rok za primjenu;
- sredstva i metode za ostvarivanje postavljenih ciljeva s naznačenim planiranim izvorima financiranja,
- naznačena područja u kojima su potrebni posebni instrumenti zaštite okoliša kao i sadržaje takvih instrumenata.

Članak 48.

Federalna strategija zaštite okoliša

Federalno ministarstvo priprema prijedlog federalne strategije zaštite okoliša.

Sastavni dijelovi Federalne strategije zaštite okoliša su i:

- Federalna strategija zaštite voda,
- Federalna strategija zaštite prirode,
- Federalna strategija zaštite zraka,
- Federalna strategija upravljanja otpadom.

Prijedlog federalne strategije zaštite okoliša dostavlja se kantonalnim ministarstvima i Savjetodavnom vijeću radi davanja mišljenja i mora biti dostupan javnosti, radi davanja naputaka i primjedaba.

Prijedlog federalne strategije zaštite okoliša dostavlja se Međuentitetskom tijelu za okoliš i Vladi Republike Srpske radi davanja mišljenja.

Primjedbe i naputci na prijedlog federalne strategije zaštite okoliša dostavljaju se u roku od tri mjeseca od dana prijama prijedloga.

Parlament Federacije donosi Federalnu strategiju zaštite okoliša za razdoblje od najmanje 10 godina.

Članak 49.

Kantonalni plan zaštite okoliša

Kantoni su dužni donijeti kantonalni plan zaštite okoliša usklađen s Federalnom strategijom zaštite okoliša.

Kantonalno ministarstvo priprema prijedlog plana zaštite okoliša.

Prijedlog kantonalnog plana zaštite okoliša dostavlja se Federalnom ministarstvu, Savjetodavnom vijeću i susjednim kantonalnim ministarstvima radi davanja naputaka i primjedaba.

Prijedlog kantonalnog plana zaštite okoliša mora biti dostupan javnosti radi davanja naputaka i primjedaba.

Naputci i primjedbe na prijedlog kantonalnog plana zaštite okoliša dostavljaju se u roku od tri mjeseca od dana prijama prijedloga.

Skupština kantona donosi kantonalni plan zaštite okoliša za razdoblje od najmanje pet godina.

Kantonalno ministarstvo podnosi izvješće o provedbi kantonalnog plana zaštite okoliša skupštini kantona svake druge godine.

Skupština kantona može donijeti propis kojime će regulirati donošenje općinskih planova zaštite okoliša i njihov sadržaj.

Članak 50.

Planovi i programi gospodarskih društava u području zaštite okoliša Gospodarska društva mogu izraditi programe zaštite okoliša na dragovoljnoj osnovi.

Gospodarska društva su dužna izraditi planove zaštite okoliša ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Članak 51.

Strategijska procjena okoliša

Organ nadležan za poslove prostornog uređenja pri izradi dokumenata prostornog uređenja koji mogu imati negativan utjecaj na okoliš dužan je izraditi strategijsku procjenu okoliša (SEA).

Prilikom izrade strategijske procjene okoliša uzimaju se u obzir sastavnice okoliša, kvalitete okoliša i utjecaj na ljudsko zdravlje.

Strategijska procjena okoliša izrađuje se i pri donošenju ekonomskih propisa koji mogu imati utjecaj na okoliš (propisi o carini, porezima, obvezama, itd.).

Članak 52.

Strategijska procjena okoliša obuhvaća naročito:

- stupanj do kojega planirane mjere mogu utjecati ili mogu poboljšati stanje okoliša;
- u slučaju neprovedbe planiranih mjera, količinu štete nastale po okoliš, odnosno stanovništvo;
- u kojoj mjeri postoje uvjeti za uvođenje planiranih mjera,
- kolike su mogućnosti nadležnih organa za provedbu planiranih mjera;

Nacrti dokumenata prostornog uređenja i strategijska procjena okoliša dostavlja se Savjetodavnom vijeću na razmatranje i davanje mišljenja.

Strategijsku procjenu okoliša donosi Vlada FBiH.

IX - PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ (EIA)

Članak 53.

Procjena utjecaja na okoliš obuhvaća identificiranje, opis, procjenu, izravan i neizravan utjecaj projekta ili djelatnosti na:

- ljude, biljni i životinjski svijet;
- tlo, vodu, zrak, klimu i krajolik;
- materijalna dobra i kulturno naslijeđe,
- međudjelovanje čimbenika navedenih u odjeljcima 1., 2. i 3. ovoga stavka.

Članak 54.

Nadležni organ neće izdati urbanističku suglasnost ili druge neophodne suglasnosti za projekte kojima je neophodna procjena utjecaja na okoliš, ukoliko uz zahtjev nije dostavljeno okolišno dopuštenje.

Članak 55.

Nadležnost u procjeni utjecaja na okoliš

Nadležno ministarstvo provodi postupak procjene utjecaja na okoliš.

U postupku procjene utjecaja na okoliš uključit će se zainteresirani organi na kantonalnoj i federalnoj razini.

Članak 56.

Projekti podložni procjeni utjecaja na okoliš

Provedbenim propisom utvrdit će se pogoni i postrojenja ili znatne izmjene postojećih pogona i postrojenja za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš, te pogoni i postrojenja ili znatne izmjene postojećih pogona i postrojenja za koje će nadležno ministarstvo odlučiti je li potrebna procjena utjecaja na okoliš.

Pod znatnom izmjenom pogona i postrojenja smatra se:

- bilo kakva modifikacija pogona i postrojenja;
- rast veći od 25% u povećanju proizvodnje, uporabe energije, korištenja vode, korištenja prostora, emisija ili proizvodnje otpada,
- rast veći od 25% u posljednjih 10 godina u povećanju proizvodnje, uporabe energije, korištenja vode, korištenja prostora, emisija ili proizvodnje otpada.

Za prekid rada i rušenje pogona i postrojenja kojima je potrebno okolišno dopuštenje obvezno se obavlja procjena utjecaja na okoliš.

Članak 57.

Procjena utjecaja na okoliš može se obavljati u dvije faze:

- prethodna procjena utjecaja na okoliš i
- studija o utjecaju na okoliš.

Članak 58.

Prethodna procjena utjecaja na okoliš

Zahtjev za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš podnosi se nadležnom ministarstvu.

Uz zahtjev se prilaže:

- opis projekta s informacijama o lokaciji, namjeni i veličini pogona i postrojenja;
- opis mjera predviđenih za sprječavanje, smanjivanje ili ukoliko je moguće saniranje značajnih nepovoljnih posljedica;
- podaci potrebni za identificiranje i procjenu temeljnih utjecaja na okoliš;
- opis alternativnih rješenja i odabrane alternative;
- izvod iz planskog akta odnosno područja,
- netehnički sažetak.

Nadležno ministarstvo dostavlja zahtjev iz stavka 1. ovoga članka s pripadajućom dokumentacijom nadležnim organima i zainteresiranim subjektima radi davanja naputaka i primjedaba.

Rok za dostavu naputaka i primjedaba je 30 dana od dana prijama zahtjeva.

O prethodnoj procjeni utjecaja na okoliš obavijestit će se podnositelj zahtjeva i subjekti iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 59.

Studija o utjecaju na okoliš

Nadležno ministarstvo, na temelju prethodne procjene utjecaja na okoliš, donosi Rješenje o izradi Studije o utjecaju na okoliš u roku od 30 dana od dana istjecanja roka za dostavu naputaka i primjedaba.

U Rješenju iz stavka 1. ovoga članka nadležno ministarstvo određuje:

- sadržaj Studije o utjecaju na okoliš uzimajući u obzir upute za procjenu utjecaja na okoliš,
- listu nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš i
- naknadu za ocjenu Studije o utjecaju na okoliš.

Naknada za ocjenu Studije o utjecaju na okoliš obuhvaća naknadu za rad pravnih i tehničkih stručnjaka iz nadležnog organa i sve ostale troškove koje mogu imati nadležni organi ili drugi sudionici u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Naknadu i ostale troškove iz stavka 3. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Provedbenim propisom uredit će se uvjeti i kriteriji koje moraju ispunjavati nositelji izrade Studije o utjecaju na okoliš za obavljanje poslova izrade Studije kao i visina naknade i troškova iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 60.

Podnositelj zahtjeva dostavlja Studiju o utjecaju na okoliš nadležnom ministarstvu u roku od 30 dana od dana prijama Studije od nositelja izrade Studije.

Članak 61.

Javna rasprava

U postupku ocjene Studije o utjecaju na okoliš nadležno ministarstvo obavještava i poziva javnost na raspravu o Studiji putem tiska dostupnog na području Federacije.

Naputci i primjedbe javnosti dostavljaju se nadležnom ministarstvu u roku od 30 dana od dana javnog obavještanja.

Članak 62.

Nadležno ministarstvo organizira javnu raspravu o projektu u prostoru koji je najbliži lokaciji danoga projekta o čemu se javnost obavještava najmanje 15 dana prije rasprave.

Nadležno ministarstvo priprema zapisnik s javne rasprave u roku od tri dana od dana održavanja javne rasprave.

Članak 63.

Vjerojatnoća prekograničnih utjecaja na okoliš

Pravila koja se odnose na procjenu utjecaja na okoliš u kontekstu prekograničnih utjecaja primjenjuju se i kada:

- postoji vjerojatnoća da će projekt imati značajan utjecaj na okoliš drugog entiteta;
- postoji obveza po međunarodnim ugovorima, bilateralnim sporazumima ili iz drugih razloga.

Kada nositelj izrade Studije o utjecaju na okoliš sazna da će projekt vjerojatno imati značajan utjecaj na okoliš drugog entiteta, dužan je izraditi posebno poglavlje u Studiji o utjecaju na okoliš s podacima o mogućim utjecajima na okoliš drugoga entiteta.

Detalji o postupcima za projekte s mogućim međuentitetskim utjecajem mogu biti određeni sporazumom među entitetima koji se zaključuje uz konzultiranje Međuentitetskog tijela za okoliš.

Kada nositelj izrade Studije utjecaja na okoliš sazna da će projekt vjerojatno imati značajan utjecaj na okoliš druge države dužan je izraditi posebno poglavlje u Studiji o utjecaju na okoliš s podacima o mogućim utjecajima na okoliš druge države.

Federalno ministarstvo će drugom entitetu/državi iz st. 2. i 3. ovoga članka dostaviti obavijest koja, između ostaloga, sadrži:

- opis projekta s dostupnim podacima o mogućem prekograničnom utjecaju;
- informacije o odluci koja može biti donesena,
- razdoblje u kojemu će se država/entitet očitovati želi li sudjelovati u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Ukoliko država/entitet iskaže svoju namjeru sudjelovanja u postupku procjene utjecaja na okoliš Federalno ministarstvo će dostaviti danoj državi/entitetu posebno poglavlje Studije o utjecaju na okoliš i odlučne podatke koji se tiču danoga postupka.

Federalno ministarstvo omogućuje sudjelovanje predstavnika javnosti iz države/entiteta na koju projekt može imati utjecaja.

Federalno ministarstvo obaviti će konzultacije s predstavnicima države/entiteta na koju projekt može imati utjecaja.

Ukoliko se sazna za informaciju o projektu koji se odvija u drugoj državi/entitetu, a koji može imati značajne posljedice po okoliš na teritoriju Federacije, Federalno ministarstvo poduzima djelatnosti s ciljem sudjelovanja nadležnih organa i javnosti u procjeni prekograničnih utjecaja na okoliš.

Federalno ministarstvo dostavlja naputke i primjedbe organa uprave i javnosti nadležnim organima države/entiteta iz koje potječu prekogranični utjecaji na okoliš i obavlja konzultacije s predstavnicima države/entiteta iz koje potječu utjecaji na okoliš.

Troškove izrade posebnih poglavlja Studije o utjecaju na okoliš iz st. 2. i 4. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 64.

Odobrovanje Studije o utjecaju na okoliš

Nadležno ministarstvo Rješenjem odobrava Studiju o utjecaju na okoliš u roku od 30 dana od završetka postupka ocjene Studije.

Studija o utjecaju na okoliš neće biti odobrena ukoliko:

- se utvrdi da bi projekat mogao izazvati znatno zagađivanje okoliša ili u znatnoj mjeri ugroziti okoliš;
- projekt nije sukladan Međuentitetskom programu zaštite okoliša i Federalnoj strategiji i Akcijskom planu zaštite okoliša i
- projekt nije sukladan međunarodnim obvezama države po pitanju zaštite okoliša.

Rješenje o odobravanju ili odbijanju Studije o utjecaju na okoliš dostavlja se podnositelju zahtjeva i zainteresiranim subjektima iz članka 58. stavak 3. ovoga zakona.

Dostavljanje Rješenja iz stavka 3. ovoga članka obavlja se sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

U slučaju prekograničnog utjecaja Federalno ministarstvo prosljedit će Rješenje drugom entitetu/državi na koju projekt može imati utjecaj.

Članak 65.

Sudjelovanje nadležnog ministarstva u postupcima izdavanja dopuštenja

Nadležno ministarstvo sudjeluje u postupcima izdavanja urbanističkih suglasnosti.

U postupcima iz stavka 1. ovoga članka nadležno ministarstvo provjerava jesu li se okolnosti pod kojima je vođen postupak procjene utjecaja na okoliš promijenile i jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u Studiji o utjecaju na okoliš, odnosno u okolišnom dopuštenu.

Postupci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti završeni u roku od tri godine od dana donošenja Studije o utjecaju na okoliš. Po isteku navedenoga roka Studija o utjecaju na okoliš ne može biti temeljem izdavanja dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka.

Ukoliko rok za izdavanje dopuštenja nije prekoračen krivnjom nositelja izrade Studije važenje Studije o utjecaju na okoliš produljuje se za dvije godine, s tim što se, po potrebi, Studija ažurira.

Ukoliko je rok za izdavanje dopuštenja prekoračen krivnjom nadležnog ministarstva troškove ažuriranja snosi ministarstvo.

X - IZDAVANJE OKOLIŠNIH DOPUŠTENJA I SPRIJEČAVANJE NESREĆA VELIKIH SRAZMJERA

Članak 66.

Djelatnosti ili pogoni i postrojenja koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš ili koja imaju ili mogu imati negativan utjecaj na okoliš bit će podvrgnuta posebnom režimu nadzora.

Nadzor se sprovodi:

- utvrđivanjem jesu li ispunjene posebne obveze i uvjeti propisani za djelatnosti ili pogone i postrojenja;
- utvrđivanjem jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u okolišnom dopuštenu;
- obavještanjem nadležnog ministarstva o stanju sigurnosti i planu spriječavanja nesreća većih srazmjera prije izgradnje ili početka rada pogona i postrojenja;
- vođenjem upisnika o zagađenosti okoliša;
- redovitim inspekcijским nadzorom i
- nalažanjem sanacijskih mjera za spriječavanje zagađenosti.

Članak 67.

Temeljne obveze operatora

Pogoni i postrojenja moraju biti izgrađeni i funkcionirati tako da se:

- ne ugrožava niti ometa zdravlje ljudi i ne označavaju nesnosnu/pretjeranu smetnju ljudima koji žive na području utjecaja postrojenja ili okolici uslijed emisija

- supstanci, buke, mirisa, vibracija, topline, prometa ili od postrojenja;
- poduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere za spriječavanje zagađenja i ne uzroče značajnije zagađenje;
- izbjegava proizvodnja otpada, ukoliko dolazi do stvaranja otpada, količina će se svesti na najmanju moguću mjeru ili obavljati reciklaža ili, ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo, otpad se odlaže, a pritom se izbjegava ili smanjuje bilo kakav negativan utjecaj na okoliš;
- energetski i prirodni resursi učinkovito koriste;
- poduzmu neophodne mjere za spriječavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica i
- poduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja za izbjegavanje bilo kakvog rizika od zagađenja i za povratak u zadovoljavajuće stanje lokacije na kojoj se nalazi postrojenje. Zadovoljavajuće stanje znači ispunjenost svih standarda kvalitete okoliša koji su odlučni za lokaciju postrojenja, osobito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode.

Zahtjevi dani u stavku 1. ovoga članka značuju opće obveze operatora koje se trebaju ispuniti tijekom izgradnje, rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Ovi standardi se moraju primijeniti prilikom izdavanja okolišnog dopuštenja.

Za pogone i postrojenja kojima nije potrebno pribavljanje okolišnog dopuštenja nadležni će organ pri izdavanju urbanističke suglasnosti voditi računa o ispunjenju zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 68.

Okolišno dopuštenje

Okolišnom dopuštenju cilj je visoka razina zaštite okoliša.

Provedbenim propisom utvrdit će se pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ukoliko imaju okolišno dopuštenje izdano sukladno odredbama ovoga zakona i Zakona o upravnom postupku.

Ukoliko je posebnim propisima utvrđeno izdavanje drugih dopuštenja za pogone i postrojenja dopuštenja će se izdavati zajedno/usklađeno s okolišnim dopuštenjem.

Organi nadležni za izdavanje drugih dopuštenja uključuju se u postupak izdavanja okolišnog dopuštenja.

Okolišno dopuštenje pribavlja se i u slučaju značajne promjene u radu pogona i postrojenja.

Nadležno ministarstvo izdaje okolišno dopuštenje na pet godina.

Članak 69.

Zahtjev

Zahtjev za izdavanjem okolišnog dopuštenja sadrži:

- ime i adresu operatora/investitora;
- lokaciju pogona i postrojenja kao i opis:
 - pogona i postrojenja i djelatnosti (plan, tehnički opis rada, itd);
 - osnovnih i pomoćnih tvoriva, ostalih supstanci i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon i postrojenje;
 - izvora emisija iz pogona i postrojenja;
 - stanja lokacije pogona i postrojenja;
 - prirode i količine predviđenih emisija iz pogona i postrojenja u okoliš (zrak, voda, tlo) kao i identifikacija značajnih utjecaja na okoliš;
 - predloženih mjera, tehnologija i drugih tehnika za spriječavanje ili ukoliko to nije moguće, smanjenje emisija iz postrojenja;
 - mjera za spriječavanje proizvodnje i povratak korisnog materijala iz otpada koji proizvodi postrojenje;
 - ostalih mjera radi usklađivanja s temeljnim obvezama operatora, posebno mjera nakon zatvaranja postrojenja;

- mjera planiranih za monitoring emisija unutar područja i/ili njihov utjecaj;
- predviđenih alternativnih rješenja;
- preslika zahtjeva za dobijanje drugih dopuštenja koja će biti izdana zajedno s okolišnim dopuštenjem i
- netehnički sažetak.

Za pogone i postrojenja kojima je nadležno ministarstvo ustvrdilo porabu izrade Studije o utjecaju na okoliš uz zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja umjesto podataka iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Studija o utjecaju na okoliš.

Ukoliko na temelju zahtjeva i priloženih dokaza za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš nadležno ministarstvo ustvrdi da nije potrebna izrada Studije o utjecaju na okoliš, zahtjev za prethodnu procjenu smatrat će se zahtjevom za izdavanje okolišnog dopuštenja.

Članak 70.

Prekogrančni utjecaji

Ukoliko rad nekog pogona i postrojenja može izazvati značajne negativne posljedice na području druge države ili entiteta, ili ukoliko druga država ili entitet tako zahtjeva, zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja bit će dostavljen drugom entitetu ili putem nadležnog organa na državnoj razini drugoj državi.

Ukoliko u postupku izdavanja dopuštenja koji se vodi u drugoj državi ili entitetu Federalno ministarstvo zaprimi dokumentaciju koja ukazuje da pogon i postrojenje može imati negativan utjecaj na okoliš na području Federacije informirat će stanovništvo koje živi na tom području i pružiti im mogućnost davanja svojega komentara.

Građani koji žive na području drugog entiteta imaju jednako pravo sudjelovanja u ovome postupku u svojstvu stranke kao i građani koji žive na području u kojemu pogon i postrojenje treba graditi.

Detaljne informacije u svezi prekograničnih utjecaja rada pogona i postrojenja na drugu državu bit će određene u bilateralnim sporazumima. Detalji o postupcima vezanim za projekte koji će imati međuentitetske prekogranične utjecaje mogu biti određeni sporazumima. Ovakvi sporazumi se donose uz konzultiranje Međuentitetskog tijela za okoliš.

Članak 71.

Izdavanje okolišnog dopuštenja

Nadležno ministarstvo izdaje okolišno dopuštenje u roku najdulje 120 dana od dana podnošenja zahtjeva.

U slučajevima potrebne procjene utjecaja na okoliš okolišno dopuštenje izdaje se u roku od 60 dana od dana dostavljanja Studije o utjecaju na okoliš.

Okolišno dopuštenje sadrži:

- granične vrijednosti emisija za zagađujuće tvari;
- uvjete za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta;
- mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje;
- mjere za minimiziranje prekograničnog zagađenja;
- sustav samomonitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja i
- mjere vezane za uvjete rada u izvanrednim situacijama.

Granične vrijednosti emisija i jednakovrijedni parametri i tehničke mjere temelje se na najboljim raspoloživim tehnologijama, uzimajući u obzir tehničke značajke pogona i postrojenja, njihov zemljopisni položaj i ostale uvjete.

Ukoliko su standardima kvalitete predviđeni uvjeti strožiji od onih postignutih primjenom najboljih raspoloživih tehnologija utvrdit će se doknadne mjere neophodne za izdavanje okolišnog dopuštenja (npr. ograničenje radnih sati, manje zagađujućih goriva, itd).

Članak 72.

Postojeći pogoni i postrojenja

Pogoni i postrojenja utvrđeni provedbenim propisom iz članka 68. ovoga zakona za koja su izdana dopuštenja prije

stupanja na snagu ovoga zakona moraju pribaviti okolišno dopuštenje najkasnije do 2008. godine.

Federalni i kantonalni ministar, svatko u okviru svoje nadležnosti, utvrdit će rokove za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolišnog dopuštenja pogonima i postrojenjima iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 73.

Podaci koje dostavlja operator

Operator pogona i postrojenja za koje je izdano okolišno dopuštenje i operator pogona i postrojenja za koje nije potrebno okolišno dopuštenje dužan je redovito obavještavati nadležno ministarstvo o rezultatima monitoringa emisija, bez odlaganja prijaviti svaku izvanrednu situaciju koja značajno utječe na okoliš, dostaviti sve podatke i informacije potrebne za ispunjavanje zahtjeva propisanih za izvješćivanja na državnoj i međudržavnoj razini.

Članak 74.

Ponovno razmatranje i izmjene dopuštenja

Nadležno ministarstvo razmatra i obavlja izmjenu okolišnog dopuštenja ili, ako ona nije potrebna, urbanističke suglasnosti ukoliko:

- je zagađenje koje stvara pogon i postrojenje značajno u tolikoj mjeri da se moraju izmijeniti postojeće granične vrijednosti emisija;
- je došlo do značajnih promjena u najboljim raspoloživim tehnologijama koje omogućuju značajno smanjenje emisija bez većih troškova ili
- sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva korištenje drugih tehnologija.

Nadležno ministarstvo može na zahtjev zainteresiranih subjekata koji žive na području rada pogona i postrojenja, koje može imati negativan utjecaj i ugrožavati ili značiti opasnost po okoliš i zdravlje, preispitati okolišno dopuštenje.

Ukoliko bi izmjene pogona i postrojenja radi prilagodbe zahtjevima u području zaštite okoliša prouzročile korjenite promjene pogona i postrojenja, nadležno će ministarstvo naložiti operatoru sačinjavanje plana prilagodbe s mjerama i rokovima za prilagodbu pogona i postrojenja temeljnim obvezama utvrđenim ovim zakonom.

Članak 75.

Spriječavanje i nadzor nesreća većih srazmjera

Operator pogona i postrojenja dužan je poduzeti preventivne mjere neophodne za sprječavanje nesreća većih srazmjera i ograničiti njihov utjecaj na ljude i okoliš.

Operator je dužan u bilo koje vrijeme prezentirati nadležnom ministarstvu dokaz o poduzetim mjerama.

Članak 76.

Informiranje o nesrećama većih srazmjera

Operator pogona i postrojenja dužan je obavijestiti nadležno ministarstvo o nesreći većih srazmjera i čim budu dostupni dostaviti podatke o:

- okolnostima nesreće;
- prisutnim opasnim supstancama;
- procjeni utjecaja nesreće na ljude i okoliš,
- poduzetim žurnim mjerama.

Operator je dužan obavijestiti nadležno ministarstvo o mjerama poduzetim za ublažavanje posljedica nesreće i sprječavanje pojave novih nesreća.

Ukoliko daljnja istraga otkrije doknadne činjenice operator ih je dužan dostaviti nadležnom ministarstvu.

Članak 77.

Plan sprječavanja nesreća većih srazmjera

Operator je dužan sačiniti Plan sprječavanja nesreća većih srazmjera kojime se postiže visoka razina zaštite ljudi i okoliša putem odgovarajućih sredstava, ustroja i sustava upravljanja, organizacije i kadrova, identifikacije i procjene opasnosti,

nadzora rada, planiranja interventnih mjera i sprovedbe monitoringa.

Operator je dužan izobavljati procjenu stanja sigurnosti za nove pogone i postrojenja u roku od najmanje tri mjeseca prije početka gradnje ili puštanja u rad pogona i postrojenja.

Članak 78.

Izvešće o stanju sigurnosti

Za pogone i postrojenja u kojima su prisutne opasne supstance u količinama navedenim u provedbenom propisu operator je dužan sačiniti Izvešće o stanju sigurnosti iz kojega se vidi da su:

- plan sprječavanja nesreća većih srazmjera i sustav sigurnosnog upravljanja za njegovu provedbu započeli se provoditi;
- rizici pojave većih nesreća identificirani i poduzete neophodne mjere za identificiranje takvih nesreća i ograničavanje njihovih posljedica;
- odgovarajuća sigurnost i pouzdanost uključene u projektiranje, gradnju, funkcioniranje i održavanje pogona i postrojenja i
- napravljeni unutarnji planovi intervencija koji pružaju informacije za donošenje vanjskog plana.

Izvešće iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati dovoljno informacija kako bi nadležno ministarstvo moglo odrediti lokacije za nove djelatnosti u blizini postojećih pogona i postrojenja i revidiranu listu opasnih supstanci prisutnih u danom pogonu i postrojenju.

Operator obavlja reviziju Izvešća o stanju sigurnosti najmanje svakih pet godina.

Na zahtjev nadležnog ministarstva ili samoinicijativno, operator obavlja izmjenu Izvešća o stanju sigurnosti s obrazlaženjem za novonastalo činjenično stanje i nove tehnologije, u svezi s pitanjem sigurnosti.

Izvešće o stanju sigurnosti za postojeće pogone i postrojenja dostavlja se nadležnom ministarstvu u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Izvešće o stanju sigurnosti pogona i postrojenja mora biti dostupno javnosti.

Članak 79.

Promjene u radu postrojenja

U slučaju promjena u radu pogona i postrojenja ili količini opasnih supstanci koje mogu rezultirati pojavom nesreća većih srazmjera operator je dužan preispitati i, ukoliko je neophodno, promijeniti Plan sprječavanja nesreća većih srazmjera ili Izvešće o stanju sigurnosti.

Članak 80.

Informacija o sigurnosnim mjerama

Operator je dužan dostaviti informacije o sigurnosnim mjerama Federalnom ministarstvu, pravnim i fizičkim osobama na koje može utjecati nesreća većih srazmjera a prouzroči ju pogon i postrojenje kao i o odgovarajućem ponašanju u slučaju nesreće.

Informacija će biti ponovno razmotrena svake treće godine ili, ukoliko je neophodno, ponovljena i revidirana u slučaju promjena u radu postrojenja najmanje svake pete godine.

Informacija mora biti dostupna javnosti.

Članak 81.

Na temelju podnesene informacije nadležno ministarstvo vodi evidenciju i revidira upisnik pogona i postrojenja i upisnik prijavljenih nesreća većih srazmjera.

Nadležno ministarstvo zabranit će uporabu ili puštanje u rad pogona i postrojenja ili dijelova pogona i postrojenja ukoliko postoje ozbiljni nedostaci u mjerama koje operator poduzima za sprječavanje ili ublažavanje nesreća ili ukoliko operator nije dostavio informaciju o stanju sigurnosti ili neku drugu traženu informaciju u navedenome roku.

Članak 82.

Domino učinak

Na temelju informacije o stanju sigurnosti nadležno je ministarstvo dužno identificirati pogone i postrojenja ili skupine pogona i postrojenja u kojima vjerojatnoća ili mogućnost pojave posljedica uzročenih nesrećom većih srazmjera može biti povećana zbog lokacije ili blizine takvih pogona i postrojenja, te izobavljati identificiranje supstanci (Domino učinak).

Nadležno je ministarstvo dužno osigurati razmjenu informacija o identificiranju pogona i postrojenja što će omogućiti operatorima ovih pogona i postrojenja uzimanje u obzir prirode i ukupnog rizika, nastalog zbog pojave nesreća većih srazmjera, pri izradi Plana spriječavanja većih nesreća, upravljanju sustavima sigurnosti, izradi Izvješća o stanju sigurnosti i unutarnjih planova intervencija u izvanrednim situacijama.

Operatori pogona i postrojenja iz stavka 1. ovoga članka dužni su surađivati na informiranju javnosti i dostavljanju informacija nadležnom ministarstvu radi pripreme vanjskih planova intervencije.

Članak 83.

Unutarnji i vanjski planovi intervencije

Operator je dužan izraditi Unutarnji plan intervencije sa sadržanim mjerama koje će se poduzeti u slučaju nesreće većih srazmjera i dostaviti ga organu nadležnom za upravljanje u izvanrednim situacijama radi izrade vanjskih planova intervencije za mjere koje će se poduzeti izvan pogona i postrojenja.

Cilj izrade planova intervencije je:

- nadziranje nesreće na način da se njihove posljedice svedu na najmanju moguću mjeru i ograniči se njezin štetan utjecaj na ljude, okoliš i imovinu;
- primjenjivanje mjera neophodnih za zaštitu ljudi i okoliša od utjecaja nesreća većih srazmjera;
- prijenos neophodnih informacija javnosti i nadležnim službama i organima koje se nalaze u danom području i
- omogućivanje revitalizacije i čišćenja okoliša nakon nesreća većih srazmjera.

Unutarnji i vanjski planovi intervencija moraju biti primijenjeni bez odlaganja u slučaju nesreća većih srazmjera ili u slučaju pojave nekontroliranog incidenta, koji bi mogao dovesti do nesreće većih srazmjera.

Planovi moraju biti razmotreni, provjereni i ukoliko je neophodno promijenjeni i revidirani od operatora ili nadležnog ministarstva u vremenskim razmacima ne duljim od tri godine, uzimajući u obzir promjene do kojih je došlo u radu pogona i postrojenja, u planovima intervencije ili u novim tehnološkim saznanjima.

Članak 84.

Ciljevi spriječavanja nesreća većih srazmjera i ograničavanja njihovih posljedica uzimaju se u obzir pri izradi dokumenata prostornog uređenja i donošenju odluka sukladno Zakonu o prostornom uređenju, posebice pri određivanju lokacija za nove pogone i postrojenja, izmjeni na postojećim pogonima i postrojenjima i novim građevinama (poput prometnica, javnih mjesta i stambenih područja) u blizini naseobina.

Pri izradi unutarnjih i vanjskih planova mora se voditi računa o udaljenosti između pogona i postrojenja i stambenih područja, javnih mjesta i područja posebne prirodne osjetljivosti ili interesa.

U postojećim pogonima i postrojenjima vlasnik i nadležni organ moraju voditi računa o potrebi primjene doknadnih tehničkih mjera kako ne bi došlo do povećanja rizika po ljude ili okoliš.

Članak 85.

Nadležna ministarstva

Za pogone i postrojenja kojima je potrebno okolišno dopuštenje ili za pogone i postrojenja kod kojih postoji opasnost od nesreća većih srazmjera nadležni su:

- Federalno ministarstvo za velike i srednje pogone i postrojenja iznad pragova utvrđenih u provedbenom propisu i za pogone i postrojenja navedena u

provedbenom propisu za koje postoji opasnost od nesreća većih srazmjera;

- Kantonalno ministarstvo za manje pogone i postrojenja ispod pragova utvrđenih u provedbenom propisu, odnosno koji nisu navedeni u provedbenom propisu i veoma malim pogonima i postrojenjima čije emisije ne prelaze uobičajene emisije kućanstva i kojima nije potrebno okolišno dopuštenje.

Federalno ministarstvo će provedbenim propisima definirati sadržaj Izvješća o stanju sigurnosti, Informacije o sigurnosnim mjerama i sadržaj unutarnjih i vanjskih planova intervencije.

XI - USPOSTAVA STANDARDA KVALITETE OKOLIŠA

Članak 86.

Federalni ministar provedbenim propisima utvrđuje:

- doknadne zahtjeve koji se tiču dokumenata, a koji se podnose tijekom postupka izdavanja okolišnog dopuštenja;
- specifikacije zahtjeva okolišnih i drugih vrste dopuštenja;
- specifikaciju najboljih raspoloživih tehnologija za određene vrste postrojenja, posebice putem određivanja graničnih vrijednosti emisija i drugih tehničkih parametara i mjera;
- ostale standarde i uvjete za postrojenja i djelatnosti;
- mjerenja i podnošenje izvješća o emisijama, odlučnih metoda, dokumentaciju i prenošenje podataka nadležnim organima;
- kriterije za kvalifikacije stručnjaka koji pripremaju dokumente i sprovode samomonitoring;
- doknadne odredbe za spriječavanje nesreća većih srazmjera i
- standarde kvalitete okoliša.

Propisi iz stavka 1. ovoga članka donose se na temelju preporuka Međuentitetskog tijela za okoliš ili standarda koje donosi Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.

Članak 87.

Standardi kvalitete okoliša

Federalni ministar utvrđuje standarde kvalitete okoliša za vrste pogona i postrojenja ili djelatnosti sukladno najboljim raspoloživim tehnologijama i suvremenim znanstvenim dostignućima kako bi se negativni utjecaji pogona i postrojenja ili djelatnosti na okoliš spriječili ili sveli na najmanju moguću mjeru, a posebice:

- uspostavom graničnih vrijednosti emisija za zagađujuće tvari;
- određivanjem tehnoloških i operativnih zahtjeva za pogone i postrojenja i
- određivanjem zahtjeva za mjerenja, monitoring i podnošenje izvješća.

Standardi se primjenjuju i na postojeće pogone i postrojenja.

Provedbenim propisima iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se rokovi za prilagodbu i opremu postojećih pogona i postrojenja, uzimajući u obzir potencijal zagađivanja i tehnologije kojima raspolaže postojeći pogon i postrojenje, te mogućnost korištenja shema za smanjivanje zagađenja pogona i postrojenja.

Članak 88.

Federalni ministar pri izradi propisa iz članka 87. stavak 1. ovoga zakona obavlja konzultacije s nadležnim organima na federalnoj i kantonalnoj razini, znanstvenim djelatnicima, drugim interesnim grupacijama, uzimajući u obzir međunarodne standarde i standarde i publikacije Europske unije, usporedne standarde drugih zemalja i znanstvene publikacije.

Federalni ministar razmatra naputke i primjedbe subjekata iz stavka 1. ovoga članka i uzima ih u obzir prilikom izrade konačne verzije propisa.

Članak 89.

Obveze operatora

Operator je dužan sprovoditi samomonitoring emisija i utjecaja koje pogon i postrojenje izazivaju.

Operator je dužan osigurati provjeru usklađenosti rada pogona i postrojenja sa zakonskim zahtjevima koja sprovode stručne institucije svake tri godine, ukoliko nije drugačije određeno okolišnim dopuštanjem ili posebnim propisom.

Nedostaci utvrđeni prilikom provjere pogona i postrojenja moraju se odmah sanirati. Nadležnom ministarstvu podnosi se izvješće o provjeri i sanacijskim mjerama koje se poduzimaju u slučaju utvrđenih nedostataka.

Operator je dužan osigurati odgovarajuće održavanje pogona i redoviti nadzor nad radom tehničkih uređaja. U slučaju nesreća koje vode prekoračenju graničnih vrijednosti emisija operator je dužan odmah poduzeti sanacijske mjere s ciljem ponovne uspostave usklađenosti s propisima. Ukoliko nesreća može uzročiti ozbiljnu prijetnju po ljudsko zdravlje ili okoliš operator je dužan smanjiti ili privremeno obustaviti rad postrojenja.

XII - NADZOR

Članak 90.

Nadzor nad sprovedbom određaba ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Federalno ministarstvo.

Inspeksijski nadzor vrše Federalno i Kantonalno ministarstvo, svatko u okviru svojih nadležnosti, putem inspektora zaštite okoliša.

Za inspektora zaštite okoliša može se postaviti osoba sa visokom stručnom spremom, položenim stručnim ispitom i najmanje 5 godina iskustva na tim ili sličnim poslovima.

Nadležno ministarstvo po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresirane osobe obavlja nadzor postupa li operator po zahtjevima iz okolišnog dopuštenja, zakona ili provedbenog propisa.

Nadležno ministarstvo donosi godišnji/polugodišnji program inspekcije kojime se uspostavlja sustavni okvir za inspekcije i monitoring, određuje prvenstvo za određene vrste pogona i postrojenja i područja prema postojećim problemima u području zaštite okoliša.

Inspektor zaštite okoliša ima pravo pristupa svim prostorijama, radnim područjima i postrojenjima radi sprovedbe inspekcije na licu mjesta i može provjeravati sve dokumente, podatke, uređaje i tvarale koji se nalaze u pogonu i postrojenju, uzimati uzorke i sprovesti mjerenja.

Operator i osoblje uposljeni u postrojenju moraju omogućiti i pomoći inspektor u radu tako što će osigurati sve neophodne informacije, podatke i dokumente.

Inspektor zaštite okoliša sačinjava zapisnik o izvršenoj inspekciji koji obuhvaća:

- ime operatora i lokaciju;
- nadnevak i trajanje inspekcije;
- opis izvršene inspekcije i svih odlučnih nalaza, posebice tehničkih podataka i uzoraka i
- utvrđeno kršenje propisa i razloge i obrazloženja operatora/osoblja.

Zapisnik se dostavlja operatoru i javnosti ukoliko je zahtijevano.

Članak 91.

Nadležno je ministarstvo dužno uspostaviti inspekciju i sustav nadzora nad pogonima i postrojenjima koja koriste opasne supstance, uključujući i skladištenje opasnih supstanci, radi nadzora nad upravljanjem sigurnosnim sustavom i sprovedbom Plana spriječavanja nesreća većih razmjera.

Nadležno je ministarstvo dužno izraditi program nadzora koji predviđa bar jedan godišnji nadzor na licu mjesta nad postrojenjima iz provedbenih propisa. Ukoliko postrojenje mora proći postupak procjene utjecaja na okoliš, rad organa za procjenu utjecaja bit će usklađen s radom inspektora zaštite okoliša.

Članak 92.

Inspektor zaštite okoliša nakon izvršenog inspeksijskog pregleda donosi rješenje kojim nalaže:

- rok za otklanjanje nepravilnosti;
- sprovedbu neophodnih mjera, uključujući zatvaranje pogona i postrojenja ukoliko nepravilnosti nisu otklonjene u ostavljenome roku i
- poduzimanje sanacijskih mjera.

U slučaju ponovljenog kršenja propisa ili u slučaju ozbiljne opasnosti po ljudsko zdravlje i okoliš koja se ne može riješiti drugim mjerama inspektor će zaštite okoliša zatražiti od nadležnog ministarstva poništenje izdanog okolišnog dopuštenja.

XIII - DRAGOVOLJNI PRISTUP

Članak 93.

Sustav eko-označavanja

Sustav dodjele eko-oznaka uspostavlja se radi promoviranja izrade, proizvodnje, marketinga, i uporabe proizvoda sa smanjenim utjecajem na okoliš u odnosu na ukupno razdoblje trajanja tog proizvoda, te radi bolje informiranosti potrošača o utjecaju proizvoda na okoliš. Eko-oznaka dodjeljuje se proizvodima i uslugama.

Eko-oznaka je amblem koji se utvrđuje provedbenim propisima.

Utjecaji na okoliš se utvrđuju na temelju ispitivanja međusobnog djelovanja proizvoda s okolišem, uključujući korištenje energije i prirodnih resursa u odnosu na ukupan životni ciklus proizvoda.

Sustav dodjele eko-oznaka mora biti sukladan postojećim i novonastalim zdravstvenim, sigurnosnim i okolišnim zahtjevima.

Sustav dodjele eko-oznaka obavlja se na način koji omogućuje dragovoljno sudjelovanje pravnih i fizičkih osoba čiji proizvodi i usluge udovoljavaju zahtjevima ovoga sustava, sukladno odredbama ovoga zakona i provedbenih propisa.

Članak 94.

Eko-oznaka se može dodijeliti proizvodima dostupnim u Federaciji, koji su sukladni temeljnim okolišnim zahtjevima i kriteriju eko-oznaka uspostavljenom prema skupini proizvoda.

Pod skupinom proizvoda podrazumijeva se bilo koja vrsta proizvoda ili usluga sa sličnim namjenama te se kao takve izjednačuju u smislu uporabe i opažanja od potrošača.

Za uvrštenost u ovu vrstu označavanja skupina proizvoda mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- biti zastupljena u znatnoj mjeri u prodaji i prometu na tržištu;
- uključivati, tijekom jedne ili više faza ukupnog životnog ciklusa proizvoda, važan utjecaj na okoliš na globalnom ili regionalnom planu;
- značiti veliku mogućnost utjecaja na okoliš u smislu poboljšanja okoliša putem izbora potrošača i biti poticaj proizvođačima, ili onima koji pružaju usluge za iznalaženje konkurentne prednosti, nudeći proizvode odgovarajuće sustavu eko-oznaka, i
- znatan se dio prodajne količine proizvoda te skupine treba nalaziti u prodaji za konačnu potrošnju i uporabu.

Eko-oznake se ne mogu stavljati na supstance ili preparate koji su označeni kao veoma toksični i opasni po okoliš ili su karcinogeni, toksični za reprodukciju ili su mutageni, niti na proizvode koji se izrađuju u procesima u kojima postoji vjerojatnoća da su izrazito opasni po ljudsko zdravlje ili okoliš ili njihova uobičajena primjena može biti opasna za potrošača.

Dodjela eko-oznaka za hranu, piće, ljekarničke ili medicinske uređaje uredit će se provedbenim propisom.

Članak 95.

Federalno ministarstvo, sukladno provedbenim propisima, upravlja sustavom eko-oznaka od izbora skupina proizvoda i njihovog ekološkog kriterija do dodjele eko-oznake i zaključenja ugovora koji se odnosi na uvjete uporabe oznake.

Izbor skupina proizvođača i ekološki kriterij tih skupina se uspostavlja nakon konzultacija s predstavnicima interesnih skupina u području industrije, trgovine, potrošačkih organizacija i organizacija za pitanje okoliša. Interesne skupine same biraju svoje predstavnike ovisno od skupine proizvoda o kojima se radi.

Federalni ministar utvrđuje pravila postupka provedbenim propisom.

Članak 96.

Eko-oznaka se dodjeljuje na temelju dragovoljnih zahtjeva podnesenih od proizvođača, uvoznika, snabdjevača uslugama, trgovaca, maloprodajnih trgovaca.

Odluku o dodjeli eko-oznake donosi Federalno ministarstvo nakon provjere jesu li ispoštovani zahtjevi ekološkog kriterija za te skupine proizvoda.

Eko-oznaka dodjeljuje se za razdoblje od tri godine.

Federalno ministarstvo zaključuje ugovor s podnositeljem zahtjeva za eko-oznaku kojim se utvrđuju uvjeti korištenja oznake i povlačenje ovlaštenja za korištenje oznake.

Troškovi obrade zahtjeva i pristojbe za korištenje oznake uređuju se provedbenim propisom iz članka 95. stavak 3. ovoga zakona.

Eko-oznaka se ne može koristiti, niti se može pozivati na eko-oznaku pri reklamiranju dok se ne izobavlja dodjela oznake, a nakon dodjele može se koristiti samo za onu vrstu proizvoda za koju je dodijeljena.

Članak 97.

Sustav okolišnog upravljanja

Sustav okolišnog upravljanja je sastavni dio ukupnog sustava bilo koje organizacije (primjerice: poduzeća, instituta za istraživanje ili naobrazbu, administracijske organizacije, itd.) i obuhvaća organizacijski ustroj, odgovornosti, prakse, postupke, procese i resurse za utvrđivanje provedbe sustava zaštite okoliša.

Glavni ciljevi sustava iz stavka 1. ovoga članka su izobavljati procjenu i unaprjeđivanje operativnih djelatnosti u okviru zaštite okoliša, pružanje odgovarajućih informacija javnosti i stalno unaprjeđivanje operativnih djelatnosti u okviru zaštite okoliša.

Temeljni elementi sustava okolišnog upravljanja su:

- uspostava i provedba politike zaštite okoliša, programa i sustava upravljanja od organizacija;
- sustavne, objektivne i periodične procjene djelovanja elemenata iz alineje 1. ovoga stavka i
- informiranje o stalnom unaprjeđivanju u području zaštite okoliša.

Članak 98.

Sustav okolišnog upravljanja i audit, upisnik koji obuhvaća uvjete sudjelovanja u tome sustavu i postupak za evidentiranje u upisniku uređuju se posebnim propisom.

Organizacije koje ispunjavaju uvjete za uključivanje u sustav okolišnog upravljanja moraju se registrirati.

Registriranje organizacije, na temelju propisane okolišne izjave, obavlja nadležni organ.

Za registriranje organizacije, pouzete mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- usvojiti mjere zaštite okoliša koje, osim što moraju biti sukladne određenim zakonskim uvjetima, koji se odnose na pitanja okoliša, moraju obuhvaćati obveze kojima je cilj stalno unaprjeđivanje u području zaštite okoliša u smislu smanjivanja štetnog utjecaja na okoliš do razine koja odgovara ekonomski izvodljivoj primjeni odgovarajućih najboljih raspoloživih tehnologija;
- obavljati okolišne preglede;
- uvesti program zaštite okoliša i sustav okolišnog upravljanja primjenjiv za sve djelatnosti na tome mjestu. Programu je zaštite okoliša cilj ostvarivanje obveza sadržanih u mjerama zaštite i poboljšanja okoliša i unaprjeđivanje rada;
- provoditi audit i doprinostiti auditu u pogledu zaštite okoliša;
- uspostaviti ciljeve na najvišoj razini odgovarajućeg sustava upravljanja koji su usmjereni ka stalnom

unaprjeđivanju rada u području zaštite okoliša, u smislu određivanja audita i revidirati programe za zaštitu okoliša kako bi se omogućilo ostvarivanje ciljeva;

- pripremiti okolišni iskaz koji se objavljuje javno;
- imati sustavne mjere zaštite okoliša, program, sustav upravljanja, izobavljati pregled ili postupak nadzora i okolišnog iskaza ili provjeriti odgovara li okolišni iskaz zahtjevima neovisnih ovjervatelja;
- dostaviti važeći okolišni iskaz nadležnom organu.

Članak 99.

Dragovoljni sporazumi

Zaključivanje dragovoljnih sporazuma između organa koji zastupaju određene interese, skupina potencijalnih zagađivača ili pojedinačnih zagađivača i nadležnih organa uređuje se posebnim propisima kako bi se zadovoljili okolišni zahtjevi na okolišno prihvatljiv i ekonomski učinkovit način.

Članak 100.

Za zaključivanje dragovoljnih sporazuma potrebno je:

- uspostaviti proces konzultacija u kojemu bi zainteresirane strane mogle dati svoje naputke o nacrtu sporazuma;
- zaključiti ugovor koji je obvezujući i može obuhvaćati sankcije primjenjive u slučaju nepoštovanja ugovora;
- konkretne ciljevi ugovora iskazati brojčanim vrijednostima;
- uspostaviti prijelazne ciljeve i definirati rok radi postizanja postupnog pristupa i
- definirati monitoring.

Sporazum se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

XIV - FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 101.

Fondovi za zaštitu okoliša

Federalni fond za zaštitu okoliša i kantonalni fondovi za zaštitu okoliša osnivat će se zakonom s ciljem unaprjeđivanja razvika ekonomskog ustroja povoljnog po okoliš; spriječavanja štete po okoliš; otklanjanja nastale štete u okolišu; očuvanja zaštićenih prirodnih područja; motiviranja i unaprjeđivanja najbolje raspoložive tehnologije i alternativa; unaprjeđivanja ekološke svijesti javnosti i istraživanja okoliša.

Članak 102.

Sredstva Federalnog fonda za zaštitu okoliša čine:

- sredstva iz proračuna Federacije;
- darovnice, zajmovi i krediti,
- naknade za obavljanje djelatnosti korištenjem resursa i
- financijski instrumenti koji obuhvaćaju naknade utvrđene odredbama od čl. 103. do 109. ovoga zakona.

Propisom iz članka 101. ovoga zakona utvrdit će se visina i način obračuna i raspodjele sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

XV - ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Članak 103.

Radi spriječavanja nanošenja štete okolišu i osiguranja odgovarajuće naknade, ovim zakonom uređuje se odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš, sanaciju štete nanesene okolišu, teret dokazivanja, pristup informacijama o odgovornim osobama, pravila za davanje prava nevladinim organizacijama i dužnost odgovornih osoba da nadoknade štetu.

Članak 104.

Odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš odgovoran je za štetu nanesenu tom aktivnošću ljudima, imovini i okolišu, bez obzira na krivnju.

Djelatnosti opasne po okoliš su one koje značiju značajan rizik za ljude, imovinu ili okoliš i to:

- upravljanje lokacijama opasnim po okoliš,
- oslobađanje genetički modificiranih organizama i
- oslobađanje mikroorganizama.

Lokacije značiju opasnost po okoliš zbog načina na koji se njima upravlja ili zbog tvarala koji se na njima koriste, kao što su rudnici, nalazišta mineralnih ulja ili rafinerije, postrojenja za snabdijevanje plinom i taljenje, termoelektrane, koksne peći, postrojenja za proizvodnju i obradu metala i minerala, kemijska postrojenja, postrojenja za tretman, spaljivanje i skladištenje otpada, postrojenja za tretman otpadnih voda, klaonice, bojaonice i kožare, postrojenja za proizvodnju papira, brane, plinovodi ili naftovodi.

Organizmi su bilo koje biološke jedinice sposobne za razmnažanje ili prenošenje genetičkog tvarala.

Mikroorganizmi su bilo koje mikrobiološke jedinice, stanične ili bestanične, sposobne za replikaciju ili prijenos genetičkih tvari.

Ukoliko više operatera zajedno obavlja opasnu djelatnost odgovornost snose zajednički. Za lokacije na kojima je rad prestao, odgovornost snosi posljednji operator.

Članak 105.

Izuzeci od odgovornosti

Operator nije odgovoran za štetu uzrokovanu:

- ratom ili nekom posebnom prirodnom pojavom;
- od strane treće osobe čija je namjera nanošenje štete ili
- zbog posebnih naredaba i mjera nadležnih organa koje su izravno uzročile štetu.

Operator se oslobađa odgovornosti za štetu ukoliko dokaže da je primijenio odgovarajuće mjere zaštite koje su okolnosti zahtijevale kako bi spriječio ili ublažio štetu.

Članak 106.

Pretpostavka uzročnosti

Ukoliko djelatnost opasna po okoliš može uslijed specifičnih okolnosti slučajno uzročiti štetu smatrat će se da je šteta nastala tom aktivnošću.

Djelatnost koja uzroči štetu se procjenjuje na temelju načina rada, korištenih postrojenja, vrste i koncentracije tvara koje se upotrebljavaju ili nastaju tom aktivnošću, genetički modificiranih organizama ili mikroorganizama, meteoroloških uvjeta kao i vremena i mjesta nastanka štete.

Pretpostavka uzročnosti se odbacuje ukoliko operator dokaže da nije uzročio štetu ili ukoliko dokaže kako je vjerovatnije da je štetu uzročio drugi operator ili neka druga okolnost.

Članak 107.

Pravo na informiranje

Svatko tko tvrdi da je pretrpio štetu aktivnošću opasnom po okoliš može u bilo koje vrijeme zahtijevati podatke od operatora o okolnostima koje su od utjecaja za dokazivanje kako je dana djelatnost uzročila štetu.

Operator protiv kojega je podnesena tužba za naknadu štete ima pravo na informacije od drugoga operatora sukladno stavku 1. ovoga članka.

Članak 108.

Financijska jamstva

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš dužan je putem osiguranja ili na neki drugi način osigurati sredstva za naknadu eventualne štete.

Članak 109.

Šteta nanescena okolišu

Ukoliko opasna djelatnost nanosi štetu okolišu operator je dužan nadoknaditi troškove procjene štete i troškove mjera za povrat u prijašnje stanje.

Zahtjev za naknadu štete obuhvaća i troškove mjera za spriječavanje ili ublaživanje štete nanescene okolišu kao i visinu

štete nanescenu osobama i imovini koje su prouzročene tim mjerama.

Pravo na troškove iz st. 1. i 2. ovoga članka snosi osoba koja poduzima ove mjere.

Članak 110.

Naknada za izazvanu štetu po okoliš

Ukoliko se šteta nanescena okolišu ne može sanirati odgovarajućim mjerama, osoba koja je uzročila štetu odgovorna je za naknadu u visini vrijednosti uništenog dobra.

Visina naknade treba biti približna ekonomskoj i ekološkoj vrijednosti uništenog dobra. Ukoliko se ta vrijednost ne može utvrditi uobičajenim ekonomskim metodama, sud će ustvrditi visinu štete po principu jednakosti uzimajući u obzir potrebne troškove sanacije, rizik koji djelatnost znači za okoliš, stupanj individualne odgovornosti i korist stečenu nanošenjem štete okolišu.

Ukoliko odgovorna osoba nije uzročila štetu namjerno ili krajnjom nepažnjom ili ukoliko je odgovorna osoba slabog imovnog stanja te bi ga isplata dovela u oskudicu, sud može smanjiti iznos naknade na razumnu razinu.

Federacija zadržava pravo na naknadu štete ukoliko nema drugih osoba koje imaju to pravo.

Članak 111.

Pitanja o odgovornosti za štetu nanescenu okolišu koja nisu posebno uređena ovim zakonom primjenjuju se opća pravila Zakona o obligacijskim odnosima.

XVI - MEĐUENTITETSKA SURADNJA

Članak 112.

Međuentitetsko tijelo za okoliš uspostavlja se odlukama Vlade FBiH i Vlade Republike Srpske.

Međuentitetsko tijelo za okoliš sastoji se od osam članova. Četiri člana imenuje Vlada FBiH, a četiri člana imenuje Vlada Republike Srpske.

Međuentitetsko tijelo za okoliš se redovito sastaje najmanje šest puta godišnje i donosi odluke na temelju konsenzusa.

Organizacija i način rada Međuentitetskog tijela za okoliš utvrdit će se odlukama entitetskih vlada.

Nadležni organi i druge službe organa uprave, upravne organizacije iz oba entiteta dužni su pružati administracijsku potporu Međuentitetskom tijelu za okoliš, provoditi odluke Međuentitetskog tijela za okoliš sukladno ovlaštenjima utvrđenim entitetskim propisima.

Članak 113.

Međuentitetsko tijelo za okoliš se bavi svim pitanjima u području okoliša koja zahtijevaju usuglašen pristup entiteta, kao i drugim pitanjima koja su prenesena na Međuentitetsko tijelo za okoliš od entiteta ovim zakonom i drugim propisima, a osobito pitanja:

- međunarodnih sporazuma i programa u području okoliša;
- suradnje s međunarodnim organizacijama i drugim zemljama;
- koordiniranje primjene i donošenja zakona i drugih propisa;
- koordiniranje monitoringa provedbe standarda i procedura za okoliš;
- davanje preporuka za uspostavu usuglašenih standarda kvalitete okoliša na razini entiteta;
- koordiniranje entitetskih akcijskih planova i drugih programa i planova u području okoliša,
- koordiniranje monitoringa i sustava informiranja i
- prikupljanje i razmjena informacija.

Međuentitetsko tijelo za okoliš pruža stručnu pomoć nadležnim entitetskim ministarstvima.

Međuentitetsko tijelo za okoliš dužno je osigurati uobzirenje interesa oba entiteta pri planiranju projekata, osobito kada su u pitanju različite vrste korištenja okoliša koje su u proturječju, u područjima koja presijecaju međuentitetske crte razgraničenja.

Članak 114.

Meduentitetski program zaštite okoliša

Meduentitetsko tijelo za okoliš donosi Meduentitetski program zaštite okoliša.

Meduentitetski program zaštite okoliša obuhvaća pitanja koja zahtijevaju usuglašen pristup entiteta, naglašujući pozornost na suradnju na međunarodnoj razini i međunarodnim obvezama.

Meduentitetski program zaštite okoliša izrađuje zajednička radna skupina koju formiraju predstavnici entiteta, uz ravnopravnu zastupljenost predstavnika entiteta, kantona, stručnih i poslovnih organizacija i udruga za zaštitu okoliša.

Vlada FBiH imenuje 15 predstavnika za radnu skupinu, od kojih je po pet predstavnika federalnih ministarstava, kantona i stručnih, poslovnih organizacija i udruga za zaštitu okoliša na prijedlog federalnog ministra.

Zajednička radna skupina formira se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona. Radna skupina dužna je pripremiti nacrt meduentitetskog programa zaštite okoliša u roku od 6 mjeseci od dana formiranja.

Nacrt meduentitetskog programa zaštite okoliša dostavlja se Savjetodavnom vijeću za okoliš i vladama entiteta radi davanja mišljenja u roku od 30 dana od dana dostave.

Nakon obavljenih konzultacija zajednička radna skupina izrađuje konačan nacrt meduentitetskog programa i dostavlja ga Meduentitetskom tijelu za okoliš.

Meduentitetski program zaštite okoliša se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Članak 115.

Medunarodna suradnja

Entiteti, pomoću Meduentitetskog tijela za okoliš, sudjeluju u međunarodnoj suradnji u područj okoliša putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

XVII - KAZNENE ODREDBE

Članak 116.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj svaka pravna osoba koja:

- prekrši zahtjeve iz članka 67. ovoga zakona;
- izgradi ili upravlja radom pogona i postrojenja ili obavlja djelatnosti bez pribavljenog okolišnog dopuštenja ili oprečno okolišnom dopuštenju ili propisima;
- ne ispunjava zahtjeve ili uvjete utvrđene okolišnim dopuštenjem ili propisima;
- ne podnosi nadležnim organima informacije, podatke ili dokumente potrebne prema ovom zakonu ili drugim propisima;
- ne izradi Plan preventivnih mjera za sprječavanje nesreća većih srazmjera i ne poduzme preventivne mjere i
- ne izradi unutarnji plan intervencije i ne dostavi ga organu iz članka 83. ovoga zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi.

XVIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 117.

Parlament Federacije donijet će propis iz članka 48. ovoga zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Parlament Federacije donijet će propis iz članka 101. ovoga zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Vlada FBiH donijet će propis iz članka 46. stavak 7. ovoga zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 28., 35., 72., stavak 2., 85., stavak 2., 86., 87., 90., stavak 5., 93., stavak 2. i

95., stavak 3. ovoga zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 56., 59. i 78. ovoga zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Meduentitetsko tijelo za okoliš donijet će propis iz članka 114., stavak 1. ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Skpština kantona donijet će propis iz članka 49. stavak 6. ovoga zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 118.

Odredbe posebnih zakona i provedbenih propisa kojima se uređuju pitanja zaštite okoliša koji nisu u oprečnosti sa ovim zakonom nastavljaju se primjenjivati.

Članak 119.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH" a primjenjuje se istekom 90 dana od dana stupanja na snagu.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, v. r.

На основу члана IV.B.7.a)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОКОЛИНЕ**

Проглашава се Закон о заштити околине који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома одржаног 25. априла 2003. године и на сједници Дома народа од 14. маја 2003. године.

Број 01-338/03
8. јула 2003. године
Сарајево

Предсједник
Нико Лозанчић, с. р.

ЗАКОН**О ЗАШТИТИ ОКОЛИНЕ**

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Циљеви Закона

Овим законом уређује се:

- очување, заштита, обнављање и побољшање еколошког квалитета и капацитета околине, као и квалитет живота;
 - мјере и услови за управљање, очување и рационално кориштење природних ресурса;
 - правне мјере и институције за очување, заштиту и побољшање заштите околине;
 - финансирање активности везаних за околину и добровољне мјере и
 - послови и задаци органа управе на различитим нивоима власти.
- У складу са начелима сарадње и подјеле одговорности овоме је закону циљ:
- смањено кориштење, спречавање оптерећивања и загађивања околине, спречавање нарушавања, као и побољшање и обновљање оштећене околине;
 - заштиту људског здравља и побољшање услова околине за квалитет живота;
 - очување и заштиту природних ресурса, рационално кориштење ресурса и такав начин привреде којим се обезбјеђује обнављање ресурса;

- усаглашеност других интереса ентитета са захтјевима за заштиту околине;
- међународну сарадњу у заштити околине;
- иницијативе јавности и учешће јавности у активностима којима је циљ заштита околине;
- координирање привреде и интегрисање социјалног и економског развоја у складу са захтјевима заштите околине и
- успостављање и развој институција за заштиту и очување околине.

Члан 2.

Одредбе овог закона односе се на:

- све видове околине (ваздух, воду, земљиште, биљни и животињски свијет, предјеле, изграђену околину);
- све видове активности којима је сврха кориштење и оптерећивање природних ресурса, односно дјеловање на околину тако да представљају опасност од загађивања околине, загађивају околину, или имају извјестан утицај на околину (као што је бука, вибрације, радијација - изузимајући нуклеарну радијацију и нуклеарни отпад, итд.).

Овим законом утврђују се права и одговорности правних и физичких лица која врше активности утврђене овим законом.

Овим законом утврђују се задаци из области околине који проистичу из међународних конвенција, уколико се одредбама међународне конвенције не налаже другачије.

Члан 3.

Право на околину

Свако лице има право на здрав и еколошки прихватљиву околину као основно уставно право.

Свако људско биће има право на живот у околини која је повољна за здравље и благостање, стога је индивидуална и колективна дужност да се заштити и побољша околина за добробит садашњих и будућих генерација.

II - ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 4.

У смислу овог закона, следећи изрази значе:

"најбоље расположиве технологије" - најефектнији и најнапреднији степен развоја активности и њиховог начина рада, који указује на практичну подесност примјена одређених технологија (за обезбеђење граничних вриједности емисија) с циљем спречавања и тамо гдје то није изводљиво, смањење емисија у околину;

"промјена у раду" - промјена у природи, функционисању или проширење постројења које би могло имати последица по околину;

"опасна супстанција" - подразумијева супстанцију, мјешавину супстанција или препарат утврђен проведеним прописом, а која је присутна као сировина, производ, нуспроизвод, талог или међупроизвод, укључујући и оне супстанције за које је основано очекивати да би могле настати у случају несреће.

"емисија" - директно или индиректно испуштање супстанци, вибрација, топлоте, мириса или буке које производи један или више извора у постројењу и испушта у ваздух, воду, земљиште;

"граничне вриједности емисија" - маса, изражене у виду специфичних параметара, концентрације и/или нивоа емисија, које неће бити прекорачене током одређеног или одређених временских периода;

"околина" - компоненте околине, одређене системе, процесе, и структуру околине;

"компоненте околине" - земљиште, ваздух, вода, биосфера, као и изграђена (вјештачка) околина која је настала као резултат активности људског фактора који је уз то и саставни дио околине;

"утицај на околину" - промјене у околини настале кориштењем и оптерећивањем околине;

"процјена утицаја на околину" - идентификација, опис и одговарајућа процјена у односу на сваки појединачан случај у складу са одредбама овог закона, директан и индиректан утицај неког пројекта на следеће елементе и факторе:

- људе, биљни и животињски свијет;
- земљиште, воду, ваздух, климу и предјеле;

- материјална добра и културно наслеђе;
- међудјеловање фактора наведених у подтач. 1., 2. и 3. овог члана.

"информације о околини" - било која информација у писаној, визуелној, аудио, електронској или било којој другој материјалној форми о стању околине, односно о компонентама околине;

"оптерећивање околине" - емисија супстанција или енергије у околину;

"заштита околине" - све одговарајуће активности и мјере којима је циљ превенција од опасности, штете или загађивања околине, редуковање или одстрањивање штете која је настала и враћање на стање прије изазване штете;

"стандард квалитета околине" - прописани захтјеви који се морају испунити у одређеном временском периоду у одређеној средини или одређеном дијелу, као што је прописано овим законом или другим законима, нпр. које се односе на квалитет ваздуха или воде;

"опасност" - унутрашња особина опасних супстанција или физичка ситуација која може да изазове штету по људско здравље или околину;

"подручје утицаја" - је подручје или дио простора гдје је изазван извјестан степен утицаја на околину или који може да настане као резултат кориштења околине;

"постројење" - мјесто на којем се налази погон, једна или више техничких јединица у којима се врше активности које могу имати негативне утицаје на околину или у ком су присутне опасне супстанције;

"заинтересована страна/орган" - физичко или правно лице или организација која живи или ради у подручју утицаја, или подручју које ће вјероватно бити под утицајем;

"несрећа већих размјера" - појава емисије већих размјера, пожара или експлозије због неконтролисаних промјена насталих током рада постројења које представљају директну или одложено озбиљну опасност по здравље људи или околину, унутра или ван постројења, а која укључује једну или више опасних супстанција.

"природни ресурс" - компонента природне околине, односно саставни дио природне околине који се може користити да би се задовољиле потребе друштва, изузимајући вјештачку околину;

"невладине организације које промовишу заштиту околине" - су организације које се баве заштитом околине и које су се својим статутима одредиле да промовишу заштиту околине;

"оператор" - било које физичко или правно лице које руководи радом или контролише постројење, односно у случајевима утврђеним законима, лице на које је пренесено јавно овлашћење;

"дозвола" - писмена одлука потребна за добављање одобравања грађења и рада погона и постројења или за вршење активности;

"загађеност" - подразумијева директно или индиректно увођење, као резултат људске активности, супстанција, вибрација, топлоте, мириса или буке у ваздух, воду или земљиште, које могу бити штетне по здравље човјека или имовину, или квалитет живота у околини;

"јавност" - једно или више физичких лица, њихова удружења, организације или групације;

"ризик" - могућност појаве одређеног ефекта у одређеном периоду или у одређеним околностима;

"складиштење" - остављање ради чувања на сигурном мјесту или држања на лагеру;

"значајна промјена" - промјена у раду постројења која може имати значајан негативан утицај на људе и околину. Значајном промјеном сматра се и било која промјена или проширење постројења које одговара критеријумима/праговима наведеним у проведеним прописима;

"кориштење околине" - активност која изазива промјене у околини, на начин да се користи околином у цјелини или неком њеном компонентом као природним ресурсом или испуштајући супстанце, односно енергију у околину или компоненту околине, а у складу са прописима који регулишу област заштите околине.

"надлежне институције за околину" - институције које располажу подацима релевантним за околину.

III - НАЧЕЛА ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ

Члан 5.

Начело одрживог развоја

Одрживост околине подразумијева:

- очување природног блага на начин да степен потрошње обновљивих материјала, водених и енергетских ресурса не превазилази оквири у којима природни системи могу то да надомјесте и да степен потрошње необновљивих ресурса не превазилази оквир према ком се одрживи обновљиви ресурси замјењују;
- да степен полутаната који се емитују не превазилази капацитет ваздуха, воде, земљишта да апсорбује и изврши прераду полутаната и
- стално очување биолошког диверзитета, људског здравља, те квалитета ваздуха, воде и земљишта према стандардима који су увијек довољни за живот и благостање људи, биљног и животињског свијета.

Члан 6.

Начело предострожности и превенције

Када постоји пријетња од непоправљиве штете, недостатак пуне научне подлоге не може се користити као разлог за одгађање увођења мјера предострожности и превенције да би се спречила даља деградација околине.

Кориштење околине организује се и врши на начин да:

- исходи најнижим могућим степеном оптерећења и кориштења околине;
- спречава загађивање околине и
- спречава штету по околину.

При кориштењу околине мора се испоштовати начело предострожности, т.ј. пажљиво руководити и економично користити компонентама околине, те свести на најмању могућу мјеру стварање отпада примјеном рециклаже насталог отпада, односно поновог кориштења природних и вјештачких материјала.

С циљем превенције примјењују се најбоље раположиве технологије приликом кориштења околине.

Корисник околине који представља опасност по околину или узрокује штету по околину дужан је одмах да обустави радњу која представља опасност или узрокује штету.

Уколико је штета настала као резултат досадашњих активности корисника, корисник је дужан отклонити и поправити насталу штету у околини.

Члан 7.

Начело замјене

Сваку активност која би могла имати штетне посљедице по околину потребно је замијенити другом активношћу која представља знатно мањи ризик. Замјена активности врши се и у случају да су трошкови такве активности већи од вриједности коју треба заштити.

Одредба става 1. овог члана примјењује се при кориштењу производа, дијелова постројења, опреме и примјене производних процеса уз обавезно ограничавање загађивања околине на извору.

Члан 8.

Начело интегралног приступа

Захтјеви за високим нивоом заштите околине и побољшање квалитета околине саставни су дио свих политика којима је циљ развој околине, а обезбјеђују се у складу са начелом одрживог развоја.

Сврха начела интегралног приступа је спречавање или свођење на најмању могућу мјеру ризика од штете по околину у цјелини.

Начело интегралног приступа обухвата:

- узимање у обзир цијелог животног циклуса супстанција и производа;
- предвиђање посљедица у свим компонентама околине као резултата дјеловања супстанција и активности (и нових и постојећих);
- свођење настанка отпада и штетног дјеловања отпада на најмању могућу мјеру;
- примјењивање општих метода за процјењивање и поређење проблема у околини и

- комплементарну примјену мјера у односу на посљедице, као квалитативних циљева заштите околине и мјера које су усмјерене на изворе када су у питању емисије.

Члан 9.

Начело сарадње и подјеле одговорности

Одрживи развој постиже се путем сарадње и заједничким дјеловањем свих субјеката с циљем заштите околине, свако у оквиру своје надлежности и одговорности.

Извршење циљева везаних за околину подстиче се међунентитетском сарадњом, билатералним или мултилатералним међународним споразумима о заштити околине и другим споразумима о сарадњи, као и пружањем информација и подршке у вези са заштитом околине, а посебно у односима са сусједним земљама.

У недостатку међународних споразума циљеви заштите околине других земаља, који се узимају у обзир, су смањење прекограничног загађивања или постојање такве опасности по околину, као и спречавање загађивања и изазивања штете по околину.

Члан 10.

Учешће јавности и приступ информацијама

Питања заштите околине остварују се путем учешћа свих заинтересованих грађана. Сваки појединац и организација морају имати одговарајући приступ информацијама које се односе на околину, а којим располажу органи управе, укључујући и информације о опасним материјалима и активностима у њиховим заједницама, као и могућност учешћа у процесу доношења одлука.

Органи који доносе прописе и надлежни органи за заштиту околине су дужни да помажу и развијају свијест јавности, као и подстичу учешће у одлучивању, омогућавајући доступност информација широј јавности.

С циљем постизања обештећења или правне заштите свако заинтересовано лице има право на заштиту у управним и судским поступцима.

Члан 11.

Начело загађивач плаћа

Загађивач плаћа трошкове контроле и превенције од загађења без обзира да ли су трошкови настали као резултат наметања одговорности због емисија загађења, надокнада утврђених одговарајућим финансијским инструментима или као обавеза утврђена у пропису о смањивању загађености околине.

Корисник околине је одговоран за све активности које имају утицаја на околину у складу са овим законом и другим прописима.

IV - ЗАШТИТА КОМПОНЕНАТА ОКОЛИНЕ

Члан 12.

Интегрисана заштита компонената околине

Компоненте околине морају бити заштићене појединачно и у оквиру осталих компонената околине, узевши у обзир њихове међузависне односе. У складу с тим утврђује се и начин оптерећивања и кориштења компонената околине.

Заштита компонената околине подразумијева заштиту квалитета, квантитета и њихових залиха као и очување природних процеса унутар компонената и њихове природне равнотеже.

Посебним прописима одређују се поједине области заштите и очувања компонената околине и заштите од утицаја који представљају опасност по околину.

Члан 13.

Очување земљишта

Очување земљишта обухвата површину и потповршинске слојеве земљишта, земљиште, формације стијена и минерала као и њихове природне и прелазне облике и процесе.

Очување земљишта обухвата очување продуктивности, структуре, равнотеже воде и ваздуха и биота земљишта.

На површини земљишта или испод површине могу се вршити такве врсте активности и одлагати такве врсте материја које не загађују или оштећивају квантитет, квалитет, материјалне процесе земљишта и компоненте околине.

У току извршавања пројеката, као и прије извршавања пројеката (изграђивања, експлоатисања руда, итд.), мора се

обезбиједити адекватно раздвајање и заштита површинског земљишта као и заштита и кориштење пољопривредног земљишта.

Након завршетка активности које укључују кориштење земљишта корисник ће обезбиједити обнављање, односно развој тог подручја према утврђеном плану.

Корисник ће обезбиједити обнављање и поновни развој подручја у току кориштења околине, тамо гдје постоје услови за то и уколико је то утврђено посебним прописима или одлуком надлежног органа.

Члан 14.

Заштита воде

Заштита воде обухвата очување површинских и подземних вода, залиха, регулисање квалитета и квантитета воде, заштиту корита, приобалних подручја копнених вода и аквафера.

Природан проток, структура и услови протока, корито, приобална подручја могу се мијењати само уз обезбјеђивање очувања природне равнотеже акватичних и семиакватичних екосистема и њиховог функционисања.

Услови за екстракцију и кориштење воде за сваку врсту водених ресурса у складу са условима тог подручја утврђују се посебним прописима.

Воде се могу користити и оптерећивати, а отпадне воде и канализација испуштати у воде, уз примјену одговарајућег третмана, на начин који не представља опасност за природне процесе или за обнављање квалитета и квантитета воде.

Екстракција и враћање отпадних вода у воде, као и пренос вода врши се на начин који не утиче неповољно на резерве, квалитет и биоту вода из којих се врши снабдијевање или у које се врши враћање и не представља опасност за њихово самопречишћавање.

Члан 15.

Заштита ваздуха

Заштита ваздуха обухвата очување атмосфере у цјелини, са свим њеним процесима, очување њене структуре и климатских обилежја.

Ваздух мора бити заштићен од оптерећења било којих вјештачких утицаја који се врше на ваздух или на друге компоненте околине путем трансмисија радиоактивних, течних, гасовитих или чврстих материја уколико постоји опасност да ће штетно утицати на квалитет ваздуха или се штетно одразити на људско здравље.

Када се планира увођење активности и успостављање постројења као и производња и кориштење производа потребно је предузети мјере како би ниво полутаната био сведен на најмању могућу мјеру.

Члан 16.

Очување биосфере

Очување биосфере обухвата заштиту живих организама, њихових заједница и станишта, узевши у обзир и очување природних процеса унутар њихових станишта и природне равнотеже уз обезбјеђивање одрживости екосистема.

Кориштење биосфере не може се вршити на начин који нарушава природне процесе и услове биодиверзитета и представља опасност за његову одрживост.

Члан 17.

Очување изградње околине

Развојним планом одређују се зоне изградње на одређеним локацијама зависно од степена оптерећења околине и сврхе изградње унутар одређених дијелова на одређеним локацијама.

Обављање активности у појединим зонама, са заштитном удаљеношћу или подручјем, дозвољено је на начин утврђен посебним прописима у складу са природом оптерећивања околине и прописима о заштити околине.

Зелене површине и појас склоништа унутар општине одређују се на начин утврђен посебним прописима.

Члан 18.

Опасне супстанције и технологије

Заштита од штетних утицаја опасних супстанција обухвата употребу свих природних и вјештачких супстанција које користе, производе или дистрибуишу корисници околине у току вршења активности, а које су по свом квантитету или квалитету експлозивне, запаљиве, радиоактивне, токсичне, подложне корозији,

изазивају инфекције, екотоксичне, мутагене, карциногене, или иритирајуће, или могу изазвати такав утицај у контакту са другим супстанцијама.

Када се управља опасним супстанцијама или у току употребе, укључујући и експлоатацију, односно екстракцију, складиштење, транспорт, производњу, израду и примјену, или када се примјењују опасне технологије морају се предузети све потребне заштитне и безбједносне мјере којима се ризик од опасности по околину своди на најнижи степен или се елиминише могућност таквих опасности у складу са посебним прописима.

Када се примјењују технологије које могу представљати опасност по околину мора се одредити заштитна област или раздаљина, сходно природи извора опасности, како би се умањило ризик од опасности по околину.

Члан 19.

Отпад

Заштита од штетног утицаја отпада по околину обухвата све врсте супстанција, производа, укључујући амбалажу и материјал за паковање тих супстанција, односно све врсте производа који се остављају или за које се планира да ће бити остављени.

Ималац отпада дужан је да предузме адекватне мјере за управљање отпадом и обезбиједи основне мјере с циљем спречавања стварања отпада, рециклаже и третирања отпада за нову употребу, екстракцију сировина и могуће енергије, те безбједно остављање.

Члан 20.

Бука и вибрације

Заштита од буке и вибрација у околини обухвата све врсте вјештачки произведених емисија енергија које изазивају оптерећења непожељном, непријатном буком, односно вибрацијама које могу угрозити здравље или штетно утицати на здравље.

Ради заштите од буке потребно је да се примјењују технички и организациони методи који подстичу:

- смањивање стварања емисија буке или вибрација, односно извора који стварају буку или вибрације;
- смањивање оптерећења, односно спречавање повећавања оптерећења буком или вибрацијама,
- накнадну заштиту у оним срединама које су под сталним оптерећењем изнад утврђених стандарда.

Члан 21.

Радијација

Заштита од штетних радијацијских утицаја на околину обухвата вјештачки произведену и природну јонизацију, нејонизујућу радијацију и термалну радијацију.

V - ИНФОРМИСАЊЕ И ЕДУКАЦИЈА О ОКОЛИНИ

Члан 22.

Систем информисања о околини и сакупљање информација

Федерално министарство просторног уређења и околине (у даљем тексту: Федерално министарство) дужно је да образује систем информисања о околини и омогући мониторинг стања околине, активности мјерења, прикупљања, обраде и евидентисања података о кориштењу и оптерећењу околине.

Систем информисања се образује и организује на основу територијалне густине насељености, на начин да се:

- утврде квантитативне и квалитативне промјене стања околине које су настале као резултат кориштења и упореде на међународном нивоу на начин да се процјењују заједно са социјалним и економским подацима, као и са аспекта утицаја на здравље становништва;
- утврде узроци утицаја на околину са задовољавајућом тачношћу, укључујући и детаљне приказе који су потребни за одређивање узрочно-последичне везе у односу на штету;
- што је могуће прије може предвидјети опасност по околину;
- могу предузимати мјере предвиђене прописима и друге мјере од надлежних органа;

- користи у сврху планирања.

Кантонално министарство надлежно за околину (у даљем тексту: кантонално министарство) дужно је да достави податке неопходне за рад система информисања о околини.

Члан 23.

Корисници околине дужни су да врше мјерења оптерећења и кориштења околине која су резултат њихових активности на начин утврђен посебним прописима, потврђивају и евидентирају их у складу са својим техничким могућностима и омогуће надлежним органима приступање тим подацима.

Члан 24.

Упис података о околини у друге регистре

Утврђено чињенично стање, обим и природа сталне штете по околину, утврђени одлуком надлежног органа или суда, евидентирају се у земљишним књигама као привремени упис и катастру некретнина.

Федерално и кантонално министарство (у даљем тексту: надлежно министарство) по службеној дужности захтијева упис података у случају када је одговорност утврђена од суда.

Измјена чињеничног стања, степена природе загађености околине служи као основ за упис података који се врши на захтјев власника некретнине, надлежног министарства или суда.

Члан 25.

Истраживање околине и технички развој

Одговорности за заштиту околине унапређује се развојем науке и технологије, организацијом научног истраживања и техничког развоја, објављивањем налаза као и практичном примјеном домаћих и међународних истраживачких радова.

Студија усмјерена на истраживање стања околине и развоја заштите околине предмет је приоритетне подршке надлежних органа и институција. Федерални министар за заштиту околине и кантонални министар за заштиту околине (у даљем тексту: надлежни министар) дужан је у сарадњи са министром надлежним за науку координирати подршку и процјену научних истраживања из области околине.

Члан 26.

Едукација, обука и култура у околини

Сваки грађанин има право да стиче и унапређује сазнања о околини.

Ширење и унапређивање сазнања о околини су примарне обавезе Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерације), кантона и локалних власти.

Надлежни министар дужан је да сарађује са другим министрима с циљем обезбјеђања стручне едукације о околини.

Члан 27.

Федерални, кантонални органи управе и општинске службе за управу дужни су да изврше обавезе из чл. 25. и 26. овог закона преко институција за инструкисање и образовање јавности, у сарадњи с удружењима за заштиту околине и стручним организацијама које ангажују јавност у заштити околине. Федерација, кантони и општинске службе за управу су дужни да пруже подршку образовним институцијама, вјерским заједницама, научним институцијама, стручним организацијама и удружењима како би могли ефикасније проводити своје образовне и тренинг активности.

Члан 28.

Регистар о постројењима и загађивањима

Надлежно министарство води регистар о погонима, постројењима и загађивањима.

Регистар садржи податке о активностима и погонима и постројењима која угрожавају или могу угрозити околину, а нарочито:

- име и адресу оператора и локацију погона и постројења;
- кратак опис активности и технолошког процеса;
- релевантне податке који се тичу емисија, опасних супстанција присутних у погону и постројењу, производње отпада и кориштења ресурса и енергије;

- податке који се односе на издавање дозвола, промјене и сл. и

- податке о контроли, релевантним резултатима и предузетим мјерама.

Кантонално министарство припрема годишњи извештај о издатим дозволама за погоне и постројења и са подацима из става 2. овог члана доставља га Федералном министарству.

Надлежне институције за околину дужне су да доставе надлежном министарству податке са којима располажу.

Федерални министар прописује начин достављања података.

Регистар о постројењима и загађивањима доступан је јавности.

Свако лице које има правни интерес може да тражи увид у регистар и издавање копије података из регистара.

Члан 29.

Активно пружање информација о заштити околине

Федерално министарство пружаће информације о околини на транспарентан и ефикасан начин.

Федерално министарство користиће публикације у штампаној и електронској форми које су доступне јавности, као и инструменте јавног обавјештавања.

У случају директне опасности по људско здравље или околину федерални министар ће одмах представницима јавности доставити све податке којима располажу органи управе и који би могли омогућити јавности предузимање мјера за спречавање или ублажавање штете која произилази из одређене опасности.

VI - УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА О ОКОЛИНИ

Члан 30.

Информација о околини, у смислу овог закона, значи било коју информацију у писаној, визуелној, аудио, електронској или било којој другој материјалној форми о:

- стању елемената околине, као што су ваздух и атмосфера, вода, земљиште, пејзажи, простор и природна подручја, биолошки диверзитет и његове компоненте, укључујући генетски модификоване организме и међудјеловање ових елемената;
- факторима, као што су супстанције, енергија, бука и радијација, активности и мјере, укључујући административне мјере, споразуме о заштити околине, планове и програме, који утичу или постоје вјероватноћа да ће утицати на елементе околине у оквиру алинеје 1. овог става, анализа трошкова и добити и друге економске анализе и претпоставке које се користе у одлучивању о околини;
- стању људског здравља и безбједности, животним условима, културним добрима и грађевинама у мјери у којој су или би могли бити под утицајем стања елемената околине или преко ових елемената под утицајем фактора, активности или мјера наведених у алинеји 2. овог става;

- органима и институцијама надлежним за околину.

Заинтересована јавност, у смислу овог закона, значи јавност која има интерес у одлучивању о околини, било због локације пројекта или због природе датог захвата у околини, јавност која је под утицајем или је вјероватно да ће бити под утицајем намјераваног захвата у околини и невладине организације које промовишу заштиту околине.

Члан 31.

У складу са одредбама овог закона јавност има приступ информацијама, могућност учешћа у одлучивању и заштиту права пред управним и судским органима по питањима заштите околине, без дискриминације на основу држављанства, националности или мјеста становања и у случају правних лица, без дискриминације на основу њиховог мјеста регистрације или центра активности.

Органи управе обезбједиће да лица која остварују своја права у складу са одредбама овог закона неће бити кажњена, прогањана или узнемиравана на било који начин због свог учешћа у поступку.

Злоупотреба правних средстава (покретањем парнице, плаћање одштете или покретањем грађанског кривичног, прекршајног или радно-правног поступка) ради кажњавања,

прогона или узнемишавања лица која су остваривала своја права на учешће јавности сматраће се незаконитим.

Члан 32.

Едукација и кадровско јачање

Федерално министарство образовања, науке, културе и спорта у сарадњи са Федералним министарством израдиће годишње образовне програме заштите околине с циљем образовања и подизања свијести јавности у области околине. Образовни програми заштите околине биће укључени у наставне и ваннаставне програме. Поред битних питања заштите околине, образовни програми ће садржавати податке о томе како се обезбјеђује приступ информацијама, како се учествује у одлучивању и како се остварује заштита права у области околине.

Федерално министарство организоваће обуку невладиних организација које се баве питањима заштите околине.

Члан 33.

Приступ информацијама о околини

Федерално министарство ће, на захтјев заинтересованог лица, обезбиједити да информације из области заштите околине буду доступне јавности.

Заинтересовано лице је оно лице које има оправдан интерес за тражење информације.

Федерално министарство, уз информацију, прилаже пију документације на основу које је састављена информација. Информација може бити дата и у другој форми са навођењем разлога за таквом формом или у случају да је информација већ доступна јавности у другој форми.

Информације о околини из става 1. овог члана биће стављене на располагање што је прије могуће, а најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтјева, осим у случајевима када садржај и сложеност датих информација оправдава продужење овог рока до једног мјесеца. Подносилац захтјева биће обавијештен о сваком продужењу датог рока и разлозима тог продужења.

Члан 34.

Захтјев за давање информација о околини може да буде одбијен уколико:

- ниједан орган управе не располаже траженим информацијама о околини;
- је захтјев очигледно неоснован или формулисан сувише уопштено;
- се захтјев тиче материјала који је у фази припреме или се тиче унутрашње комуникације органа управе гдје је такво изузимање од давања информације предвиђено неким другим законом, узимајући у обзир нарушавање општег интереса давањем информације, или
- је информација већ достављена представницима невладиних организација, заинтересованом становништву односног подручја и штампаним због колективног јавног интереса. У том случају надлежни орган управе упутиће подносиоца захтјева гдје може да добије потребне информације.

Захтјев за информације о околини може бити одбијен уколико би давање информација имало штетан утицај на:

- међународне односе, одбрану или општу безбједност;
- ток правде, право лица на праведно суђење и могућност органа управе да спроведе кривични или дисциплински поступак;
- повјерљивост информација које се тичу трговине и индустрије и информација о емисијама које су битне за заштиту околине, уколико је то утврђено посебним прописом с циљем заштите економских интереса;
- права интелектуалне својине;
- повјерљивост личних података и/или документе који се односе на физичка лица у случају да та лица нису дала сагласност за откривање датих информација јавности, уколико је то утврђено посебним прописом;
- интересе трећег лица које је обезбиједило тражене информације а да на то није било обавезно и уколико то лице не да сагласност за откривање датог материјала, или

- околина на коју се информације односе, као што су мјеста узгоја ријетких врста.

Разлог за одбијање захтјева за давање информација из става 2. овог члана мора бити образложен.

Уколико орган управе не располаже траженим информацијама дужан је да у најкраћем могућем року проследи захтјев органу управе који би могао имати дате информације и о истом обавијести подносиоца захтјева.

Орган управе учиниће доступним оне тражене информације о околини које се могу издвојити од информација из ст. 1. и 2. овог члана.

Одговор о одбијању захтјева даје се у писменој форми уколико је и сам захтјев за давање информација био у писменој форми или уколико подносилац захтјева то тражи.

Члан 35.

Надокнада за пружање информација

Надлежно министарство увешће надокнаду за давање информација. Надокнада за давање постојећих информација или докумената неће превазилазити трошкове умножавања тих информација и докумената. У случајевима у којима надлежно министарство мора да спроведе истраживање или неке друге активности на које није обавезан законом, подносилац захтјева дужан је да плати надокнаду у складу са трошковником.

Надлежно министарство доноси трошковник о висини надокнаде за давање информација, који ће бити предочен подносиоцу захтјева.

Члан 36.

Учешће јавности у одлукама о посебним активностима

Надлежно министарство обезбиједиће учешће јавности у:

- поступцима процјене утицаја пројеката на околину;
- поступцима издавања околних дозвола за погоне и постројења из своје надлежности.

Одредба става 1. овог члана односи се и на одлуке о активностима које нису наведене у ставу 1. овог члана, а могу имати значајан утицај на околину.

Одредбе овог члана не примјењују се у случају доношења одлука о активностима које служе одбрани земље.

Након покретања управног поступка јавност ће бити информисана о сљедећем:

- предложеним активностима подносиоца захтјева и захтјева за издавање околних дозволе;
- органима управе који су одговорни за доношење одлуке, односно околних дозволе;
- току поступка укључујући информације о:
 - а) начину учешћа јавности;
 - б) времену и мјесту предвиђене јавне расправе;
 - ц) органима управе за добијање релевантне информације и вршење увида у документацију;
 - д) органу управе или било ком другом органу коме се могу поднијети примједбе и питања као и рок за подношење примједба или питања;
 - ф) околини које су релевантне за предложене активности;

- чињеници да ли предложена активност подлијеже ентитетском или прекограничном поступку процјене утицаја на околину;
- нацрту одлуке или околних дозволе.

Заинтересована јавност биће обавијештена о времену поступка извођења доказа и обавијештена да се у року од 30 дана од дана покретања поступка могу поднијети докази и чињенице које су од утицаја на предложене активности.

Надлежно министарство захтијеваће од подносиоца захтјева да анимира заинтересовану јавност да учествује у расправама прије подношења захтјева за издавање околних дозволе.

Члан 37.

Информације које се дају на тражење

Надлежно министарство ће на захтјев заинтересоване јавности, у најкраћем могућем року, омогућити бесплатан увид у све информације које су релевантне за доношење одлука.

Увид се односи на:

- опис локације, физичких и техничких карактеристика предложене активности укључујући процјену очекиваних резидујума/талога и емисија;
- опис значајних утицаја предложене активности по околину;
- опис мјера које су предвиђене за спречавање и/или смањење тих утицаја укључујући емисије;
- кратак нетехнички резиме горе наведених података;
- приказ основних алтернативних рјешења проучених од подносиоца захтјева;
- основне извјештаје и стручна мишљења која су припремили органи управе.

Заинтересована јавност може, у року од 30 дана од дана увида у информације из става 2. овог члана, у писменој форми поднијети било какве примједбе, информације, анализе или мишљења које сматра релевантним за дату активност. У случају изузетно сложених питања, орган управе може на захтјев заинтересоване јавности да продужи рок на 60 дана. Резултати учешћа јавности узете се у обзир приликом доношења одлуке.

У складу са одредбама Закона о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр.2/98 и 48/99) надлежно министарство обавијестиће јавност о донесеној одлуци.

Члан 38.

Приступ правди

Подносилац захтјева чији захтјев за добијање информација није разматран, неоправдано је одбијен, на њега је у потпуности или дјелимично неадекватно одговорено, има право да покрене поступак преиспитивања одлуке пред другостепеним органом у складу са одредбама Закона о управном поступку.

Члан 39.

Представници заинтересоване јавности који су учествовали у првостепеном поступку имају право да уложе жалбу против одлуке или дијела одлуке.

Представници заинтересоване јавности поред права учествовања у поступцима издавања дозвола и процјене утицаја на околину имају право, уколико се неко понаша супротно околним принципима из околних закона, да покрену поступак заштите својих права пред надлежним судом.

Након извршења поступка из става 2. овог члана суд може да:

- наложи правним и физичким лицима да предузму све неопходне санационе мјере, укључујући обуставу одређених активности и/или плаћање штета;
- обавезе правна и физичка лица да изврше уплату надокнаде у Федерални фонд за заштиту околине;
- наложи привремене мјере.

VII - НАДЛЕЖНОСТ

Члан 40.

Федерално министарство и кантонална министарства, свако у оквиру своје надлежности, надлежни су за:

- заштиту околине, спречавање и отклањање опасности и штета по околину, обнављање и постепено побољшање стања околине;
- утврђивање приоритетних задатака за заштиту околине;
- успостављање правних, економских и техничких мјера у интересу заштите околине;
- развој, очување и дјеловање система који служи као основ за добијање и обраду података о мјерењима, мониторингу, контроли, процјени стања околине, те давање информација о евентуалним утицајима на околину;
- доношење финансијских прописа у сфери заштите околине и
- сарадњу са другим ентитетом.

Члан 41.

Савјетодавно вијеће за околину

Савјетодавно вијеће за околину (у даљем тексту: Савјетодавно вијеће) оснива се ради пружања научне и стручне подршке

федералном министру и Влади Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада ФБиХ) у области околине.

Савјетодавно вијеће има консултативну и савјетодавну улогу, а чини га 13 представника заинтересованих страна из области заштите околине.

Десет чланова Савјетодавног вијећа предлажу надлежна кантонална министарства за заштиту околине из организација и установа које заступају стручне и економске интересе и научних кругова. Једног представника предлаже предсједник Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине. Једног представника Удружења за заштиту околине предлаже Регионални центар за заштиту околине- Канцеларија за Босну и Херцеговину на основу писмене сагласности најмање пет невладиних организација регистрованих на подручју ФБиХ.

Чланове Савјетодавног вијећа именује Влада ФБиХ на период од 4 године.

Савјетодавно вијеће учествује у оцјењивању стратешких процјена околине и нацрта који служе као основ за Стратешку процјену околине.

Надлежни министри достављају Савјетодавном вијећу планове из области околине ради заузимања ставова и давања мишљења.

Савјетодавно вијеће бира предсједавајућег и копредсједавајућег из реда чланова Савјетодавног вијећа.

Савјетодавно вијеће доноси правила о свом раду.

Члан 42.

Федерално министарство:

- анализира и оцјењује стање околине и активности заштите околине као и искуства стечена у области заштите, кориштења и развоја околине;
- успоставља и руководи системом информисања о околини у Федерацији БиХ;
- издаје дозволе за кориштење околине из своје надлежности, у складу са одредбама овог закона и других прописа;
- одређује околinski класификациони систем супстанција, производа и технологија и даје мишљења за дистрибуцију и кориштење истих;
- организује послове којима је циљ спречавање или смањење штетних посљедица по околину;
- учествује са другим надлежним органима у изради програма и планова за кориштење природних ресурса, изради и остваривању посебног плана и квалификационог система;
- рјешава по жалбама на рјешења кантоналних министарстава донесених на основу федералног закона и других федералних прописа и врши друге послове и задатке заштите околине из надлежности Федерације БиХ.

Члан 43.

Кантонално министарство:

- анализира и оцјењује стање околине и активности заштите околине као и искуства стечена у области заштите, кориштења и развоја околине;
- извршава послове и задатке утврђене федералним законом и другим федералним прописима;
- успоставља и руководи системом информисања о околини у кантону;
- издаје дозволе за кориштење околине из своје надлежности;
- организује послове којима је циљ спречавање или смањење штетних посљедица по околину,
- врши надзор над провођењем кантоналних закона и других кантоналних прописа из области заштите околине.

Члан 44.

У случају да је изазвана штета или постоји опасност од штете по околину, надлежни тужилац има право да при надлежном суду уложи тужбу којом се захтијева забрана или ограничење активности и компензација за штету која је настала као резултат те активности.

VIII - ПЛАНИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ

Члан 49.

Члан 45.

Систем околиноског планирања
Систем околиноског планирања обухвата доношење следећих програмских докумената:

- Међуентитетски план заштите околине;
- Федерална стратегија заштите околине и Акциони план заштите околине и
- Кантонални план заштите околине.

Члан 46.

Федерална стратегија и План заштите околине усаглашава се са Међуентитетским планом заштите околине.

Кантонални планови заштите околине усаглашавају се са Федералном стратегијом и Акционим планом заштите околине.

Међуентитетско тијело за околину припрема Приједлог међуентитетског плана заштите околине.

Федерална стратегија и планови заштите околине су обавезујући дијелови система околиноског планирања.

Планирање заштите околине усаглашава се са социјалним и економским развојним програмима, међународним програмима развоја и документима просторног уређења.

План заштите околине доноси Влада ФБиХ на приједлог Федералног министарства. План заштите околине доноси се на период од најмање пет година.

Федерално министарство подноси Влади ФБиХ извјештај о провођењу Плана сваке двије године на разматрање, усвајање и достављање Парламенту Федерације.

Члан 47.

Елементи програмских докумената заштите околине

Федерална стратегија и планови, поред осталог, садрже:

- образложење о садашњем стању околине установљено на основу научних искустава и информација;
- циљеве који се морају остварити у планираном периоду;
- начела и смјернице заштите околине;
- задатке и дужности које треба обавити ради остварења циљева, редослијед планираних активности и крајњи рок за имплементацију;
- средства и методе за остваривање постављених циљева са назначеним планираним изворима финансирања;
- назначена подручја у којима су потребни посебни инструменти заштите околине као и садржаје таквих инструмената.

Члан 48.

Федерална стратегија заштите околине

Федерално министарство припрема Приједлог федералне стратегије заштите околине.

Саставни дијелови Федералне стратегије заштите околине су и:

- Федерална стратегија заштите вода,
- Федерална стратегија заштите природе,
- Федерална стратегија заштите ваздуха,
- Федерална стратегија управљања отпадом.

Приједлог федералне стратегије заштите околине доставља се кантоналним министарствима и Савјетодавном вијећу ради давања мишљења и мора бити доступан јавности, ради давања сугестија и примједаба.

Приједлог федералне стратегије заштите околине доставља се Међуентитетском тијелу за околину и Влади Републике Српске ради давања мишљења.

Примједбе и сугестије на Приједлог федералне стратегије заштите околине достављају се у року од три мјесеца од дана пријема приједлога.

Парламент Федерације доноси Федералну стратегију заштите околине на период од најмање 10 година.

Кантонални план заштите околине

Кантони су дужни да донесу Кантонални план заштите околине усаглашен са Федералном стратегијом заштите околине.

Кантонално министарство припрема Приједлог плана заштите околине.

Приједлог кантоналног плана заштите околине доставља се Федералном министарству, Савјетодавном вијећу и сусједним кантоналним министарствима ради давања сугестија и примједаба.

Приједлог кантоналног плана заштите околине мора бити доступан јавности ради давања сугестија и примједаба.

Сугестије и примједбе на Приједлог кантоналног плана заштите околине достављају се у року од три мјесеца од дана пријема приједлога.

Скупштина кантона доноси Кантонални план заштите околине на период од најмање пет година.

Кантонално министарство подноси извјештај о провођењу Кантоналног плана заштите околине скупштини кантона сваке друге године.

Скупштина кантона може донијети пропис којим ће регулисати доношење општинских планова заштите околине и њихов садржај.

Члан 50.

Планови и програми привредних друштава у области заштите околине

Привредна друштва могу да израде програме заштите околине на добровољном основу.

Привредна друштва су дужна да израде планове заштите околине уколико је то прописано посебним законом.

Члан 51.

Стратешка процјена околине

Орган надлежан за послове просторног уређења приликом израде докумената просторног уређења који могу имати негативан утицај на околину дужан је да изради Стратешку процјену околине (СЕА).

Приликом израде Стратешке процјене околине узимају се у обзир компоненте околине, квалитет околине и утицај на људско здравље.

Стратешка процјена околине израђује се и приликом доношења економских прописа који могу имати утицаја на околину (прописи о царини, порезима, обавезама, итд.).

Члан 52.

Стратешка процјена околине обухвата нарочито:

- степен до ког планиране мјере могу утицати или могу побољшати стање околине;
- у случају да се не изврше планиране мјере, колика би штета настала по околину, односно становништво;
- у којој мјери постоје услови за увођење планираних мјера;
- колике су могућности надлежних органа за извршење планираних мјера;

Нацрти докумената просторног уређења и Стратешка процјена околине доставља се Савјетодавном вијећу на разматрање и давање мишљења.

Стратешку процјену околине доноси Влада ФБиХ.

IX - ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ОКОЛИНУ (ЕИА)

Члан 53.

Процјена утицаја на околину обухвата идентификацију, опис, процјену, директан и индиректан утицај пројекта или активности на:

- људе, биљни и животињски свијет;
- земљиште, воду, ваздух, климу и простор;
- материјална добра и културно наслеђе,
- међудјеловање фактора наведених у алинејама 1., 2. и 3. овог става.

Члан 54.

Надлежан орган неће издати урбанистичку сагласност или друге неопходне сагласности за пројекте за које је неопходна

процјена утицаја на околину, уколико уз захтјев није достављена околинска дозвола.

Члан 55.

Надлежност у процјени утицаја на околину

Надлежно министарство проводи поступак процјене утицаја на околину.

У поступку процјене утицаја на околину укључиће се заинтересовани органи на кантоналном и федералном нивоу.

Члан 56.

Пројекти подложни процјени утицаја на околину

Проведеним прописом утврдиће се погони и постројења или значајне измјене постојећих погона и постројења за које је обавезна процјена утицаја на околину, те погони и постројења или значајне измјене постојећих погона и постројења за које ће надлежно министарство одлучити да ли је потребна процјена утицаја на околину.

Под значајном измјеном погона и постројења сматра се:

- било каква модификација погона и постројења;
- раст више од 25% у повећању производње, употребе енергије, кориштења воде, кориштења простора, емисија или производње отпада,
- раст више од 25% у посљедњих 10 година у повећању производње, употребе енергије, кориштења воде, кориштења простора, емисија или производње отпада.

За прекид рада и рушење погона и постројења за које је потребна околинска дозвола обавезно се врши процјена утицаја на околину.

Члан 57.

Процјена утицаја на околину може се вршити у двије фазе:

- претходна процјена утицаја на околину и
- Студија о утицају на околину.

Члан 58.

Претходна процјена утицаја на околину

Захтјев за претходну процјену утицаја на околину подноси се надлежном министарству.

Уз захтјев се прилаже:

- опис пројекта са информацијама о локацији, намјени и величини погона и постројења;
- опис мјера предвиђених како би се спречиле, смањиле или, уколико је могуће, санирале значајне неповољне посљедице;
- подаци који су потребни за идентификовање и процјену основних утицаја на околину;
- опис алтернативних рјешења и изабране алтернативе;
- извод из планског акта односног подручја,
- нетехнички резиме.

Надлежно министарство доставља захтјев из става 1. овог члана са припадајућом документацијом надлежним органима и заинтересованим субјектима ради давања сугестија и примједаба.

Рок за достављање сугестија и примједаба је 30 дана од дана пријема захтјева.

О претходној процјени утицаја на околину обавијестиће се подносилац захтјева и субјекти из става 3. овог члана.

Члан 59.

Студија о утицају на околину

Надлежно министарство, на основу претходне процјене утицаја на околину, доноси Рјешење о изради Студије о утицају на околину у року од 30 дана од дана истицања рока за достављање сугестија и примједаба.

У Рјешењу из става 1. овог члана надлежно министарство одређује:

- садржај Студије о утицају на околину узимајући у обзир упутства за процјену утицаја на околину;
- листу носиоца израде Студије о утицају на околину и
- надокнаду за оцјену Студије о утицају на околину.

Надокнада за оцјену Студије о утицају на околину обухвата надокнаду за рад правних и техничких стручњака из надлежног органа и све остале трошкове које могу имати надлежни органи или други учесници у поступку процјене утицаја на околину.

Надокнаду и остале трошкове из става 3. овог члана сноси подносилац захтјева.

Проведеним прописом уредиће се услови и критерији које морају испуњавати носиоци израде Студије о утицају на околину за обављање послова израде Студије о утицају на околину као и висина надокнаде и трошкова из става 3. овог члана.

Члан 60.

Подносилац захтјева доставља Студију о утицају на околину надлежном министарству у року од 30 дана од дана пријема Студије од носиоца израде Студије.

Члан 61.

Јавна расправа

У поступку оцјене Студије о утицају на околину надлежно министарство обавјештава и позива јавност на расправу о Студији путем штампе доступне на подручју Федерације.

Сугестије и примједбе јавности достављају се надлежном министарству у року од 30 дана од дана јавног обавјештавања.

Члан 62.

Надлежно министарство организује јавну расправу о пројекту у простору који је најближи локацији датог пројекта о чему се јавност обавјештава најмање 15 дана прије расправе.

Надлежно министарство припрема записник са јавне расправе у року од три дана од дана одржавања јавне расправе.

Члан 63.

Вјероватноћа прекограничних утицаја на околину

Правила која се односе на процјену утицаја на околину у контексту прекограничних утицаја примјењују се и када:

- постоји вјероватноћа да ће пројекат имати значајан утицај на околину другог ентитета;
- постоји обавеза по међународним уговорима, билатералним споразумима или из других разлога.

Када носилац израде Студије о утицају на околину има сазнања да ће пројекат вјероватно имати значајан утицај на околину другог ентитета, дужан је да изради посебно поглавље у Студији о утицају на околину са подацима о могућим утицајима на околину другог ентитета.

Детаљи о поступцима за пројекте са могућим међуентитетским утицајем могу бити одређени споразумом између ентитета који се закључује уз консултовање Међуентитетског тијела за околину.

Када носилац израде Студије утицаја на околину има сазнања да ће пројекат вјероватно имати значајан утицај на околину друге државе дужан је да изради посебно поглавље у Студији о утицају на околину са подацима о могућим утицајима на околину државе.

Федерално министарство ће другом ентитету/држави из ст. 2. и 3. овог члана доставити обавјештење које, између осталог, садржи:

- опис пројекта са доступним подацима о могућем прекограничном утицају;
- информације о одлуци која може бити донесена;
- период у ком ће се држава/ентитет изјаснити да ли жели да учествује у поступку процјене утицаја на околину.

Уколико држава/ентитет исказе своју намјеру да учествује у поступку процјене утицаја на околину Федерално министарство ће доставити датој држави/ентитету посебно поглавље Студије о утицају на околину и релевантне податке који се тичу датог поступка.

Федерално министарство омогућава учешће представника јавности из државе/ентитета на коју пројекат може имати утицаја.

Федерално министарство обавиће консултације са представницима државе/ентитета на коју пројекат може имати утицаја.

Уколико се сазна за информацију о пројекту који се одвија у другој држави/ентитету који може имати значајне посљедице по околину на територији Федерације, Федерално министарство предузима активности с циљем да надлежни органи и јавност учествују у процјени прекограничних утицаја на околину.

Федерално министарство доставља сугестије и примједбе органа управе и јавности надлежним органима државе/ентитета из које потичу прекогранични утицаји на околину и обавља

консултације са представницима државе/ентитета из које потичу утицаји на околину.

Трошкове за израду посебних поглавља Студије о утицају на околину из ст. 2. и 4. овог члана сноси подносилац захтјева.

Члан 64.

Одобравање Студије о утицају на околину

Надлежно министарство Рјешењем одобрава Студију о утицају на околину у року од 30 дана од завршетка поступка оцјене Студије о утицају на околину.

Студија о утицају на околину неће бити одобрена уколико:

- се утврди да би пројекат могао изазвати знатно загађивање околине или у значајној мјери угрозити околину;
- пројекат није у складу са Међуентитетским програмом заштите околине и Федералном стратегијом и Акционим планом заштите околине и
- пројекат није у складу са међународним обавезама државе по питању заштите околине.

Рјешењем о одобравању или одбијању Студије о утицају на околину доставља се подносиоцу захтјева и заинтересованим субјектима из члана 58., став 3. овог закона.

Достављање Рјешења из става 3. овог члана врши се у складу са одредбама Закона о управном поступку.

У случају прекограничног утицаја Федерално министарство прослиједиће Рјешење другом ентитету/држави на коју пројекат може имати утицај.

Члан 65.

Учесће надлежног министарства у поступцима издавања дозвола

Надлежно министарство учествује у поступцима издавања урбанистичких сагласности.

У поступцима из става 1. овог члана надлежно министарство провјерава да ли су се околности у којима је вођен поступак процјене утицаја на околину промјениле и да ли су испуњени услови утврђени у Студији о утицају на околину, односно у околиној дозволи.

Поступци из става 1. овог члана морају бити завршени у року од три године од дана доношења Студије о утицају на околину. По протеклу наведеног рока Студија о утицају на околину не може бити основ за издавање дозвола из става 1. овог члана.

Уколико рок за издавање дозвола није прекорачен кривицом носиоца израде Студије, важење Студије о утицају на околину продужава се за двије године, с тим да се по потреби, студија ажурира.

Уколико је рок за издавање дозвола прекорачен кривицом надлежног министарства трошкове ажурирања сноси министарство.

X - ИЗДАВАЊЕ ОКОЛИНСКИХ ДОЗВОЛА И СПРЕЧАВАЊЕ НЕСРЕЋА ВЕЛИКИХ РАЗМЈЕРА

Члан 66.

Активности или погони и постројења која угрожавају или могу угрозити околину или које имају или могу имати негативан утицај на околину биће подвргнути посебном режиму контроле.

Контрола се спроводи:

- утврђивањем да ли су испуњене посебне обавезе и услови прописани за активности или погоне и постројења;
- утврђивањем да ли су испуњени услови утврђени у околиној дозволи;
- обавјештавањем надлежног министарства о стању безбједности и Плану спречавања несрећа већих размјера прије изградње или почетка рада погона и постројења,
- вођењем регистра о загађености околине;
- редовном инспекционом контролом и
- налагањем санационих мјера за спречавање загађености.

Члан 67.

Основне обавезе оператора

Погони и постројења морају бити изграђени и функционисати тако да се:

- не угрожавају нити ометају здравље људи и не представљају несносну/претјерану сметњу за људе који живе на подручју утицаја постројења или за околину због емисија супстанција, буке, мириса, вибрација, или топлоте, или саобраћаја, или од постројења;
- предузму све одговарајуће превентивне мјере тако да се спречи загађење и да се не проузрокује значајније загађење;
- избјегава продукција отпада, уколико долази до стварања отпада, количина ће се свести на најмању могућу мјеру или ће се вршити рециклажа или, уколико то није технички или економски изводљиво, отпад се оставља, а да се при том избјегава или смањује било какав негативан утицај на околину;
- енергетски и природни ресурси ефикасно користе;
- предузму неопходне мјере за спречавање несрећа и ограничавање њихових посљедица и
- предузму неопходне мјере након престанка рада постројења да би се избјегао било какав ризик од загађења и да би се локација на којој се постројење налази вратила у задовољавајуће стање. Задовољавајуће стање значи да су испуњени сви стандарди квалитета околине који су релевантни за локацију постројења нарочито они који се тичу заштите земљишта и воде.

Захтјеви дати у ставу 1. овог члана представљају опште обавезе оператора које се требају испунити током изградње, рада и престанка рада погона и постројења. Ови стандарди се морају примјенити приликом издавања околиноске дозволе.

За погоне и постројења за које није потребно прибављање околиноске дозволе надлежни орган ће приликом издавања урбанистичке сагласности водити рачуна о испуњењу захтјева из става 1. овог члана.

Члан 68.

Околинска дозвола

Околинска дозвола има за циљ висок ниво заштите околине.

Проведбеним прописом утврдиће се погони и постројења који могу бити изграђени и пуштени у рад само уколико имају околиноску дозволу издату у складу са одредбама овог закона и Закона о управном поступку.

Уколико је посебним прописима утврђено издавање других дозвола за погоне и постројења, дозволе ће бити издате заједно/усклађено са околиноском дозволом.

Органи надлежни за издавање других дозвола укључују се у поступак издавања околиноске дозволе.

Околинска дозвола прибавља се и у случају значајне промјене у раду погона и постројења.

Надлежно министарство издаје околиноску дозволу на пет година.

Члан 69.

Захтјев

Захтјев за издавање околиноске дозволе садржи:

- име и адресу оператора/инвеститора;
- локацију погона и постројења као и опис:
 - погона и постројења и активности (план, технички опис рада, итд);
 - основних и помоћних сировина, остале супстанце и енергију која се користи или коју производи погон и постројење;
 - извора емисија из погона и постројења;
 - стања локације погона и постројења;
 - природе и количине предвиђених емисија из погона и постројења у околину (ваздух, вода, земљиште) као и идентификацију значајних утицаја на околину;
 - предложене мјере, технологије и друге технике за спречавање или, уколико то није могуће, смањење емисија из постројења;
 - мјера за спречавање продукције и за враћање корисног материјала из отпада који продукује постројење;

- остале мјере ради усаглашавања са основним обавезама оператора, посебно мјере послједице затварања постројења;
- мјере планиране за мониторинг емисија унутар подручја и/или њихов утицај;
- предвиђена алтернативна рјешења;
- копију захтјева за добијање других дозвола које ће бити издате заједно са околинском дозволом и
- нетехнички резиме.

За погоне и постројења за које је надлежно министарство утврдило потребу израде Студије о утицају на околину уз захтјев за издавање околинска дозвола умјесто података из става 1. овог члана подноси се Студија о утицају на околину.

Уколико се на основу захтјева и приложених доказа за претходну процјену утицаја на околину надлежно министарство утврди да није потребна израда Студије о утицају на околину, захтјев за претходну процјену сматраће се захтјевом за издавање околинска дозвола.

Члан 70.

Прекогранични утицаји

Уколико рад неког погона и постројења може да изазове значајне негативне последице на територији друге државе или ентитета или уколико друга држава или ентитет тако захтијева, захтјев за издавање околинска дозвола биће достављен другом ентитету или путем надлежног органа на државном нивоу другој држави.

Уколико у поступку издавања дозволе који се проводи у другој држави или ентитету, Федерално министарство прими документацију која указује на то да погон и постројење може имати негативан утицај на околину на територији Федерације, информисаће становништво које живи на том подручју и пружити му могућност да да свој коментар.

Грађани који живе на територији другог ентитета имају иста права да учествују у овом поступку у својству странке као и грађани који живе на подручју гдје погон и постројење треба да се гради.

Детаљне информације у вези прекограничних утицаја рада погона и постројења на другу државу биће одређене у билатералним споразумима. Детаљи о поступцима везаним за пројекте који ће имати међуентитетске прекограничне утицаје могу бити одређени споразумима. Овакви споразуми се доносе уз консултовање Међуентитетског тијела за околину.

Члан 71.

Издавање околинска дозволе

Надлежно министарство издаје околинску дозволу у року од најдуже 120 дана од дана подношења захтјева.

У случајевима гдје је потребна процјена утицаја на околину околинска дозвола издаје се у року од 60 дана од дана достављања Студије о утицају на околину.

Околинска дозвола садржи:

- граничне вриједности емисија за загађујуће материје;
- услове за заштиту ваздуха, земљишта, вода, биљног и животињског свијета;
- мјере за управљање отпадом који производи погон и постројење;
- мјере за минимизацију прекограничног загађења;
- систем самомониторинга уз одређивање методологије и учесталости мјерења и
- мјере везане за услове рада у ванредним ситуацијама.

Граничне вриједности емисија и еквивалентни параметри и техничке мјере заснивају се на најбољим расположивим технологијама узимајући у обзир техничке карактеристике погона и постројења, њихов географски положај и остале услове.

Уколико су стандардима квалитета предвиђени строжији услови од оних који се постижу примјеном најбољих расположивих технологија, утврдиће се додатне мјере неопходне за издавање околинска дозволе (нпр. ограничење радних сати, мање загађујућих горива, итд).

Члан 72.

Постојећи погони и постројења

Погони и постројења утврђени provedбеним прописом из члана 68. овог закона за која су издате дозволе прије ступања на снагу овог закона морају прибавити околинску дозволу најкасније до 2008. године.

Федерални и кантонални министар, свако у оквиру своје надлежности, утврдиће рокове за подношење захтјева за издавање околинска дозволе за погоне и постројења из става 1. овог члана.

Члан 73.

Подаци које доставља оператор

Оператор погона и постројења за које је издата околинска дозвола и оператор погона и постројења за које није потребна околинска дозвола дужан је да редовно обавјештава надлежно министарство о резултатима мониторинга емисија, без одлагања пријави сваку ванредну ситуацију која значајно утиче на околину, достави све податке и инфомације потребне за испуњавање захтјева прописаних за извјештавања на државном и међудржавном нивоу.

Члан 74.

Поново разматрање и измјене дозвола

Надлежно министарство разматра и врши измјену околинска дозволе или уколико она није потребна, урбанистичке сагласности уколико је:

- загађење које ствара погон и постројење толико значајно да се морају измијенити постојеће граничне вриједности емисија;
- дошло до значајних промјена у најбољим расположивим технологијама које омогућавају значајно смањење емисија без већих трошкова или
- безбједност одвијања рада и активности захтијева кориштење других технологија.

Надлежно министарство може на захтјев заинтересованих субјеката који живе на подручју на којем рад погона и постројења може имати негативан утицај и угрожавати или представљати опасност за околину и здравље, да преиспита околинску дозволу.

Уколико би измјене погона и постројења ради прилагођавања захтјевима из области заштите околине проузроковале корјените промјене погона и постројења, надлежно министарство налаже оператору да састави план прилагођавања са мјерама и роковима за прилагођавање погона и постројења основним обавезама утврђеним овим законом.

Члан 75.

Спречавање и контрола несрећа већих размјера

Оператор погона и постројења дужан је да предузме превентивне мјере, неопходне за спречавање несрећа већих размјера, и ограничи њихов утицај на људе и околину.

Оператор је дужан, у било које вријеме, да презентује надлежном министарству доказ о предузетим мјерама.

Члан 76.

Информисање о несрећама већих размјера

Оператор погона и постројења дужан је обавијестити надлежно министарство о несрећи већих размјера и чим буду доступни достави податке о:

- околностима несреће;
- опасним супстанцијама које су присутне;
- за процјену утицаја несреће на људе и околину;
- хитним мјерама које су предузете.

Оператор је дужан обавијестити надлежно министарство о предузетим мјерама за ублажавање последица несреће и спречавање појаве нових несрећа.

Уколико даљња истрага открије додатне чињенице оператор их је дужан доставити надлежном министарству.

Члан 77.

План спречавања несрећа већих размјера

Оператор је дужан да изради План спречавања несрећа већих размјера којим се постиже висок ниво заштите људи и околине путем одговарајућих средстава, структура и система управљања,

организације и кадрова, идентификације и процјене опасности, контроле рада, планирања интервентних мјера и спровођења мониторинга.

Оператор је дужан да изврши процјену стања безбједности за нове погоне и постројења у року од најмање три мјесеца прије почетка градње или пуштања у рад погона и постројења.

Члан 78.

Извјештај о стању безбједности

За погоне и постројења у којима су опасне супстанције присутне у количинама наведеним у проведбеном пропису оператор је дужан да изради извјештај о стању сигурности из ког се види да су:

- план спречавања несрећа већих размјера и систем безбједносног руковођења за њено провођење почели да се проводе;
- ризици од појаве већих несрећа идентификовани и да су предузете неопходне мјере за идентификовање таквих несрећа и ограничавање њихових посљедица;
- одговарајућа безбједност и поузданост укључене у пројектовање, градњу, функционисање и одржавање погона и постројења и
- направљени унутрашњи планови интервенција који пружају информације за доношење Спољног плана.

Извјештај из става 1. овог члана мора да садржи довољно информација како би надлежно министарство могло одредити локације за нове активности у близини постојећих погона и постројења и ревидисану листу опасних супстанција присутних у датом погону и постројењу.

Оператор врши ревизију извјештаја о стању безбједности најмање сваких пет година.

На захтјев надлежног министарства или самоиницијативно, оператор врши измјену извјештаја о стању безбједности са образложењем за новонастало чињенично стање и нове технологије везано за питања безбједности.

Извјештај о стању безбједности за постојеће погоне и постројења доставља се надлежном министарству у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Извјештај о стању безбједности погона и постројења мора бити доступан јавности.

Члан 79.

Промјене у раду постројења

У случају промјена у раду погона и постројења или количини опасних супстанција које могу да резултују појавом несрећа већих размјера оператор је дужан да преиспита и уколико је то неопходно промијени План спречавања несрећа већих размјера или извјештај о стању безбједности.

Члан 80.

Информација о безбједносним мјерама

Оператор је дужан да достави информације о безбједносним мјерама Федералном министарству, правним и физичким лицима на која може да утиче несрећа већих размјера, а проузрокује је погон и постројење, као и о адекватном понашању у случају несреће.

Информација ће бити поново размотрена сваке треће године или уколико је то неопходно, поновљена и ревидисана у случају промјена у раду постројења најмање сваке пете године.

Информација мора бити доступна јавности.

Члан 81.

На основу поднесене информације надлежно министарство води евиденцију и ревидише регистар погона и постројења и регистар пријављених несрећа већих размјера.

Надлежно министарство забрањује употребу или пуштање у рад погона и постројења или дијелова погона и постројења постоје озбиљни недостаци у мјерама које оператор предузима за спречавање или ублажавање несрећа, или уколико оператор није доставио информацију о стању безбједности или неку другу тражену информацију у наведеном року.

Члан 82.

Домино-ефекат

На основу информације о стању безбједности надлежно министарство је дужно да идентификује погоне и постројења или

групе погона и постројења код којих вјероватноћа или могућност појаве посљедица прозрокованих несрећом већих размјера могу бити повећане због локације или близине таквих погона и постројења и да изврши идентификацију супстанција (Домино-ефекат).

Надлежно министарство дужно је да обезбједи размјену информација о идентификацији погона и постројења што омогућава операторима ових погона и постројења да узму у обзир природу и укупан ризик настао због појаве несрећа већих размјера приликом израде Плана спречавања већих несрећа, управљања системима безбједности, израде Извјештаја о стању безбједности и унутрашњих планова интервенција у ванредним ситуацијама.

Оператори погона и постројења из става 1. овог члана дужни су да сарађују на информисању јавности и достављању информација надлежном министарству ради припреме вањских планова интервенције.

Члан 83.

Унутрашњи и спољњи планови интервенције

Оператор је дужан да изради Унутрашњи план интервенције који садржи мјере које ће се предузети у случају несреће већих размјера и достави га органу надлежном за руковођење у ванредним ситуацијама ради израде спољњих планова интервенције за мјере које ће се предузети изван погона и постројења.

Циљ израде планова интервенције је да се:

- контролишу несреће тако да се њихове посљедице сведу на најмању могућу мјеру и да се ограничи штетан утицај по људе, околину и имовину;
- примјењују мјере које су неопходне за заштиту људи и околине од утицаја несрећа већих размјера;
- пренесу неопходне информације јавности и надлежним службама и органима који се налазе у датом подручју и
- омогући ревитализација и чишћење околине послје несрећа већих размјера.

Унутрашњи и спољњи планови интервенција морају бити примјењени без одлагања у случају несрећа већих размјера или у случају појаве неконтролисаног инцидента који би могао довести до несреће већих размјера.

Планови морају бити размотрени, провјерени и уколико је неопходно промијењени и ревидисани од оператора или надлежног министарства у временским интервалима не дужим од три године, узимајући у обзир промјене до којих је дошло у раду погона и постројења, у плановима интервенције или у новим технолошким сазнањима.

Члан 84.

Циљеви спречавања несрећа већих размјера и ограничавања њихових посљедица узимају се у обзир приликом израде докумената просторног уређења и доношења одлука у складу са Законом о просторном уређењу, посебно приликом одређивања локација за нове погоне и постројења, промјена насталих на постојећим погонима и постројењима и нових грађевина (као што су саобраћајнице, јавна места и стамбена подручја) у близини стамбених области.

При изради унутрашњих и вањских планова мора се водити рачуна о удаљености између погона и постројења и стамбених области, јавних мјеста и подручја посебне природне осјетљивости или интереса.

Код постојећих погона и постројења, власник и надлежан орган морају да воде рачуна о потреби примјене додатних техничких мјера како се не би повећао ризик по људе или околину.

Члан 85.

Надлежна министарства

За погоне и постројења за која је потребна околнска дозвола или за погоне и постројења код којих постоји опасност од несрећа већих размјера надлежни су:

- Федерално министарство за велике и средње погоне и постројења изнад прагова утврђених у проведбеном пропису и за погоне и постројења која су наведени у проведбеном пропису за које постоји опасност несрећа већих размјера;
- Кантонално министарство за мање погоне и постројења испод прагова утврђених у проведбеном пропису, односно

који нису наведени у проведеном пропису и веома мале погоне и постројења чије емисије не прелазе уобичајене емисије домаћинства и за које није потребна околинска дозвола.

Федерално министарство ће проведеном прописима дефинисати садржај извјештаја о стању безбједности, садржај информације о безбједносним мјерама и садржај унутрашњих и спољњих планова интервенције.

XI - УСПОСТАВЉАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА ОКОЛИНЕ

Члан 86.

Федерални министар проведеном прописима утврђује:

- додатне захтјеве који се тичу докумената који се подносе током поступка издавања околинске дозволе;
- спецификације захтјева околинске и друге врсте дозвола;
- спецификацију најбољих расположивих технологија за одређене врсте постројења, посебно путем одређивања граничних вриједности емисија и других техничких параметара и мјера;
- остале стандарде и услове за постројења и активности;
- мјерења и подношење извјештаја о емисијама, релевантне методе, документацију и преношење података надлежним органима;
- критеријуме за квалификације стручњака који припремају документе и извршавају самомониторинг;
- додатне одредбе за спречавање несрећа већих размјера и
- стандарде квалитета околине.

Прописи из става 1. овог члана доносе се на основу препорука Међуентитетског тијела за околину или стандарда које доноси Институт за стандарде, мјерилаштво и интелектуално власништво Босне и Херцеговине.

Члан 87.

Стандарди квалитета околине

Федерални министар утврђује стандарде квалитета околине за врсте погона и постројења или активности у складу са најбољим расположивим технологијама и савременим научним достигнућима како би се негативни утицаји погона и постројења или активности на околину спречили или свели на најмању могућу мјеру, а посебно:

- успостављањем граничних вриједности емисија за загађујуће материје;
- одређивањем технолошких и оперативних захтјева за погоне и постројења и
- одређивањем захтјева за мјерења, мониторинг и подношење извјештаја.

Стандарди се примјењују и на постојеће погоне и постројења.

Проведеним прописима из става 1. овог члана утврђују се рокови за прилагођавање и опремање постојећих погона и постројења, узимајући у обзир потенцијал загађивања и технологије којима располаже постојећи погон и постројење и могућност кориштења шема за смањивање загађења за погон и постројење.

Члан 88.

Федерални министар приликом израде прописа из члана 87., став 1. овог закона консултује се са надлежним органима на федералном и кантоналном нивоу, научним радницима, другим интересним групацијама, узимајући у обзир међународне стандарде и стандарде и публикације Европске уније, упоредне стандарде других земаља и научне публикације.

Федерални министар разматра сугестије и примједбе субјеката из става 1. овог члана и узма их у обзир приликом израде коначне верзије прописа.

Члан 89.

Обавезе оператора

Оператор је дужан да извршава самомониторинг емисија и утицаја које погон и постројење изазивају.

Оператор је дужан да обезбједи провјеру усаглашености рада погона и постројења са законским захтјевима коју извршавају стручне институције сваке три године, уколико није другачије одређено околинском дозволом или посебним прописом.

Недостаци утврђени приликом провјере погона и постројења морају се одмах санирати. Надлежном министарству подноси се извјештај о провјери и санационим мјерама које се предузимају у случају утврђених недостатака.

Оператор је дужан да обезбједи адекватно одржавање погона и редовну контролу рада техничких апарата. У случају несрећа које воде прекорачењу граничних вриједности емисија оператор је дужан одмах да предузме санационе мјере с циљем поново успостављања усаглашености са прописима. Уколико несрећа може да проузрокује озбиљну пријетњу људском здрављу или околину оператор је дужан да смањи или привремено обустави рад постројења.

XII - КОНТРОЛА

Члан 90.

Контрола провођења одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши Федерално министарство.

Инспекциону контролу врше Федерално и кантонално министарство, свако у оквиру својих надлежности, путем инспектора заштите околине.

За Инспектора заштите околине може се поставити лице са високом стручном спремом, положеним стручним испитом и најмање пет година искуства на тим или сличним пословима.

Надлежно министарство по службеној дужности или по захтјеву заинтересованог лица врши контролу да ли оператор поступа по захтјевима из околинске дозволе, закона или проведеног прописа.

Надлежно министарство доноси годишњи/полугодишњи програм инспекције којим се образује систематски оквир за инспекције и мониторинг, одређују приоритети за одређене врсте погона и постројења и подручја према постојећим проблемима из области заштите околине.

Инспектор заштите околине има право приступа свим просторијама, радним подручјима и постројењима ради извршења инспекције на лицу мјеста и може да провјерава све документе, податке, апарате и материјале који се налазе у погону и постројењу, узима узорке и врши мјерења.

Оператор и персонал запослени у постројењу морају да омогуће и помогну инспектору у контроли тако што ће обезбједити све неопходне информације, податке и документе.

Инспектор заштите околине саставља записник о извршеној инспекцији који обухвата:

- име оператора и локацију;
- датум и трајање инспекције;
- опис извршене инспекције и свих релевантних налаза посебно техничких података и узорака и
- утврђено кршење прописа и разлоге и образложења оператора/особља.

Записник се доставља оператору и јавности уколико то захтијева.

Члан 91.

Надлежно министарство је дужно да успостави инспекцију и систем контроле за погоне и постројења која користе опасне супстанције укључујући и складиштење опасних супстанција ради контроле управљања безбједносним системом и извршења Плана спречавања несрећа већих размјера.

Надлежно министарство дужно је да изради програм контроле који предвиђа бар једну годишњу контролу на лицу мјеста за постројења из проведених прописа. Уколико постројење мора да прође поступак процјене утицаја на околину, рад органа за процјену утицаја биће усаглашени са радом инспектора заштите околине.

Члан 92.

Инспектор заштите околине послје извршеног инспекцијског прегледа доноси рјешење којим налаже:

- рок за отклањање неправилности;
- спровођење неопходних мјера, укључујући затварање погона и постројења уколико неправилности нису отклоњене у остављеном року и

- предузимање санационих мјера.

У случају поновљеног кршења прописа или у случају озбиљне опасности по људско здравље и околину која се не може ријешити другим мјерама, инспектор заштите околине затражиће од надлежног министарства да поништи издату околинску дозволу.

XIII - ДОБРОВОЉНИ ПРИСТУП

Члан 93.

Систем еко-обилежавања

Систем додјеле еко-знакова успоставља се ради промовисања изrade, производње, маркетинга, и употребе производа са смањеним утицајем на околину у односу на укупан период трајања тог производа, те ради боље информисаности потрошача о утицају производа на околину. Еко-знак додјељује се производима и услугама.

Еко-знак је амблем који се утврђује проведбеним прописима.

Утицаји на околину се утврђују на основу испитивања међусобног дјеловања производа са околином, укључујући кориштење енергије и природних ресурса у односу на укупан животни циклус производа.

Систем додјеле еко-знакова мора бити у складу са постојећим и новонасталим здравственим, безбједносним и околинским захтјевима.

Систем додјеле еко-знакова врши се на начин који омогућава добровољно учешће правних и физичких лица чији производи и услуге задовољавају захтјеве овог система у складу са одредбама овог закона и проведбених прописа.

Члан 94.

Еко-знак се може додијелити производима доступним у Федерацији, који су у складу са основним околинским захтјевима и критеријумом еко-знакова успостављеном према групи производа.

Под групом производа подразумијева се било која врста производа или услуга који имају сличне намјене и који се као такви изједначавају у смислу употребе и запажања од потрошача.

Да би била уврштена у ову врсту обилежавања група производа мора да испуњава следеће услове:

- да је заступљена у значајној мјери у продаји и промету на тржишту;
- да укључује, у току једне или више фаза укупног животног циклуса производа, важан утицај на околину на глобалном или регионалном плану;
- да представља велику могућност утицаја на околину у смислу побољшања околине путем избора потрошача и буде подстицај произвођачима, или онима који пружају услуге да изнађу конкурентске предности, нудећи производе који одговарају систему еко-знакова и
- да се знатан дио продајне количине производа те групе налази у продаји за коначну потрошњу и употребу.

Еко-знакови се не могу стављати на супстанције или препарате који су обилежени као веома токсични и опасни по околину или који су карциногени, токсични за репродукцију или су мутагени, нити на производе који се израђују у процесима за које постоји вјероватноћа да су изразито опасни по људско здравље или околину или да њихова уобичајена примјена може бити опасна за потрошача.

Додјела еко-знакова за храну, пиће, фармацеутске или медицинске апарате уредиће се проведбеним прописом.

Члан 95.

Федерално министарство у складу са проведбеним прописима руководи системом еко-знакова, од избора група производа и њиховог еколошког критеријума, до додјеле еко-знаков и закључивања уговора који се односи на услове за употребу знакова.

Избор група производа и еколошки критеријум тих група се успоставља последије консултација са представницима интересних група из области индустрије, трговине, потрошачких организација и организација за питање околине. Интересне групе саме бирају своје представнике зависно од групе производа о којима се ради.

Федерални министар утврђује правила поступака проведбеним прописом.

Члан 96.

Еко-знак се додјељује на основу добровољних захтјева поднесених од произвођача, увозника, снабдјевача услугама, трговаца, малопродајних трговаца.

Одлуку о додјели еко-знака доноси Федерално министарство последије провјере да ли су испоштовани захтјеви еколошког критеријума за те групе производа.

Еко-знак се додјељује на период од три године.

Федерално министарство закључује уговор са подносиоцем захтјева за еко-знак којим се утврђују услови кориштења знака и повлачење овлаштења за кориштење знака.

Трошкови обраде захтјева и таксе за кориштење знака одређују се проведбеним прописом из члана 95., став 3. овог закона.

Еко-знак се не може користити, нити се може позивати на еко-знак у рекламирању док се не изврши додјела знака, а након додјеле се може користити само за ону врсту производа за коју је додијелен.

Члан 97.

Систем околиноског руковођења

Систем околиноског руковођења је саставни дио укупног система било које организације (на примјер: предузећа, института за истраживање или за образовање, административне организације, итд.) и обухвата организациону структуру, одговорности, праксе, поступке, процес и ресурсе за утврђивање проведбе система заштите околине.

Главни циљеви система из става 1. овог члана су да се изврши процјена и унапређивање оперативних активности у оквиру заштите околине, пружање одговарајућих информација јавности и стално унапређивање оперативних активности у оквиру заштите околине.

Основни елементи система околиноског руковођења су:

- успостављање и проведба политике заштите околине, програма и система руковођења од организација;
- систематичне, објективне и периодичне процјене дјеловања елемената из алинеје 1. овог става и
- информисање о сталном унапређивању у области заштите околине.

Члан 98.

Систем околиноског руковођења и аудит, регистар који обухвата услове учешћа у том систему и поступак за евиденцију у регистру одређују се посебним прописом.

Организације које испуњавају услове за укључивање у систем околиноског руковођења морају се регистровати.

Регистрацију организације, на основу прописане околине изјаве, врши надлежни орган.

Да би се могла регистровати организација, предузеће мора испуњавати следеће услове:

- усвојити мјере заштите околине које, осим што морају бити у складу са одређеним законским условима који се односе на питања околине, морају обухватати обавезе којима је циљ стално унапређивање у области заштите околине у смислу смањивања штетног утицаја на околину до нивоа који одговара економски изводљивој примјени одговарајућих најбољих расположивих технологија;
- вршити околинеке прегледе;
- увести програм заштите околине и систем околиноског руковођења примјенљив за све активности на том мјесту. Програму заштите околине је циљ остваривање обавеза садржаних у мјерама заштите и побољшања околине и унапређивање рада;
- проводити аудит и доприносити аудиту у погледу заштите околине;
- успоставити циљеве на највишем нивоу одговарајућег система руковођења који су усмјерени на стално унапређивање рада у области заштите околине, у смислу одређивања аудита и ревизитске програме за заштиту околине како би се омогућило остваривање циљева;
- припремити околинску изјаву која се објављује јавно;
- имати системске мјере заштите околине, програм, систем руковођења, извршити преглед или поступак контроле и

околинске изјаве или провјерити да ли околинска изјава одговара захтјевима независних верификатора;

- доставити важећу околинску изјаву надлежном органу.

Члан 99.

Добровољни споразуми

Закључивање добровољних споразума између органа који заступају одређене интересе, група потенцијалних загађивача или појединачних загађивача и надлежних органа одређује се посебним прописима како би се задовољили околински захтјеви, на околински прихватљив и економски ефикасан начин.

Члан 100.

Да би се закључно добровољни споразум потребно је да се:

- успостави процес консултација у којем би заинтересоване стране могле да дају своје сугестије о нацрту споразума;
- закључи уговор који је обавезујући и може да обухвати санкције које су примјењљиве у случају непоштовања уговора;
- конкретни циљеви уговора изразе бројним вриједностима;
- поставе прелазни циљеви и дефинише рок ради постизања постепеног приступа и
- дефинише мониторинг.

Споразум се објављује у "Службеним новинама Федерације БиХ".

XIV - ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ

Члан 101.

Фондови за заштиту околине

Федерални фонд за заштиту околине и кантонални фондови за заштиту околине осниваће се законом с циљем унапређивања развоја економске структуре која је повољна по околину; спречавања штете по околину; отклањања настале штете у околини; очувања заштићених природних подручја; мотивисања и унапређивања најбоље расположиве технологије и алтернатива; унапређивања еколошке свијести јавности и истраживања околине.

Члан 102.

Средства Федералног фонда за заштиту околине чине:

- средства из Буџета Федерације;
- донације, зајмови и кредити,
- надокнаде за вршење активности кориштењем ресурса и
- финансијски инструменти који обухватају надокнаде утврђене одредбама од чл. 103. до 109. овог закона.

Прописом из члана 101. овог закона утврдиће се висина и начин обрачунавања и расподељивања средстава из става 1. овог члана.

XV - ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ У ОКОЛИНИ

Члан 103.

Ради спречавања наношења штете околини и обезбјеђења адекватне надокнаде, овим законом одређује се одговорност за активности опасне по околину, санација штете нанесене околини, терет доказивања, приступ информацијама о одговорним лицима, правила за давање права невладиним организацијама и дужност одговорних лица да надокнаде штету.

Члан 104.

Одговорност за активности опасне по околину

Оператор који обавља активност опасну по околину одговоран је за штету нанесену том активношћу људима, имовини и околини, без обзира на кривицу.

Активности опасне по околину су оне које представљају значајан ризик за људе, имовину или околину и то:

- управљање локацијама опасним по околину,
- ослобађање генетички модификованих организама и
- ослобађање микроорганизама.

Локације представљају опасност по околину због начина на који се њима управља или због материјала који се у њима користе,

као што су рудници, налазишта минералних уља или рафинерије, постројења за снабдијевање гасом и таљење, термоцентрале, коксне пећи, постројења за производњу и обраду метала и минерала, хемијска постројења, постројења за третман, спаљивање и складиштење отпада, постројења за третман отпадних вода, клаонице, фарбаонице и кожаре, постројења за производњу папира, бране, гасоводи или нафтоводи.

Организми су било које биолошке јединке способне за репродукцију или преношење генетичког материјала.

Микроорганизми су било које микробиолошке јединке, ћелијске или безћелијске, способне за репликацију или преношење генетичког материјала.

Уколико више оператора заједно обавља опасну активност одговорност сноси заједно. За локације на којима је рад престао, одговорност сноси посљедњи оператор.

Члан 105.

Изузеци од одговорности

Оператор није одговоран за штету узроковану:

- ратом или неком посебном природном појавом;
- од трећег лица чија је намјера била наношење штете или
- због посебних наредба и мјера надлежних органа које су директно проузроковале штету.

Оператор се ослобађа одговорности за штету уколико докаже да је примјенио одговарајуће мјере заштите које су околности захтијевале како би спречио или ублажио штету.

Члан 106.

Претпоставка узрочности

Уколико активност опасна по околину може због специфичних околности случаја проузроковати штету сматраће се да је штета настала том активношћу.

Активност која узрокује штету се процијењује на основу начина рада, кориштених постројења, врсте и концентрације материја које се употребљавају или настају том активношћу, генетички модификованих организама или микроорганизама, метеоролошких услова као и времена и мјеста настанка штете.

Претпоставка узрочности се одбацује уколико оператор докаже да није проузроковао штету или уколико докаже да је вјероватније да је штету проузроковао други оператор или нека друга околност.

Члан 107.

Право на информисање

Свако ко тврди да је претрпио штету активношћу опасном по околину може у било које вријеме захтијевати податке од оператора о околностима које су од утицаја на доказивање да је дата активност проузроковала штету.

Оператор против којег је поднесена тужба за надокнаду штете има право на информације од другог оператора у складу са ставом 1. овог члана.

Члан 108.

Финансијске гаранције

Оператор који обавља дјелатност опасну по околину дужан је путем осигурања или на неки други начин да обезбиједи средства за надокнаду евентуалне штете.

Члан 109.

Штета нанесена околини

Уколико опасна активност наноси штету околини, оператор је дужан да надокнади трошкове процјене штете и трошкове мјера за враћање у пријашње стање.

Захтјев за накнаду штете обухвата и трошкове мјера за спречавање или ублажавања штете нанесене околини, као и висину штете нанесену лицима и имовини које су проузроковане тим мјерама.

Право на трошкове из ст. 1. и 2. овог члана сноси лице које предузима ове мјере.

Члан 110.

Надокнада за изазвану штету по околину

Уколико штета нанесена околини не може да се санира одговарајућим мјерама, лице које је проузроковало штету одговорно је за надокнаду у висини вриједности уништеног добра.

Висина накнаде треба да буде приближна економској и еколошкој вриједности уништеног добра. Уколико се та вриједност не може утврдити уобичајеним економским методима, суд ће утврдити висину штете по принципу једнакости узимајући у обзир потребне трошкове санације, ризик који активност представља за околину, степен индивидуалне одговорности и корист стечену наношењем штете околини.

Уколико одговорно лице није проузроковало штету намјерно или крајњом непажњом или уколико је одговорно лице слабог имовинског стања, те би га исплата довела у оскудицу, суд може смањити износ надокнаде на разуман ниво.

Федерација задржава право на надокнаду штете уколико нема других лица које имају то право.

Члан 111.

Питања о одговорности за штете нанесене околини која нису посебно одређена овим законом примјењују се општа правила Закона о облигационим односима.

XVI - МЕЂУЕНТИТЕТСКА САРАДЊА

Члан 112.

Међуентитетско тијело за околину образује се одлукама Владе ФБиХ и Владе Републике Српске.

Међуентитетско тијело за околину састоји се од осам чланова. Четири члана именује Влада ФБиХ, а четири члана именује Влада Републике Српске.

Међуентитетско тијело за околину се редовно састаје најмање шест пута годишње и доноси одлуке на бази концензуса.

Организација и начин рада Међуентитетског тијела за околину утврдиће се одлукама ентитетских влада.

Надлежни органи и друге службе органа управе, управне организације из оба ентитета дужни су да пружају административну подршку Међуентитетском тијелу за околину, проводе одлуке Међуентитетског тијела за околину у складу са овлаштењима утврђеним ентитетским прописима.

Члан 113.

Међуентитетско тијело за околину се бави свим питањима из области околине која захтијевају усаглашен приступ ентитета, као и другим питањима која су пренесена на Међуентитетско тијело за околину од ентитета овим законом и другим прописима, а нарочито питања:

- међународних споразума и програма из области околине;
- сарадња са међународним организацијама и другим земљама;
- координирање имплементације и доношења закона и других прописа;
- координирање мониторинга провођења стандарда и процедура за околину;
- давање препорука за успостављање усаглашених стандарда квалитета околине на нивоу ентитета;
- координирање ентитетских акционих планова и других програма и планова из области околине;
- координирање мониторинга и система за информисање и сакупљање и размјена информација.

Међуентитетско тијело за околину пружа стручну помоћ надлежним ентитетским министарствима.

Међуентитетско тијело за околину дужно је обезбиједити да су интереси оба ентитета узети у обзир при планирању пројеката, нарочито када су у питању различите врсте кориштења околине које су у колизији, у подручјима која пресијецају међуентитетске линије разграничења.

Члан 114.

Међуентитетски програм заштите околине

Међуентитетско тијело за околину доноси Међуентитетски програм заштите околине.

Међуентитетски програм заштите околине обухвата питања која захтијевају усаглашен приступ ентитета, посвећујући посебну пажњу сарадњи на међународном нивоу и међународним обавезама.

Међуентитетски програм заштите околине израђује заједничка радна група која се формира од представника ентитета, са равномјерном заступљеношћу представника ентитета, кантона, стручних и пословних организација и удружења за заштиту околине.

Влада ФБиХ именује 15 представника у радну групу, од којих по пет представника федералних министарстава, кантона и стручних, пословних организација и удружења за заштиту околине на приједлогу федералног министра.

Заједничка радна група формира се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона. Радна група дужна је да припреми нацрт међуентитетског програма заштите околине у року од шест мјесеци од дана формирања.

Нацрт међуентитетског програма заштите околине доставља се Савјетодавном вијећу за околину и владама ентитета ради давања мишљења у року од 30 дана од дана достављања.

Након обављених консултација заједничка радна група израђује коначан нацрт међуентитетског програма и доставља га Међуентитетском тијелу за околину.

Међуентитетски програм заштите околине се објављује у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 115.

Међународна сарадња

Ентитети, уз посредовање Међуентитетског тијела за околину, учествују у међународној сарадњи у области околине путем надлежног министарства Босне и Херцеговине.

XVII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 116.

Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казниће се за прекршај свако правно лице које:

- прекрши захтјеве из члана 67. овог закона;
- изгради или руководи радом погона и постројења или обавља активности без прибављене околине дозволе или супротно околине дозволи или прописима;
- не испуњава захтјеве или услове утврђене околине дозволом или прописима;
- не подноси надлежним органима информације, податке или документе који су потребни према овом закону или другим прописима;
- не изради План превентивних мјера за спречавање несрећа већих размјера и не предузме превентивне мјере и
- не изради унутрашњи план интервенције и не достави га органу из члана 83. овог закона.

Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ за прекршаје из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу.

XVIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 117.

Парламент Федерације донијеће пропис из члана 48. овог закона у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Парламент Федерације донијеће пропис из члана 101. овог закона у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Влада ФБиХ донијеће пропис из члана 46., став 7. овог закона у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Федерални министар донијеће прописе из чл. 28.; 35.; 72., став 2.; 85., став 2.; 86.; 87.; 90., став 5.; 93., став 2. и 95., став 3. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Федерални министар донијеће прописе из чл. 56., 59. и 78. овог закона у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Међуентитетско тијело за околину донијеће пропис из члана 114., став 1. овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Скупштина кантона донијеће пропис из члана 49., став 6. овог закона у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

